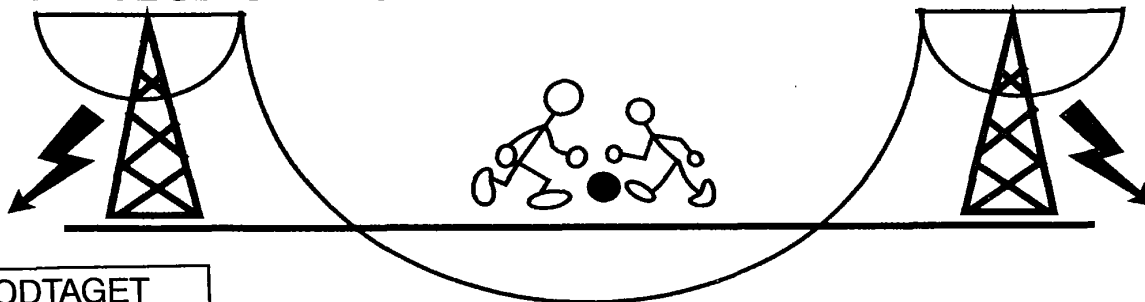

BEVÆGELSEN FOR MILJØVENLIG ELTRANSMISSION

MODTAGET

14 APR. 2009

Parlamentarisk Afdeling

Foretræde for Det Energipolitiske Udvalg
den 16. april 2009 kl. 14.15● **Emne: Den Midtjyske Elmotorvej (Konti-Skan forbindelsen)**

Kære Jan Rasmussen.

Jeg har vedlagt nogle bilag, som inden foretrædet ønskes omdelt til udvalgets medlemmer. Et sæt bilag ønskes også afleveret til den ansvarlige minister Connie Hedegaard.

Vi vil gerne benytte os af muligheden af at få stillet en overhead-projector til vores rådighed.

Bilag 1

Den 12. januar 2009. Energinet.dk afviser at færdigbygge de påbegyndte jævnstrømsforbindelser fra Norge og Sverige til den tyske grænse.

Bilag 2

Folketimestidende den 10. januar 1992. Energiminister Jens Bilgrav-Nielsen udtaler sig om den 4. magt (elbranchen) i Danmark.

Bilag 3

Læserbreve:

Har vi et forkert postnummer? JyskeVestkysten den 11/4-2009

Grundloven ind mod uønskede master. JyskeVestkysten d.27/3-2009

● Miljøvenlig el-transmission fra Borkum 2 havvindmøllepark (tysk) 4/12-2007

Bilag 4 (2 stk)

Landsplandirektiv for KONTEK-forbindelsen (jævnstrøm) 1993

Bilag 5 (6 stk)Miljø- og Energiminister Svend Auken. Klokkeklart svar på spørgsmål nr.126: *Kan et distributionselskab ekspropriere til nye linjeføringer uden at kunne dokumentere et reelt behov?* 2. juni 1998 (Alm.del . bilag143). J.nr. 6444-0015Bilag 6

Mail, 27.marts 2009, fra Helle Carlsen (H). Bekræfter at ville føre retssag for lodsejer (Frank Johansen) i relation til Grundlovens § 73.

Bilag 7 (2 stk)Landsbynyt 2001, nr.2; Mastemodstand og kolde kontanter. *Myndighederne ændrer begrundelsen for BEHOVET af ny 400 kV-luftledning fra „nødvendighed af hensyn til Nordjydernes forsyningsikkerhed” til et behov for fri handel med vore nabolande: Norge, Sverige og Tyskland.*Bilag 8

Indsigelse mod el-infrastrukturudvalgets sammensætning:

Beth Helle Lauritsen, formand for "Foreningen for elkabler i jorden" 29.09.2007

Sigrid Bluhme, Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission, 20/12-2008

Helle Carlsen, adv. (H) den 19. juni 2007 skriver bl.a.: *Der er efter foreningernes opfattelse ikke grundlag for at ekspropriere til etablering af masterne til højspænding i henhold til grundlovens §73, når der alene sker eksport af strømmen.* (4 stk)

Helle Carlsen, Notat vedr. teknisk redegørelse om fremtidig udbygning af kabellægning i eltransmissionsnettet (3 stk) (hjemmesiden: elkabler i jorden)

Bilag 9

Brev af 28/03- 2009 til Energistyrelsen: Oplysninger om valutaindtægter for at transmittere strøm gennem Jylland ønskes oplyst for de sidste 5 år. Intet svar.

Bilag 10 (24 stk bilag for perioden 11/3 - 8/4-2009)

Kort over elmotorvejenes brug, fra Energinet.dks hjemmeside. Kortene viser, at Jylland bruges som transitland fra udland til udland. *Mastemodstanderne mener, at Energinet.dks opgave er at sørge for danskernes forsyningssikkerhed, ikke at agere som en kommerciel virksomhed, der vil tjene mange penge.*

Bilag 11 (2 stk)

Højspændingsforbindelser til udlandet, Nyhedsmagasinet 'omenergi' 2009, temanummer

Bilag 12 (23 stk)

BOGPROJEKT om mastehistorier:

Kampen mod 400 kV master på Østdjursland 1998: (13 indlæg)

Sigrid Bluhme: Afsøring af magtens videnskabelige fabrik (3 stk); d. 4/12-2008

Pia Sørensen: Kan man plastre unikke naturområder til med 44 meter høje master? 14/2-2009

Benny og Lisbeth Jensen 9/2-2009

Leif Rasmussen 2/3-2009

Britta Birch 7/3-2008

Gerda Rasmussen 31/3 - 2008

Henrik Nielsen 30/3 - 2008

Ivan Hougaard 26/2 - 2009

Knud Sørensen 10/3 - 2008

Ole Givskov 9/3 - 2008

Eva og Carsten Sørensen 1. februar - 2009

Linda og Jens Christian Sørensen 27/1 - 2009

Lisbeth og Leo Friis 17/1 - 2009

Kampen mod Den Vestjyske Elmotorvej 2007-2008 (5stk)

Anne Boesen og Gunner Kristensen: Vestjyderne afviser ny elmotorvej - med succes 10/3 - 2009 (2stk)

Hans A. Høj: Kras mastehistorie fra Vestjylland 30/12 - 2008 (2 stk)

Helle Carlsen, Vesterbækvej 71, Sig, Varde (hjemmesiden: elkabler i jorden)

Beth Lauritsen, Vesterbækvej 66 (hjemmesiden: elkabler i jorden)

Bo og Marianne Schrøder, Grødevej 47, Hodde, Varde (hjemmesiden: elkabler i jorden)

Kampen mod Konti-Skan transit-elmotorvejen 2002 - ?? (5stk)

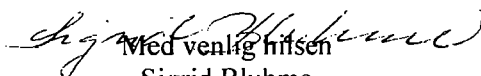
Tina og Frank Johansen: Nej til 400 kV-luftledninger 5/2 - 2009

Poul Erik Morthensen og Grete Hansen: Hvem vil bo tæt på 400 kV luftledninger? 25/3 - 2009

Knud Stendevad: Telefonsamtale 31/3 - 2009

Claus-Henrik Lassen og Gitte Thurø Nielson (hjemmesiden: elkabler i jorden)

Ahrendt Schmidt, Skodborg Vamdrupvej, Rødding (hjemmesiden: elkabler i jorden)

Med venlig hilsen
Sigrid Bluhme

Skindbjergvej 45, 8500 Grenaa

Skindbjerg, den 12. april 2009

Næstformand i foreningen 'Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission'

Modtaget en hædersbevisning for at have omgjort en amtsbeslutning til fordel for jordkabler

Repræsentantskabsmedlem i elselskabet NRGi

Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission"
 v/ Sigrid Bluhme
 Skindbjergvej 45
 8500 Grenaa

Tonne Kjærvej 65
 7000 Fredericia
 Tel. +45 70 10 22 44
 Fax +45 76 24 51 80

info@energinet.dk
 www.energinet.dk
 cvr-nr. 28 98 06 71

Svar på spørgsmål og kommentarer om Eagle-masterne og færdiggørelsen af jævnstrømsforbindelsen fra Norge via Tjele til Kassø.

12. januar 2009
 CHJ/BMI

Vi henviser til din mail af 2. januar 2009 og sender her vores svar på de stillede spørgsmål.

Spørgsmål 1.

Udlandsforbindelserne til Sverige og Norge er i Nordjylland etableret som jævnstrømsforbindelser. Hvornår har Energinet.dk tænkt sig at fuldføre byggeriet af denne transit-jævnstrømsforbindelse helt til grænsen (Kassø)? Når sjællænderne kan få en kabellagt transit-jævnstrømsforbindelse, kaldet Kontek, så kan jyderne vel også.

Svar på spørgsmål 1:

Der er ingen planer om at føre jævnstrømsforbindelserne til Sverige og Norge videre helt til grænsen. På samme måde som jævnstrømsforbindelsen på Sjælland og Falster er lagt i kabel vil eventuelle nye forbindelser fra Jylland til f.eks. Norge og Sverige blive udført som jævnstrømskabelforbindelser. Årsagen til, at de nævnte strækninger er udført som jævnstrømsforbindelser, er primært, at de skal forbinde to ikke-synkrone net (generatorerne i de to net kører ikke synkront, hvilket vil sige, at de ikke "svinger i takt").

Spørgsmål 2:

Eaglemasterne, som er afbildet i nyhedsmagasinet "omenergi", virker meget dominerende i landskabet. Energinet.dk bedes oplyse, hvor høje disse master tænkes bygget?

Svar på spørgsmål nr. 2:

Vi vil gøre opmærksom på, at eagle-masten kun er vist som et eksempel på en ny mastetype. Der er således ikke på nuværende tidspunkt truffet nogen afgørelse om hvilken mastetype, der skal vælges.

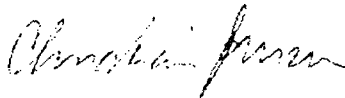
De viste eagle-master vil - som andre master - variere i højden afhængig af landskabet og afstanden mellem masterne. Hvis det bliver eagle-masten, der skal anvendes, vil den forventede maksimale højde til øverste punkt på masten være ca. 35 m.

Spørgsmål nr. 3:

Energinet.dk bedes oplyse, hvor stor en effekt disse master skal kunne overføre?

Ledningsanlæg med nye mastetyper skal kunne overføre samme effekt som de tidligere anlæg. Dvs. 2 x 2000 MW - altså 2000 megawatt pr. system.

Med venlig hilsen

Christian Jensen
Direkte 76224559
CHJ@energinet.dk

Folketingstidende den 10. marts 1992

(Aktsamlingen om Nordjyllandsværket, del II, aktstykke 4q)

Energiminister Jens Bilgrav-Nielsen (R):

"Når jeg siger det på den måde, er det, fordi det opgør, vi dengang tog med elsektoren, var et skrap opgør. Vi fravristede dem rollen som et af de almindelige partier, som altid sad med ved forreste bord, når energipolitikken skulle fastlægges".

Disse ord faldt i forbindelse med folketingets vedtagelse af energiplanen "Energi 2000", en politik der betød en radikal teknologisk kursændring. (elbesparelser, vedvarende energi og kraftvarmeværker)

Desværre synes Energinet.dk at have fået sin gamle magt tilbage, til skade for naturen og de mennesker der bor i nærheden af elmotorvejene.

Læserbrev bragt i Jydske Vestkysten 11/4-2009:

Har vi et forkert postnummer?

Prisen for kabellægning er absolut overkommelig.

For mere end 7 år siden vedtog det gamle Ribe Amtsråd at påbegynde planlægningsarbejdet for udbygningen af 400 kV- elmotorvejen mellem Kassø og Vejen.

I dag er vi masteramte lodsejerne ikke blevet klogere på, hvad der skal ske med den Midtjyske transitforbindelsen, som går helt fra Jammerbugten og til den tyske grænse.

Helt elementære spørgsmål som hvor linieføringen skal gå, hvilken procedure der arbejdes efter, hvorfor der planlægges med 2x400 kV og hvis behov tilgodeses med så voldsom en udvidelse og hvorfor arbejder man ikke med en kabellægning af strækningen, vil mastemodstanderne gerne have et svar på.

Et af de centrale spørgsmål er prisen for kabellægning. Helt tilbage til først i 1990erne kæmpede sjællandske mastemodstandere mod en planlagt og godkendt 400 kV transitluftledning på 44 meter høje master. Efter at sjællænderne havde sat sig ind i lovgivningen, viste det sig, at en miljøvenlig jord-kabelløsning kun var 0,03 øre dyrere pr. kWh i forholdt til en luftledningsløsning. Den merpris er så lille, at ingen elforbruger kan mærke det på elregningen. Prisen for et jævnstrømskabel er absolut overkommelig. Desuden forvalter Energinet.dk elforbrugernes penge og ikke statens. Når lodsejerne entydigt forlanger en kabelløsning som sjællændernes, så skal Energinet.dk ikke fortælle os noget andet.

I en tid, hvor der tales om grønne løsninger, er det oplagt at kabellægge. Højspændingsmaster hører fortiden til. Har jyderne et forkert postnummer, siden vi skal stilles ringere end sjællænderne?

Poul Erik Morthensen
Koldingvej 32
Knud Stendevad
Koldingvej 34
Vejen

Læserbrev i JydskeVestkysten den 27/3 - 2009:

Grundloven ind mod uønskede master

Det meget omdiskuterede og ensidigt sammensat El-infrastrukturudvalg anbefaler, at det er fint med udbygning af nye luftbårne 400 kV-forbindelser til udlandet, når bare masterækken ikke flyttes bort fra det nuværende tracé.

Det er noget, der glæder Energinet.dk. Nu er sagen politisk behandlet og vedtaget, så Energinet.dk kan vel ikke gøre for, at det fortsat skulle kunne lade sig gøre at udvide 400 kV-nettet på gammel grund? At el-infrastrukturudvalget var uden repræsentation fra jord-kabelfabrikkerne, energiprofessorer og mastemodstandernes foreninger er påtalt, men uden at politikerne gad høre på det.

Ideen med at sammensætte et udvalg med de 'rigtige' maste-holdninger var jo at få godkendte 400 kV-forbindelser gennemført uden for meget vrøvl med lodsejerne. Mastekampene, som vi har set i Vestjylland i 2008, på Djursland i 1998 og på Sjælland i 1994 måtte helt opgives af de systemansvarlige (Energinet.dk, Midtjyske Net, Elkraft), fordi borgerne opdagede, at Grundloven ikke blev overholdt.

Den midtjyske Elmotorvej har ét formål: At skaffe eksportindtægter ved at transistere strøm fra Norge til Tyskland og omvendt samt at sende vores vindenergi ud af landet. Derfor udvides elforbindelsen til Norge i øjeblikket fra 1000 MW til 1600 MW. Det giver såkaldte flaskehalsproblemer og så skal Midtjylland have flere og større master. Eller skal vi nu også det? Vi jyder er ikke dummere end vi nu sætter hælene i og påberåber os samme miljøvenlige løsning som sjællændernes, og det vil sige, at vi forlanger at få en nedgravet jysk KONTEK-forbindelse. Læs mere på www.elijorden.dk

Frank Johansen
Skodborg Vamdrupvej 13
6630 Rødding
Ahrendt Schmidt
Skodborg Vamdrupvej 8
6630 Rødding
Poul Erik Morthensen
Koldingvej 32
6600 Vejen

Miljøvenlig el-transmission fra Borkum 2 havvindmøllepark

Danskerne har for længst accepteret, at havvindmølleparker er en del af den rigtige løsning på vedvarende energi. Men når det kommer til transmissionen af energien fra møllerne ud til forbrugerne, så ved vi ikke ret meget. Spørgsmålet er, om det ligeledes skal gøres miljørigtigt med jævnstrøm eller man skal gøre, som man plejer og bruge vekselstrøm.

Spørgsmålet er højaktuelt for de lodsejere, som skal lægge jord til de elkabler, der skal forbinde havvindmølleparken Horns Rev 2 med elforbrugerne. Energinet.dk, som er ansvarlig for transmissionen, har indtil videre brugt vekselstrømkabler, som har den kedelige virkning, at de medfører en bred korridor af sundhedsskadelige magnetfelter omkring sig, også selvom de graves 1,20 meter ned under mulden.

I det sidste nummer af El & Energi antydes, at kablerne ingen steder kommer tættere end 25 meter på beboelserne, men for de magnetramte lodsejere er det ingen trøst, da magnetfeltet for et 150 kV jordkabel, der er designet til Horns Rev2, forurener den danske natur i en ca.100 meter bred korridor.

Når vi ønsker at gennemføre miljørigtige løsninger, så skal det gennemføres fuldt og helt. Det gør vores nabo tyskerne, når strømmen føres i land fra verdens største havvindmøllepark, Borkum2. Her bruges selvfølgelig jævnstrøm som er fuldstændig ufarlig for alt levende, dyr som mennesker.

Når Energinet.dk om kort tid banker på din dør for at få lov til at ekspropriere til et vekselstrømskabel, så vil jeg råde dig til at sende dem langt væk, da de erstatninger som tilbydes, er latterlige. Jeg er netop orienteret om, at en lodsejer er tilkendt 3,5 millioner kroner i erstatning, fordi hans bolig lå i et magnetfelt og med den erstatning i hånden, har han mulighed for at købe sig en ny bolig.

Sigrid Bluhme

Næstformand i 'Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission'

Repræsentantskabsmedlem i NRGi

Modtaget en hædersbevisning for at have omgjort en amtsbeslutning til fordel for jordkabler.

Sendt til Jydske Vestkysten den 4/12-2007

Landsplandirektiv for KONTEK-forbindelsen

Planstyrelsen: "Fastlæggelsen kan efter Planlovens § 3, stk. 2 imidlertid også ske gennem et Landsplandirektiv, når nationale og samfundsmæssige hensyn taler herfor." Den reelle baggrund for KONTEK-forbindelsen er, at der åbnes mulighed for eksportindtægter.

KONTEK-forbindelsen er idriftsat 1995

Elkraft a.m.b.a. var den systemansvarlige og ansøgte Energistyrelsen om godkendelse af et 400 kV anlæg efter elforsyningslovens § 5, stk. 1, nr. 5 hele fire gange. Første gang var i brev af 15.10. 1991 og senere ansøgninger er dateret den 03.12. 1992, den 05.04. 1993 og den 29.04. 1993. Godkendte ansøgninger er annulleret til fordel for de seneste.

KONTEK-forbindelsens opgave er at etablere en elektrisk forbindelse mellem Sjælland og Tyskland eller mere præcist en 400 kV transitforbindelse fra Sverige via Helsingør, sydpå via Køge til Gedser, derfra via et søkabel til Markgrafenheide (Rostock) i Tyskland.

Første etape fra Helsingør til Køge (Bjæverskov) er bygget på 400 kV-master, og i den første ansøgning ønskede ELKRAFT forbindelsen skulle bestå af:

- 75 km. jævnstrømsluftledninger
- 33 km. vekselstrømsluftledninger
- 51 km. søkabel
- 13 km. landkabel
- Projektet skulle bruge:
- 200 stk. jævnstrømsmaster på mellem 33 og 40 's højde
- 100 stk. vekselstrømsmaster på mellem 43 og 51 m's højde

'Aktionsgruppen mod Masteskove på Midt- og Sydsjælland' fik forpurret masteløsningen og i stedet kom forbindelsen til at bestå af:

- Ca. 53 km. jævnstrømslandkabel fra Bjæverskov til Storstrømmen
- Ca. 7 km. jævnstrøms søkabel under Storstrømmen
- Ca. 50 km. jævnstrømslandkabel fra Storstrømmen til Gedser
- Ca. 45 km. jævnstrøms søkabel fra Falster til Markgrafenheide (Rostock). Dertil kommer jævnstrømslandkablet på tysk grund, så den totale jævnstrømskabelstrækning bliver ca. 170 km.
- Bygning af konverterstationer på Sjælland og i Tyskland m.v.
- Anslået samlet pris: 1.710 mio.kr. i 1991-priser.

Landsplandirektiv:

"Den normale procedure for fastlæggelse af ledningsanlæg i regionplanerne sker gennem regionplantillæg via forudgående forhandlinger mellem de berørte amter, kommuner og elselskaber. Fastlæggelsen kan efter Planlovens § 3, stk. 2 imidlertid også ske gennem et Landsplandirektiv, når nationale og samfundsmæssige hensyn taler herfor.

Efter anmodning fra Energiministeriet/Energistyrelsen har miljøministeren i brev til Planstyrelsen af 30. januar 1992 besluttet, at KONTEK-projektet skal gennemføres via et landsplandirektiv. Landsplandirektivet får retsvirkning som regionplan og fastlægger selv linieføringen efter forhandlinger med de berørte amter, kommuner, statslige myndigheder og elselskaber."

Energistyrelsen skriver i sin godkendelse af anlægget bl.a.:

"KONTEK-forbindelsen skaber forbindelse mellem ELKRAFT – og dermed også de skandinaviske elsystemer – og de kontinentale systemer. Forbindelsen skal endvidere ses i sammenhæng med det

kommende Storebæltskabel, som ventes idriftssat i 1997. (Forventes færdigt 2010 red.) KONTEK-forbindelsen vil fremme en øget samhandel med elektricitet mellem de forskellige elsystemer, hvilket vil skabe mulighed for at opnå samfundsøkonomiske og miljømæssige fordele. Forbindelsen vil således skabe mulighed for indtægter fra eksport og transit af el og fortrængning af mere miljøbelastende elproduktion i de tidligere østlande."

Og videre hedder det:

"Etableringen af forbindelsen til andre elsystemer kan afhjælpe eventuelle problemer med overskydende elektricitet, der fremkommer som følge af den stigende kraftvarmeproduktion."

"KONTEK-forbindelsen vil komme til at betyde en styrkelse af forbindelserne mellem de nordiske elsystemer, der domineres af vandkraft, og elsystemerne på kontinentet, der domineres af termiske kraftværker."

LANDSPLANDIREKTIVET for KONTEK-forbindelsen kaldes for "Cirkulære om reservation af arealer til en 400 kV-højspændingsforbindelse fra Bjæverskov ved Køge på Sjælland til Tyskland". Cirkulæret har nr. 92 af 24. maj 1993.

Den 28.01. 1993 har Miljøministeriet udstedt et Landsplandirektiv for den sydlige delstrækning. Kilder: Elkraft d. 5.04.93 til Energistyrelsen; Energistyrelsen 1992-09-04 J.nr.6458-0010; Energistyrelsen 1992-12-10; Energistyrelsen 1993-05-14; Planstyrelsen 11/03 1992 J.nr.:P 115-0049; Landsplandirektiv Journal nr.36155-0003

Bemærkninger:

Den reelle baggrund for KONTEK-forbindelsen er, at der åbnes mulighed for eksportindtægter. Danmark vil kunne opnå valutaindtægter gennem salg af overskydende strøm til udlandet og ved transmission af strøm fra udland til udland. Tilsvarende vil danske forbrugere kunne få strøm fra udlandet, hvis den produceres billigere der.

Det er enkelt at trække en parallel til Den Midtjyske Elmotorvej, men totalt uforståeligt, at den blev bygget med vekselstrømsluftledninger. Den næste mastekamp bliver at få banket Energinet.dk på plads og vinde politikernes forståelse for, at en reovering af linien betyder en total kabellægning med jævnstrøm. Første afsnit af linien står allerede færdigt i elknudepunktet Tjele.

Følg transitten gennem Danmark minut for minut på <http://www.energinet.dk/Integrationer/EIOest/ElsystemetLigeNu/energinet1.swf>

SB

Miljø- og Energiministeriet
Departementet

6. kontor, Energistyrelsen
J.nr. 6444-0015
Ref. STL/TKI

- 2 JUNI 1998

Miljø- og energiministerens besvarelse af spørgsmål 113-126 (Alm. del - bilag 143) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål 113

“Ministeren bedes nærmere dokumentere det forsyningsmæssige behov for etablering af en 150 kV luftledning mellem Mesballe og Åstrup og herunder redegøre for, hvornår et eventuelt behov opstår. Ministeren enig i, at 150 kV forbindelse først skal etableres, når der reelt er et forsyningsmæssigt behov?”

Svar

Jeg er naturligvis enig i, at forbindelsen først skal etableres, når der er et forsyningsmæssigt behov.

Med hensyn til behovet for forbindelsen kan jeg henvise til Energistyrelsens godkendelse af forbindelsen efter elforsyningsloven.

Energistyrelsen har oplyst, at hovedformålet med projektet er at gøre forsyningen på Djursland mindre afhængig af transformatorstationen i Mesballe, da et sammenbrud på stationen allerede i dag vil give meget store forsyningsmæssige problemer i regionen.

Spørgsmål 114

“Ministeren bedes nærmere redegøre for det grundlag, den eksisterende godkendelse fra 1992 baseres på.”

Svar

Energistyrelsens godkendelse fra 1992 er givet i henhold til elforsyningslovens §5, stk. 1 nr. 5, hvor det blandt andet fremgår, at nye højspændingsforbindelser over 100 kV skal godkendes. Elforsyningslovens formål er at sikre, at elforsyningen tilrettelægges og gennemføres med sigte på den mest hensigtsmæssige indpasning i landets samlede energiforsyning.

Efterfølgende blev VVM-direktivet implementeret med bekendtgørelse nr. 847 af 30. september 1994. Da forbindelsen på dette tidspunkt endnu ikke var etableret, påbegyndtes en VVM-behandling, efter at Energistyrelsens godkendelse var givet.

Jeg henviser i øvrigt til svaret på spørgsmål 113.

Spørgsmål 115

“Er det fortsat relevant at anvende de samme kriterier for godkendelse af udbygning på strækningen Mesballe-Åstrup som i 1992?”

Svar

Energistyrelsen har oplyst, at de kriterier for forsyningssikkerhed, som udløser behovet for forbindelsen, fortsat er relevante og gældende.

Spørgsmål 116

“Kan et eventuelt forsyningsmæssigt behov og forbrugernes forsyningssikkerhed sikres ved etablering af et 60 kV kabel og en eventuel udbygning af transformerstation?”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Energistyrelsen, som oplyser følgende:

“Det forsyningsmæssige behov og forbrugernes forsyningssikkerhed vil ikke kunne sikres ved etablering af et 60 kV kabel eller ved øget transformator kapacitet ved Mesballe.

Et 60 kV kabel vil på kort sigt kunne imødekomme behovet for overføringskapacitet, men vil ikke kunne løse forsyningssikkerheds problemet.”

Spørgsmål 117

“Hvilke alternativer til en 150 kV luftledning kan ministeren foreslå for optimalt at sikre formålet i “Principper for etablering og sanering af højspændingsanlæg”?”

Svar

Jeg henviser til besvarelsen af spørgsmål 120.

Spørgsmål 118

“Der ønskes en vurdering af de samlede anlægsudgifter og driftsudgifter for henholdsvis

- a) 150 kV luftledning Mesballe-Åstrup og udbygning af Station Åstrup til 150 kV samt 60 kV kabel Mesballe-Glesborg-Åstrup og 60 kV kabel Mesballe-Vivild.
- b) 150 kV jordkabel med en ny transformerstation i Åstrup.”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Midtjyske Net, som oplyser følgende:

“2x150 kV luftledning Mesballe-Åstrup samt 150 kV anlæg ved Station Åstrup koster ca. 66 mio.kr., og et 60 kV kabel Mesballe-Ramten-Glesborg-Åstrup og Mesballe-Vivild koster ca. 41 mio.kr. d.v.s. i alt ca. 107 mio. kr.

Derudover har Århus Amt fremsat krav om yderligere kompenserende kabellægninger til en pris på i alt 19,4 mio.kr.

2x150 kV kabel Mesballe-Åstrup samt 150 kV anlæg ved Station Åstrup koster ca. 290 mio.kr. Denne kabelløsning vil løse det forsyningsmæssige problem"

Spørgsmål 119

"Det fremgår af brev af 8. april 1998 fra Miljø- og Energiministeriet, jf. alm. del - bilag 117, at et 150 kV kabel Mesballe-Åstrup vil koste ca. 110 mio. kr., altså ca. dobbelt så meget som det godkendte projekt. Hvor meget skal forbrugerne betale pr. kWh ved henholdsvis model a) og b) i ovennævnte spørgsmål?"

Svar

Den kabelløsning, som er omtalt i Miljø- og Energiministeriets brev fra den 8. april 1998 som værende ca. dobbelt så dyr som en luftledning, løser ikke det forsyningsikkerheds-mæssige problem for Djursland, som det også nævnes i omtalte brev.

Jeg har forelagt spørgsmålet omkring prisen pr. kWh ved henholdsvis model a) og b) for Midtjyske som oplyser følgende:

"Med gældende regler for henlæggelser og afskrivninger for elsektorens investeringer, vil det samlet over 20 år give følgende merpriser. Priserne er for forbrugerne i Midtjyske Nets område, og er udregnet på grundlag af Midtjyske Nets budgetterede el-transmission for 1998.

Model a) med en samlet investering på ca. 126 mio.kr. vil give en merpris for forbrugerne i Midtjyske Nets område på ca. 0,17 øre. pr. kWh over en 20 årig periode.

Model b) med en investering på ca. 290 mio.kr. vil give en merpris for forbrugerne i Midtjyske Nets område på 0,45 øre. pr. kWh. over en 20 årig periode."

Spørgsmål 120

"Det fremgår af pressemeddelelsen fra Boligministeriet og Miljø- og Energiministeriet af 27. februar 1995, jf. alm. del - bilag 106, at "Nye 400 kV luftledninger må accepteres, hvor de er nødvendige. Men de skal så vidt muligt respektere større byer og nationale naturinteresser. De mindre luftledninger på 150/132 kV må elselskaberne kun etablere, hvor de ikke giver uheldige konsekvenser for bymæssig bebyggelse eller væsentlige naturinteresser."

Mener ministeren, at Midtjyske Net lever op til de principper, der blev aftalt i "Principper for etablering og sanering af højspændingsanlæg", når en kommende 150 kV forbindelse ikke kabellægges?"

Svar

Jeg kan oplyse, at Miljø- og Energiministeriet i forbindelse med Århus Amts VVM-redegørelse for 150 kV ledningen Mesballe-Åstrup og forslag til regionplan 1997 gjorde indsigelse mod arealreservationen til ledningen. Miljø- og Energiministeriet ønskede en løsning, som ville tilgodese de landskabelige interesser bedre.

Indsigelsen dannede grundlag for en række møder mellem Miljø- og Energiministeriet, Århus Amt og Midtkraft. Møderne resulterede i en forhandlingsløsning, hvor 150 kV ledningen blev bibeholdt i sin planlagte form, mens en næsten parallel 60 kV ledning blev kabellagt.

Set i relation til ekstraomkostninger og manglende teknisk kvalitet ved en eventuel kabelløsning for 150 kV ledningen blev det vurderet, at forhandlingsløsningen var i overensstemmelse med principperne for etablering og sanering af højspændingsanlæg, som er aftalt mellem bl.a. elværkerne, Amtsrådsforeningen og Miljø- og Energiministeriet. Herefter frafaldt Miljø- og Energiministeriet sin indsigelse.

Spørgsmål 121

"Det fremgår af Nordjyllands Amts regionplan 97, "at nye forbindelser på 150 kV skal kabellægges". Er Nordjyllands amts regionplan i overensstemmelse med de aftalte principper fra 1995?"

Svar

I Nordjyllands Amts regionplan 97: "Mål og Strategier", tilkendegiver Amtsrådet som sin politik, at nye forbindelser på 60 kV og derunder altid skal udføres som jordkabler, at 150 kV forbindelser skal kabellægges, og at højspændingsforbindelser på 400 kV for tiden udføres som luftledninger, med mindre de placeres i særligt værdifulde landskaber eller i bymæssig bebyggelse.

Endvidere hedder det i Nordjyllands Amts regionplan 97: "Retningslinier og redegørelse", at Miljøministeriet på baggrund af et større udredningsarbejde har fastsat en række nye retningslinier for etablering og sanering af højspændingsanlæg. Herefter skal amtet i samarbejde med el-selskaberne gennemføre en samlet, langsigtet planlægning af højspændingsnettet, hvori skal indgå såvel behov for nye anlæg som sanering (fjernelse) af uheldigt placerede ledninger."

Nordjyllands Amts regionplan er således i overensstemmelse med de aftalte principper fra 1995.

Spørgsmål 122

"Er der noget til hinder for, at Århus amtsråd på baggrund af nye oplysninger ændrer den tidligere beslutning om 150 kV luftledning til krav om jordkabel på strækningen Mesballe-Åstrup?"

Svar

Regionplan 1997 med tilhørende VVM-redegørelse blev endeligt vedtaget af Århus amtsråd den 17. juni 1997, og Midtkraft har herefter kunnet gå i gang med detailprojekteringen, idet selskabet måtte kunne gå ud fra, at der efterfølgende ville blive meddelt tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 20, og at der kun kunne opstå spørgsmål om detailplaceringen af masterne.

Teoretisk vil et afslag på tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 20 kunne forekomme på grundlag af væsentlige, nye oplysninger. Da der er udarbejdet VVM-redegørelse for projektet, er det dog umiddelbart vanskeligt at forestille sig hvilke nye oplysninger, der vil kunne begrunde, at der nægtes tilladelse efter naturbeskyttelsesloven.

Spørgsmål 123

"Det fremgår af Århus Amts VVM-redegørelse, at Midtjyske Net har planer om yderligere udbygning på strækningen Mesballe-Åstrup. Mener ministeren ikke, at hele planen burde have været VVM-vurderet i sammenhæng?"

Svar

Det fremgår af amtets VVM-redegørelse, at yderligere udbygning af netsystemets kapacitet kan ske med installation af endnu en transformerenhed i Station Åstrup omkring år 2035.

Udarbejdelse af en VVM-vurdering forudsætter, at der er tale om et konkret projekt. Jeg finder ikke, at oplysningen i amtets VVM-redegørelse om en eventuel udbygning af netsystemets kapacitet i år 2035 har en sådan grad af præcision, at der er tale om et projekt, der burde have været medtaget i amtets VVM-vurdering.

Spørgsmål 124

“Vil ministeren anbefale, at etablering af en 150 kV luftledning mellem Mesballe og Åstrup udskydes med henvisning til det igangværende arbejde i arbejdsgruppen, der blev nedsat pr. 1. oktober 1997 med henblik på vurdering af den langsigtede netstruktur?”

Svar

Jeg har over for enkelte amter med verserende netsager oplyst, at jeg finder det nødvendigt, at amterne gennemfører regionplanlægningen for de konkrete verserende projekter og i den forbindelse foretager VVM behandling af netudbygningerne parallelt med, at der bliver foretaget en overordnet vurdering af udbygningerne.

Med hensyn til Mesballe-Åstrup kan jeg oplyse, at der er vedtaget regionplantillæg i forbindelse med denne konkrete sag.

Spørgsmål 125

“Vil ministeren anbefale, at en ny 150 kV forbindelse mellem Mesballe og Åstrup skal kabellægges?”

Svar

Idet jeg henviser til min besvarelse af spørgsmål 120, har sagen efter min opfattelse fundet en rimelig løsning, hvor de forskellige interesser er afvejet, og jeg finder på den baggrund ikke anledning til på nuværende tidspunkt efter Amtsrådets vedtagelse af regionplanen at anbefale en kabellægning af forbindelsen.

Spørgsmål 126

“Kan et distributionsselskab ekspropriere til nye linjeføringer uden at kunne dokumentere et reelt behov?”

Svar

Nej. Ifølge Lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel kan boligministeren, når almenvellet kræver det, tillade ekspropriation til anlæg for produktion, transmission og distribution af elektricitet.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at transmissionsanlæg over 100 kV godkendes af Energi styrelsen efter elforsyningsloven, og at spørgsmål om det pågældende anlægs almennytte som udgangspunkt er afklaret, hvis der foreligger en sådan godkendelse.

Ministersvar på ekspropriationsspørgsmål

Klokkeklart svar på spørgsmålet: "Kan et distributionsselskab ekspropriere til nye linjeføringer uden at kunne dokumentere et reelt behov?"

Mastemodstanderne har såvel på Sjælland som i Jylland peget på, at linjeføringerne ikke må etableres før der er et DOKUMENTERET BEHOV for yderligere overføringskapacitet. Dokumentationen skal indeholde beregninger på, at den nødvendige overføringskapacitet har betydning for forbrugernes forsyningssikkerhed – og ikke blot beregninger på, at der er en strømproduktion (den kan let være større end der reelle forbrug), der skal føres "væk". Er det tale om, at strømmen skal føres væk er det tegn på et transmissionsbehov, hvor strømmen ledes videre til et el-knudepunkt og derfra videre til udlandet / andre områder af landet.

Vigtigt: Der skal ikke etableres større overføringskapacitet end højst nødvendigt. Teknologierne og de energipolitiske målsætninger vil overhale de nuværende flere gange inden for de nærmeste årtier.

I forbindelse med Midtjyske Nets ønske om Elmotorvejen på Østdjursland (den gik under det falske navn: "150 kV forbindelsen Mesballe -Åstrup") havde Protestbevægelsen den 8. april 1998 foretræde for Miljø- og Planlægningsudvalget. I forlængelse af dette møde stillede udvalget bl.a. spørgsmål 126 (Alm. Del – bilag 143) til Miljø- og Energiminister Svend Auken:

Spørgsmål 126

"Kan et distributionsselskab ekspropriere til nye linjeføringer uden at kunne dokumentere et reelt behov?"

Svar

"Nej. Ifølge Lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel kan boligministeren, når almenvellet kræver det, tillade ekspropriation til anlæg for produktion, transmission og distribution af elektricitet."

Grundlovens § 73 handler om almenvellet for danskerne og ikke for mennesker i udlandet. Vi har stadig til gode at få denne § afprøvet ved domstolene inden der etableres eller renoveres elmotorveje.

Sigrid Bluhme

Fra: "Helle Carlsen - DAHL" <hca@dahllaw.dk>
Til: "SIGRID BLUHME" <sigrid.bluhme@nrndn.dk>
Cc: <andstbro@hotmail.com>
Sendt: 27. marts 2009 10:33
Emne: VS: Retssag mod Energinet- Kassø-Vejen-Tjele

Det bliver ikke pr. brev men pr. mail.

Hermed bekræftes, at jeg gerne vil påtage mig at føre sagerne. Hvis vi ikke får fat i en, der ejer jord, der skal eksproprieres, så kan vi ikke fremføre argumentet om grundlovens § 73 – husk det.

Venlig hilsen

Helle Carlsen
Advokat (H)

DAHL

ADVOKATFIRMA
Kongensgade 70
DK- 6700 Esbjerg
Tel: (+45) 75 45 46 00
Fax: (+45) 75 45 46 20
Direkte:(+45) 79 12 75 05

E-mail: hca@dahllaw.dk
Hjemmeside: <http://www.dahllaw.dk>

DAHL Advokatfirma har kontorer i Aalborg, Esbjerg, Herning, København, Varde, Viborg, Berlin, Köln

Fra: Poul Erik Morthensen [<mailto:andstbro@hotmail.com>]
Sendt: 26. marts 2009 14:43
Til: Helle Carlsen - DAHL
Emne: Retssag mod Energinet- Kassø-Vejen-Tjele

Vi tale sammen i går om en evt retssag mod Energinets projekter Kassø-Vejen-Tjele. Jeg har talt med FRANK der bliver særlig hårdt ramt og han er interesseret i at medvirke. Hans forsikringsselskab er TRYG og han undersøger snarest om han har en forsikring med retshjælpsdækning.

Jeg håber du vil kunne tage sagen og i første omgang snarest bekræfte dette ved brev til Sigrid Bluhme der vil koordinere de nødvendige oplysninger mv du måtte ønske. Tilsyneladende vil der ikke komme master på min jord hvorfor FRANK er mere relevant. Jeg håber du i morgen kan sende et brev med accept af at ville tage sagen til Sigrid. Sigrid Bluhme søger igen foretræde for det energipolitiske udvalg og vil gerne medtage at en retssag er under forberedelse.

På forhånd tak
Med venlig hilsen
Poul Erik Morthensen

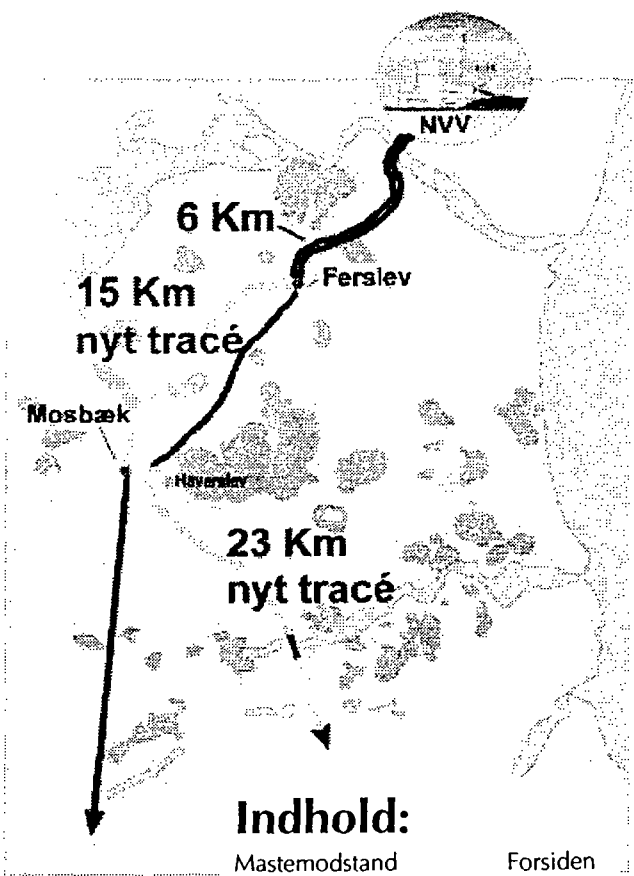
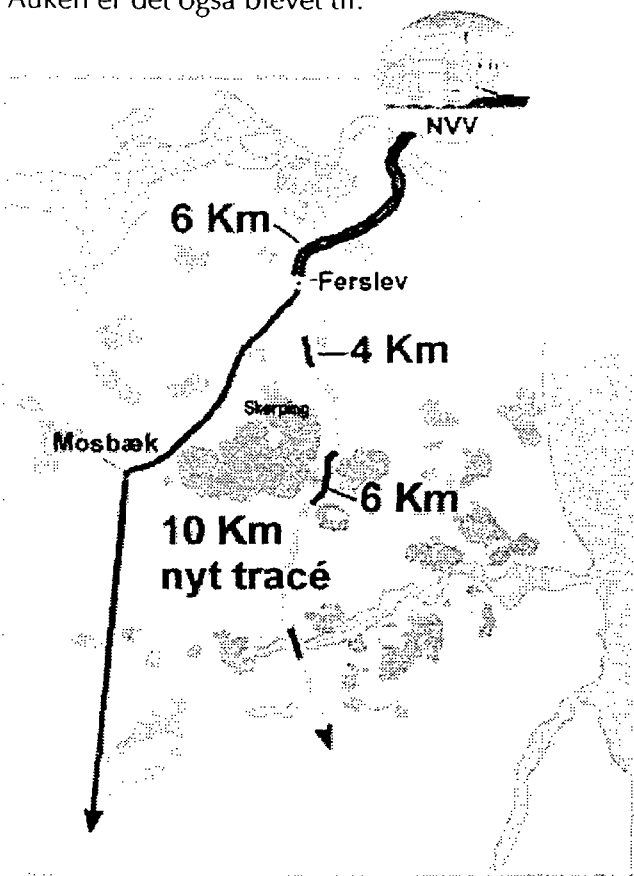
NY Windows Live Messenger GRATIS! [Hent den her!](#)

Landsforeningen af Landsbysamfund

Mastemodstand og kolde kontanter

af Ebbe Münster, Højspændingsgrupperne i Arden og Nørager.

'Landsbynyt' beskrev i 1999 (nr. 6) starten på kampen om anlæggelse af ny 400 kV højspændingsforbindelse i Himmerland. Siden har debatten kørt på højtryk i Nordjylland. Der er slået mange rekorder i borgerdeltagelse undervejs: 15.000 underskrifter mod luftledninger. 600 deltagere i borgermøder. Hundredevis af indsigelser, læserbreve og artikler (se www.mejlby.subnet.dk). Borgergrupperne har haft foretræde for udvalg både i amtet og i folketinget. Et enkelt møde med Miljø- og Energiminister Svend Auken er det også blevet til.

Indhold:

Mastemodstand	Forsiden
Leder	s.2
Landdistriktugen	s.2
Banestien- et familiehus	s.3
IT-hjørnet	s.4
Udviklingspuljepenget	s.4
Brevkassen	s.4
Lokale blade	s.5
En anderledes børneinstitution	s.6
At bo og bygge på landet	s.8
Tværkommunalt samarbejde	s.9
Ud i naturen	s.10
Landdistriktugen i Fællesvirke	s.10
Varmeregningssang	s.11

I de sidste faser stod kampen om forbindelsen skulle øst eller vest om Rold Skov. Der kunne ikke opnås enighed i Nordjyllands Amtsråd om spørgsmålet. Hvilket fik Svend Auken til at tage sagen i egen hånd og udstede et landsplandirektiv 8-3-2001. Han valgte her den vestlige løsning selv om den er den længste. Den medfører at 67 flere ejendomme får naboskab til kæmpemaster indenfor 200 m afstand og den involverer ca 40 km helt nyt tracé mod ca 10 km nyt tracé for den østlige linieføring.

Hvorfor vælger en Energiminister, der også er Miljøminister denne løsning? Angiveligt fordi den østlige linieføring, hvor der i dag står 150 kV master, passerer to fredede områder: Lindensborg Å og Madum Sø. Disse to områder kan passes uden gene for naturen ved at lægge ledningerne i jorden. På særlig følsomme strækninger kan kablerne etableres ved den metode, som anvendes af naturgasselskaberne til anlæggelse af naturgasrør: styret underboring. Det eneste

Fortsættes s.9

Mastemodstand. Fortsat fra forsiden

problem er, at disse teknikker fordyrer forbindelsen. Ifølge vores beregninger - som myndighederne ikke har imødegået - med et beløb i størrelsesorden 100 mio kr. Dette er efter vores mening ikke et uoverkommeligt beløb i forhold til de samlede omkostninger for forbindelsen på ca. 1000 mio. Gevinsten er at man både opnår kortsigtede fordele for mange mennesker og for store områder i Himmerland samt langsigtede fordele for transmissionsnettet i kraft af at forbindelsen er kortere.

Ministeren henholder sig til de 5 år gamle 'principper om etablering og snering af højspændingsnettet'. Disse principper stammer fra en tid, hvor jordkabler for højspænding var langt dyrere

end i dag. Ifølge dem skal brug af jordkabler undgås hvis der findes 'acceptable alternativer'. Således går det til at et relativt lille beløb medfører unødige ulemper for mange mennesker og spolerer store naturområder og landbrugsland.

Ministerens beslutning bliver kun forståelig på baggrund af de seneste presseforydender om de sindrige aftaler, der ligger bag elreformen, f.eks. aftalen om at Eltra skal belåne transmissionsnettet med milliardbeløb og overføre dele af pengene til elværkerne. Disse aftaler binder tilsyneladende ministeren så hårdt, at han er nødt til at tage beslutninger, der strider mod sund fornuft!

BEHOVET:

Myndighederne har erkendt behovet for den nye forbindelse fra Aalborg til Århus hænger sammen med elreformens bestemmelser om fri handel med el- også på tværs af landegrænserne til Norge, Sverige og Tyskland. Den oprindelige begrundelse for forbindelsen som „nødvendig af hensyn til Nordjydernes forsyningsikkerhed” blev derfor opgivet. Højspændingsgrupperne har på baggrund af egne beregninger hele tiden hævdet at det med økonomisk ubetydelige begrænsninger på handelen f.eks. i forbindelse med renoveringer og reparationer på transmissionsnettet ville være muligt at undgå denne store og skæmmende investering. Vi har måttet erkende at det politiske råderum til at røre ved elreformen er ikke eksisterende.

Energipolitisk udvalg
Energiministeren

Varde den 29. 9 2007

I min egenskab af formand for Foreningen for elkabler i jorden og af næstformand i Foreningen mod den luftbårne vestjyske højspændingsmotorvej beder jeg Energiministeren og Energipolitisk Udvalg overveje sammensætningen af det udvalg, der skal udarbejde en teknisk redegørelse for den fremtidige udbygning og kabellægning i det danske elsystem.

Udvalget blev nedsat 20.9 2007 af daværende energiminister Flemming Hansen og forventes at udarbejde en rapport inden 1.3 2008, som skal danne grundlag for politiske drøftelser og beslutninger om elsystemets udbygning.

Udvalget består af 3 medlemmer fra Energinet.dk, af 2 medlemmer fra Transport- og Energiministeriet, af 2 medlemmer fra Energistyrelsen, af 2 medlemmer fra Finansministeriet og af 3 medlemmer fra hhv. Skov- og Naturstyrelsen, Miljøcenter Odense og fra Kommunernes Landsforening. Formanden for udvalget er Peter Jørgensen fra Energinet.dk.

Energinet.dk har tidligere vist en tilsidesættelse af det offentlige ved at prioritere hensynet til at spare et mindre beløb og derved gennemtrumfe en opførelse af højspændingsmaster (jf. vedhæftede Bilag 1), hvorfor Foreningen for elkabler i jorden og Foreningen mod den luftbårne vestjyske højspændingsmotorvej finder valget af så stor en prioritering af Energinet.dk i dette udvalg uheldigt.

Der er andre kræfter i det danske samfund, som anskuer den fremtidige udbygning og kabellægning i det danske elsystem ud fra andre præmisser, og det undrer, at repræsentanter som professor Henrik Lund og repræsentanter fra f.eks. vindmølleindustrien, som har påvist, at det er muligt at kabellægge også ved øget vindmøllestrøm, ikke er kommet i betragtning til dette udvalg. (Bilag 2 eller <http://www.windpower.org/media/1644,1030/50pct.vind.pdf> s. 12). Kræfter som SEAS-NVE, repræsentanter fra Carl Bro samt 1 repræsentant fra en af vores foreninger var også en mulighed.

Hvis det politiske system skal have mulighed for at træffe en beslutning om elsystemets udbygning er det vigtigt at det grundlag, hvorudfra politikerne får deres oplysninger og tager deres beslutninger, er foretaget af et repræsentativt og utendentøst udvalg.

Derfor henstiller vi til, at udvalget får en anden sammensætning.

Med venlig hilsen

Beth Helle Lauridsen

Formand for foreningen for elkabler i jorden

Næstformand i foreningen mod den luftbårne vestjyske højspændingsmotorvej

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

19. juni 2007
J.nr.:
HC/9094-001
Sekretær:
hc
Direkte:
76 11 54 06
hc@kirkklarsen.dk

Fremtidens havvindmølleplaceringer - 2025, april 2007

Under henvisning til ovennævnte rapport og i min egenskab af formand for Foreningen mod den vestjyske luftbårne højspændingsmotorvej og min egenskab af næstformand i Landsforeningen for elkabler i jorden skal jeg hermed bemærke følgende:

I ovennævnte rapport er i afsnit 6 anført udvalgets bemærkninger til behovet for udbygning af transmissionsnettet som følge af forøgelsen af produktionen af vindbaseret energi. Ud af rapportens 106 sider er således anvendt 3 ½ side på denne særdeles store konsekvens af etableringen af yderligere havvindmølleparker. Der er ikke et eneste sted anført, hvilke miljømæssige konsekvenser de kraftige udbygninger af transmissionsnettet vil påføre de strækninger, hvor transmissionsnettet forudsættes udbygget. Dette er i sig selv tankevækkende.

Som udgangspunkt indgår som et parameter i valget af at etablere vindbaseret energi på havet, at vindmøllerne må anses for at påvirke landskabet ganske betydeligt - i særdeleshed i betragtning af de størrelser, som disse vindmøller nu kan opnå og samtidig være funktionsdygtige.

Det er foreningernes opfattelse, at denne fordel fuldstændig fortabes, når udbygningen på enkelte nærmere afgrænsede geografiske områder på havet med havvindmølleparker i betydeligt antal samtidig afføder et behov for en massiv udbygning af det overordnede transmissionsnet.

I særdeleshed når denne udbygning, som anført i ovennævnte rapport, side 47, tager udgangspunkt i de omtalte principper for etablering og sanering af højspændingsanlæg, som omtales at være fra 1995, hvilket i og for sig er korrekt. Disse principper er dog af Energistyrelsen sidste år i juni opdateret uden nogen revolutionerende ændringer er tilføjet.

Sten Kirk Larsen
Bo Ascanius
Arne Paabøl Andersen
Carsten Holmgaard
Niels Kaalund
Karsten Steen Jensen

Peter Kirk Larsen
Hans L. Jeppesen
Morten Rosendahl
Erik Laigaard
Martin Hjeltn Kristensen
Flemming Jensen

Klaus Busk
Liza Ebsen
Gitte Møller Iversen
Erik Lund
Henrik B. Kornerup
Jens Munch

Helle Carlsen
Michael Appel
Rikke Lenette Omme
Kathrine Kirk Muff
Pia Juul Korsholm

Jens Schak Andreassen
Mads Christian Madsen
Marianne Bjerrum

Eleni Borisova
Mette Hulsrøj Korsager
Christian Muff Hansen

De omtalte principper bør efter foreningernes opfattelse ophæves. De bygger på en forældet teknologi, mangel på inddragelse af landskabelige værdier generelt og ikke forældede mindst økonomiske principper.

I relation til forældede økonomiske oplysninger kan oplyses, at Sverige for øjeblikket planlægger etablering af jævnstrømskabler helt ned til afstande på 100 km., idet det har vist sig, at det økonomiske break-even for jævnstrømskabler sammenlignet med luftbåren højspænding nu er reduceret til denne afstand.

Indvendingen mod anvendelse af jævnstrømskabler til overordnet transmission er stedse behovet for de enorme transformatorområder, som skal anvendes til overgang til vekselstrøm.

Foreningerne har meget lidt forståelse for denne argumentation, da de arealer, som skæmmes af op til 56 meter høje Donau-master over 100 km. langt overstiger ovennævnte arealbehov.

Hertil kommer, at den potentielle sundhedsfare, som luftbåren 400 kV anlæg udgør, ophæves. Statistisk set rammes 1 barn hvert 5. femte år af leukæmi som følge af udsættelse for elektromagnetisk stråling fra højspænding. Det er efter foreningernes opfattelse 1 barn for meget. Seneste nyt på området fremgår af vedlagte bilag - artikel fra Daily Mail, 20. april 2007.

Ovennævnte principper bygger tillige på en forældet strategi om central kraftvarme forsyning, som ifølge udvalget tilsyneladende synkront med udbygningen af den vindbaserede el-produktion på havet skal reduceres.

Med en strategi, som forudsætter central kraftvarme produktion, er der behov for et stærkt udbygget overordnet transmissionsnet, som kan lede strømmen videre ud over større områder.

Lægges udvalgets ovennævnte forudsætning til grund, vil dette behov for kapacitet til transmission for de centrale kraftvarmeværker blive tilsvarende reduceret, når strømmen fra vindmøllerne skal ledes ind i landet.

Medmindre havvindmølleparkerne producerer mere strøm end Danmark kan aftage, og dette er indregnet ved etableringen af de nævnte parker, så må resultatet alt andet lige blive, at det eksisterende overordnede transmissionsnet kan aftage strømmen fra havvindmølleparkerne, uden at der opstår et behov for udbygning heraf.

De principper for sanering og etablering af højspændingsanlæg, som rapporten tager udgangspunkt i for vurderingen af behovet for udbygning af det overordnede transmissionsnet i Danmark, er også forældede i relation til selve grundlaget i form af strategien om central kraftvarme produktion i Danmark.

Nævnte strategi forlades således successivt med etablering af nabovarmeværker, decentrale varmemeværker, udvikling af brændselsceller til opvarmning af boliger, placering af store vindmøller til lands osv.

Hvis strømmen produceret på havvindmølleparkerne påtænkes afsat til udenlandske markeder, skal transmissionen foregå i jævnstrømskabler til havs eller til lands.

Der er efter foreningernes opfattelse ikke grundlag for at ekspropriere til etablering af masterne til højspænding i henhold til grundlovens § 73, når der alene sker eksport af strømmen.

Med den udbygning af produktionen af vindbaseret strøm, som rapporten lægger op til, vil produktionen overstige det daglige behov i Danmark, og da strømmen indtil videre teknisk set ikke kan lagres, må produktionen ske til eksport.

På baggrund af ovennævnte kan foreningerne kun henstille til, at de principper for etablering og sanering af højspænding i Danmark, som samtlige beregninger af omkostningerne til de foreslåede anlæg bygger på, skal ophæves. Dette tiltag kan Energiministeren selv foretage. Foreningerne henstiller dog, at spørgsmålet lægges ud til debat i Folketinget og bestemmelser herom indføres i de relevante love og bekendtgørelser.

Foreningerne henstiller endvidere, at enhver udbygning af produktion af strøm fra vindmøller forudsættes ikke at udløse etablering af nye overordnede luftbårne transmissionsanlæg, men at transmission af sådan "miljørigtig" strøm ligeledes fremføres miljørigtigt på land i kabler.

Der henvises afslutningsvis til, at Dansk Vindmølleindustri ifølge egne oplysninger kan fremføre strømmen fra fremtidige havvindmølleparker, hvor strømmen er fremskrevet til at dække 50 % af Danmarks energiforbrug via kabler.

Særskilt på vegne Foreningen mod den luftbårne vestjyske højspændingsmotorvej:

I relation til udvalget vurdering af transmissionsforholdene ved etablering af yderligere havvindmølleparker på Horns Rev er i rapporten side 55 anført, at udbygningen vil udløse et behov for etablering af en 400 kV ring - naturligvis luftbåren mellem Endrup og Idomlund.

Dette behov udløses ikke af udbygningen i sig selv, men som følge af, at Øst- og Vestdanmark skal forbindes med et jævnstrømskabel og udbygning af forbindelsen til Norge og Tyskland.

I relation til det først anførte udløser dette i sig selv ikke et behov for en udbygning, da strømmen, som skal videreføres til Østdanmark under alle omstændigheder skal omformes til jævnstrøm.

En transmission fra Vestdanmark kan derfor med stor fordel ske i jævnstrømskabler fra produktionsstedet - havvindmølleparker, centrale kraftvarmeværker mm..

Transmission til eksport må efter foreningens opfattelse under ingen omstændigheder ske i luftbårne transmissionsanlæg, jfr. det ovenfor anførte. En argumentation om at det åbne el-marked i hele Europa er til gavn for de danske forbrugere er uholdbar, da Danmark som bekendt stort set forærer en betydelig del af den allerede nu etablerede havvindmøllebaserede strøm til nabolandene.

Hertil kommer, at transmissionsanlægget fra Endrup mod Vejen nu er udbygget til 400 kV. Dette anlæg kan med sikkerhed aflede den strøm, som vil blive produceret ved Horns Rev.

De forudsætninger, som udvalget har indføjet i denne henseende, er derfor ikke korrekte.

Foreningen henstiller på den baggrund, at en eventuel udbygning af havvindmølleparkerne ved Horns Rev sker med udgangspunkt i det eksisterende transmissionsnet samt jævnstrømskabler langs Vestkysten, som kan tilsluttes Skagerak-forbindelsen til Norge og ledes syd på til Holland, hvor der for øjeblikket etableres forbindelse mellem Norge og Holland.

Det er samlet set foreningernes opfattelse,

- at rapporten bygger på forældede principper for transmissionen af den vindbaserede strøm,
- at der ikke en-øjet kan ske en vurdering af behovet for udbygning af det overordnede transmissionsnet med udgangspunkt i den eksisterende situation, hvor strøm hovedsageligt produceres på centrale kraftvarmeværker,
- at transmission i fremtiden skal planlægges med alternative transmissionsveje i form af jævnstrømskabler over længere afstande og flere 150 kV kabler. Sidstnævnte specielt i betragtning af, at udviklingen/forskningen i vedvarende energikilder er eksplosiv, at ingen kan skue længere end ca. 20 år frem i tiden i forhold til produktionsmetoder mv. sammenholdt med at luftbårne højspændingsanlæg, som etableres nu har en levetid på ca. 80 år.

Foreningen henstiller derfor, at transmissionen i Danmark nytænkes, samt at nyetablering af luftbårne 400 kV forbydes.

Med venlig hilsen

Helle Carlsen

El-infrastrukturudvalget er uheldigt sammensat

Formuleringen af "Energi 2000" blev tilvejebragt uden at forsyningselskaberne fik nogen fortrinsstilling ved den konkrete udformning af energiplanen.

Daværende Energiminister J. Bilgrav Nielsen citeres for at sige: "Når jeg siger det på den måde, er det, fordi det opgør, vi dengang tog med elsektoren, var et skrappt opgør. Vi fravristede dem rollen som et af de almindelige politiske partier, som altid sad med ved forreste bord, når energipolitikken skulle fastlægges". (Folketingstidende den 10. marts 1992).

Det betød, at Folketinget dengang var i stand til at beslutte en politik, der betød en radikal teknologisk ændring.

Desværre har elsektoren fået deres gamle magtposition tilbage, idet den administrative procedure er indrettet sådan, at offentlige myndigheder hovedsagelig samarbejder med andre offentlige myndigheder.

Transport- og energiminister Flemming Hansen nedsatte i 2007 et elinfrastrukturudvalg, der fik til opgave at udarbejde en teknisk redegørelse for den fremtidige udbygning og kabellægning af det danske elsystem.

Udvalget blev ensidigt sammensat af personer med tæt tilskytning til elbranchen og med Peter Jørgensen som formand, planlægningsdirektør i Energinet.dk.

Havde sammensætningen været nuanceret med repræsentanter af energiprofessorer fra universiteterne og kabelproducenterne, så var udvalget givet nået frem til et helt andet resultat. Rapporten afspejler ikke de forventninger som Eyvind Vesselboe (V) gav udtryk for på et møde på Hodde Kro, hvor han overfor ca. 100 maste-vrede vestjyder syntes, det var en god idé at kabellægge hele Danmark.

Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission vil derfor opfordre Klima- og Energiminister Connie Hedegaard til at nedsætte et nyt udvalg, som er bredt sammensat.

Sigrid Bluhme

Næstformand i Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission

Skindbjerg, den 20/12 - 2008

Notat vedr. Teknisk redegørelse om fremtidig udbygning og kabellægning i eltransmissionsnettet

I min egenskab af næstformand i Landsforeningen for elkabler i jorden og formand for Foreningen mod den luftbårne vestjyske højspændingsmotorvej retter jeg henvendelse til udvalgets medlemmer i anledning af offentliggørelsen af ovennævnte redegørelse.

Som foreningerne allerede har påpeget og som hermed gentages, er det yderst kritisabelt, at kommissoriets medlemmer for størstedelens vedkommende stammer fra Energinet.dk's egne rækker. Det havde været mere i overensstemmelse med kommissoriets opdrag at inddrage også andre med anden specialistviden i betragtning af, at kommissoriet har til opgave ikke blot at kortlægge de tekniske fordele og ulemper ved såvel luftbåren som kabellagt transmission, men også udtaler sig om miljømæssige og sundhedsmæssige konsekvenser af alternativerne.

Hertil kommer, at medlemmerne af kommissoriet med baggrund i Energinet.dk alle har gennem tidligere og nuværende ansættelser har administreret på baggrund af de nugældende principper i en ganske lang årrække. En sådan baggrund og fortid vil jeg tillade mig at stille mig kritisk over for, når henses til at nye teknikker og nye veje i denne sammenhæng skal relateres til den kendte og velbetrædte vej.

I relation til vurderingerne af såvel de miljømæssige og sundhedsmæssige konsekvenser af de opstillede scenarier, som bedst læses i sin helhed i kapitel 5 i redegørelsen afspejles den manglende kompetence og efter foreningens opfattelse tendentiøse gengivelse af konsekvenserne af alternativerne.

De visuelle konsekvenser af luftledninger beskrives meget detaljeret og nedtones i en grad, som efter foreningens opfattelse er helt uantagelig. Luftledninger – og i særdeleshed alle luftledninger over 100 kV er ualmindeligt grimme og klodsede, uanset set om de ses tæt på eller langt væk og uanset deres udformning. De kan under ingen omstændigheder indpasses i landskabet. De nye, foreslåede master, som så placeres betydeligt tættere på jorden og dermed mennesker, som færdes eller endog bor i nærheden, vil dermed alt andet lige blive udsat på en kraftigere elektromagnetisk påvirkning, jfr. nedenfor.

Støjgenerne nedtones helt urealistisk. Alle, som har været i nærheden af luftledninger med såvel 132/150 og 400 kV spændinger, ved, at de udsender en ualmindeligt generende lyd. Denne lyd er så meget mere hørbar, hvor luftledningerne er og påtænkes placeret i fremtiden i de alternative scenarier – nemlig ude i det åbne land, hvor der ikke i øvrigt er støjpåvirkninger ud over vinden i træerne og andre lyde fra naturen. Støjen er allermost generende i fugtigt vejr. Det henskydes i redegørelsen til ganske få timer årligt. Her tages det

tiltagende "fugtige" vejr i Danmark næppe i betragtning. Når luftfugtigheden er høj, og det er den også uden "kraftigt regnvejr", så støjer luftledninger på 132/150 og 400 kV meget, hvor de nu er placeret i det åbne land. Det faktum kan og skal ikke nedtones.

Sidst men ikke mindst vil jeg ikke undlade at påpege, at sundhedsrisikoen ikke er som beskrevet i redegørelsen. De danske anbefalinger er således helt ude af trit med vores broderlande. Til eksempel har Norge indført en grænse på 0,45 mikro Tesla - svarende til den grænse, som der ved undersøgelser, hvor kun beregninger og ikke målinger ligger til grund, påvises forøget risiko for leukæmi hos børn. Denne forøgede risiko skal tages i betragtning - ikke kun i vores broderlande men også i Danmark. Grænsen skal også indføres i Danmark, og den skal naturligvis medføre, at vi ikke opfører flere luftbårne transmissionsnet i Danmark. Der kan naturligvis heller ikke ske "forskønnelse" af det eksisterende transmissionsnet med udskiftning med master, som medfører, at det elektromagnetiske felt kommer tættere på de mennesker, som bor og færdes omkring disse.

I relation til kabellægning af 132/150 kV ledningsnettet, så skal der allerede efter de nugældende principper ske kabellægning af eksisterende, når der etableres nye 400 kV luftbårne ledningsanlæg. Jeg mener derfor ikke, at det er relevant i fuldt omfang at inddrage denne udgift ved alternativ B og C.

Kommissoriet har med sine næsten entydige vurderinger af de opstillede scenarier måttet kigge ganske langt frem i tiden.

Jeg vil ikke undlade at påpege, at netop de lange tidsperspektiver af de vurderinger, som foretages nu, indeholder forudsætninger om en fremtidig energiproduktion, som entydigt lægger sig fast på vindenergi og centraliseret kraftproduktion. Som antydnet afslutningsvis i sammendraget af redegørelsen, side 18, vil "andre virkemidler" sandsynligvis få en stor indflydelse på behovet for en så stor udbygning af transmissionsnettet, som kommissoriet forudsætter. En udbygning af decentral kraftproduktion vil ligeledes reducere dette behov. Når tidshorizonten er så lang, som forudsat i denne redegørelse, er det særdeles relevant også at skue lige så langt i forhold til udviklingen af disse (og andre) "virkemidler". En redegørelse om udviklingen over samme tidshorizont af sådanne virkemidler bør derfor foreligge, inden der træffes beslutninger om, hvorledes det danske transmissionsnet skal udformes de næste 20-30 år. Det er foreningernes opfattelse, at en sådan redegørelse vil medføre, at der udvises en større forsigtighed i forhold til at gribe til de "kendte" og velafprøvede løsninger, som stort set entydigt anbefales af kommissoriet i redegørelsen.

Det af kommissoriet forudsatte ganske betydelig behov for udbygning af transmissionsnettet i Danmark hænger efter kommissoriets egen opfattelse (sammendraget side 16 ff) nøje sammen med en udbygning af udlandsforbindelserne, som skal igennem Danmark. Det sidste er fremhævet, fordi denne transport af el gennem Danmark stiller enorme krav til vores

ationale transmissionssystem, som helt kan undgås, hvis forbindelserne fra Norge til det europæiske fastland føres uden om Danmark i søkabler. Dette arbejde er allerede indledt med et samarbejde mellem Holland og Norge, hvor et søkabel er etableret eller er under etablering. Danmark har ikke som udgangspunkt brug for en så betydelig overkapacitet fra Europa for at opretholde en konkurrencesituation i Danmark på elpriserne. Den vedvarende energi fra Vestdanmark kan på samme måde ledes til det europæiske fastland gennem søkabler og med alternative forbindelser på et lavere spændingsniveau ind til Danmark. Allerede med den nuværende vindproducerede el sendes en meget stor del næsten gratis til det europæiske fastland, fordi Danmark slet ikke har behov for denne energi med den nuværende status på energiproduktionen på de centrale kraftvarmeværker. Jeg er ganske klar over, at Sjælland over tid kommer i underskud, men det hverken skal eller bør Jyllands landskaber og befolkning lide under. Et sådant underskud kan lige så vel dækkes fra det europæiske fastland via det allerede etablerede jævnstrømskabel.

Jeg vil dog her ikke undlade at påpege, at Danmark tjener rigtig mange penge ved at agere luftleder for al den energi, der udveksles mellem Norge og Tyskland. Foreningerne er dog af den opfattelse, at en så stor del af den danske befolkning, som rent faktisk i dagligdagen skal færdes eller bor inden for synsafstand (og det er langt ude i det vestjyske i hvert fald) ikke skal betale regningen for, at resten af Danmark får billigere nettariffer. Jeg vil gerne opfordre udvalgets medlemmer til at bede Energinet.dk om oplysning om de sidste 3-5 års indtægter alene på denne konto.

Alt i alt er det foreningens opfattelse, at denne redegørelse i sine vurderinger inddrager forudsætninger, som kan og bør ændres på ganske mange punkter.

Foreningerne skal derfor opfordre til, at udvalget ser nøjere på ovennævnte udvalgte punkter, forinden der træffes så vidtrækkende beslutninger, som nu er forestående at skulle træffes.

Foreningerne vil naturligvis gerne uddybe ovennævnte under et foretræde for udvalget og møder med udvalgsmedlemmerne.

På ovennævnte foreningers vegne

Helle Carlsen
Næstformand

Skindbjerg, den 28. marts 2009

Til Energistyrelsen
v Anders Højgaard Kristensen
ens@ens.dk

I et mailsvar d. 25/3-2009 på spørgsmål fra foreningen 'Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission' er modtaget to tomme regneark samt en henvisning til et andet offentlig kontor for at få et svar.

Vi skal derfor præcisere:

Det danske 400 kV net er et transmissionsnet.

Danmark transmitterer gennem dette net store mængder el fra Norge gennem Jylland til Tyskland og omvendt.

Hvor stor er valutaindtægten for at transmittere strøm gennem Jylland i hvert af årene:

2004 ?

2005 ?

2006 ?

2007 ?

2008 ?

Hvor meget skal Norge og Tyskland betale for at bruge vores ledningsnet pr. kWh i hvert af ovennævnte år? Hvis Energistyrelsen ikke kan/vil besvare spørgsmålene bedes man drage omsorg for, at brevet videresendes og følge op på, at borgerne får den rette information.

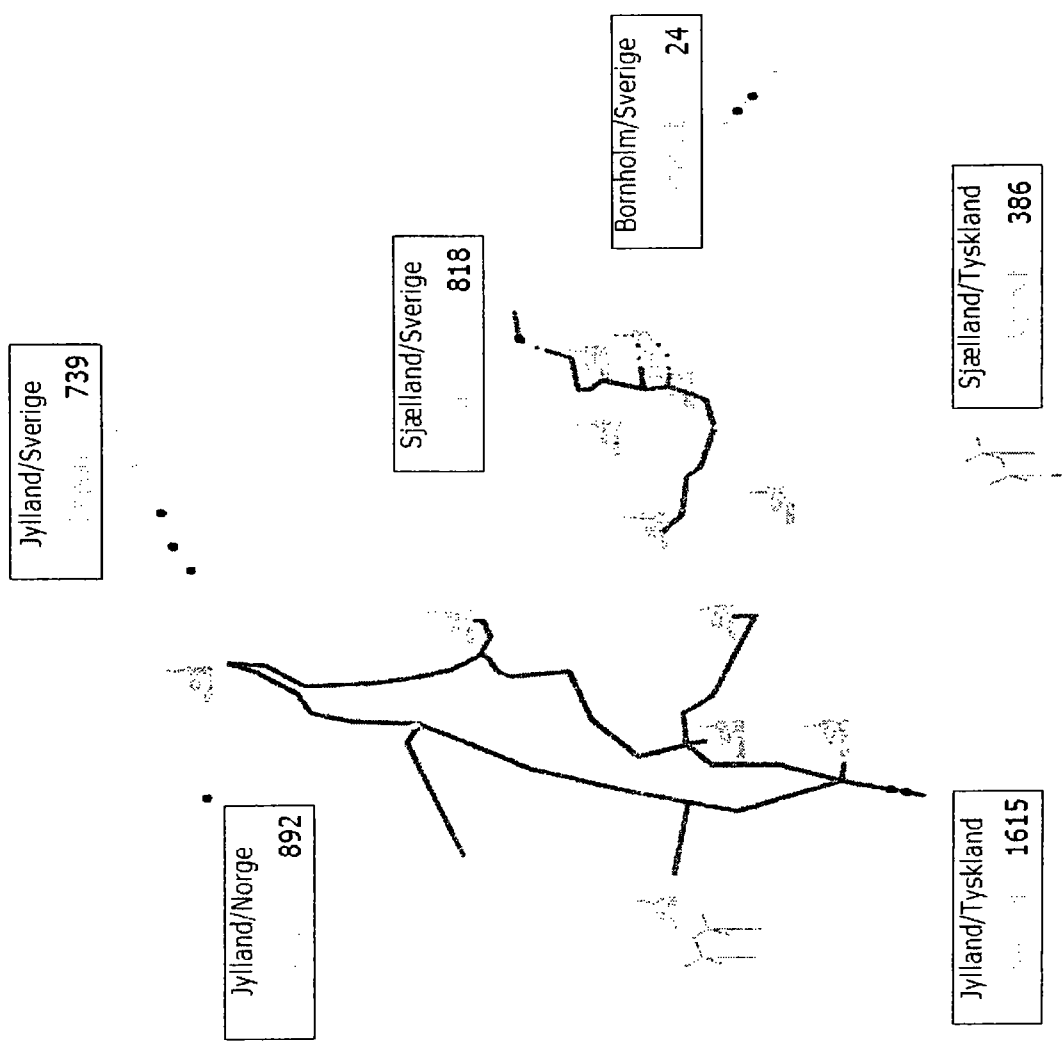
Med venlig hilsen
Anne Boesen, formand
Sigrid Bluhme, næstformand

Forespørgslen lægges ud på foreningens hjemmesiden www.elijorden.dk

NB: Brevet er ubesvaret

Elproduktion og elforbrug lige nu: 02/04/2009 10:00

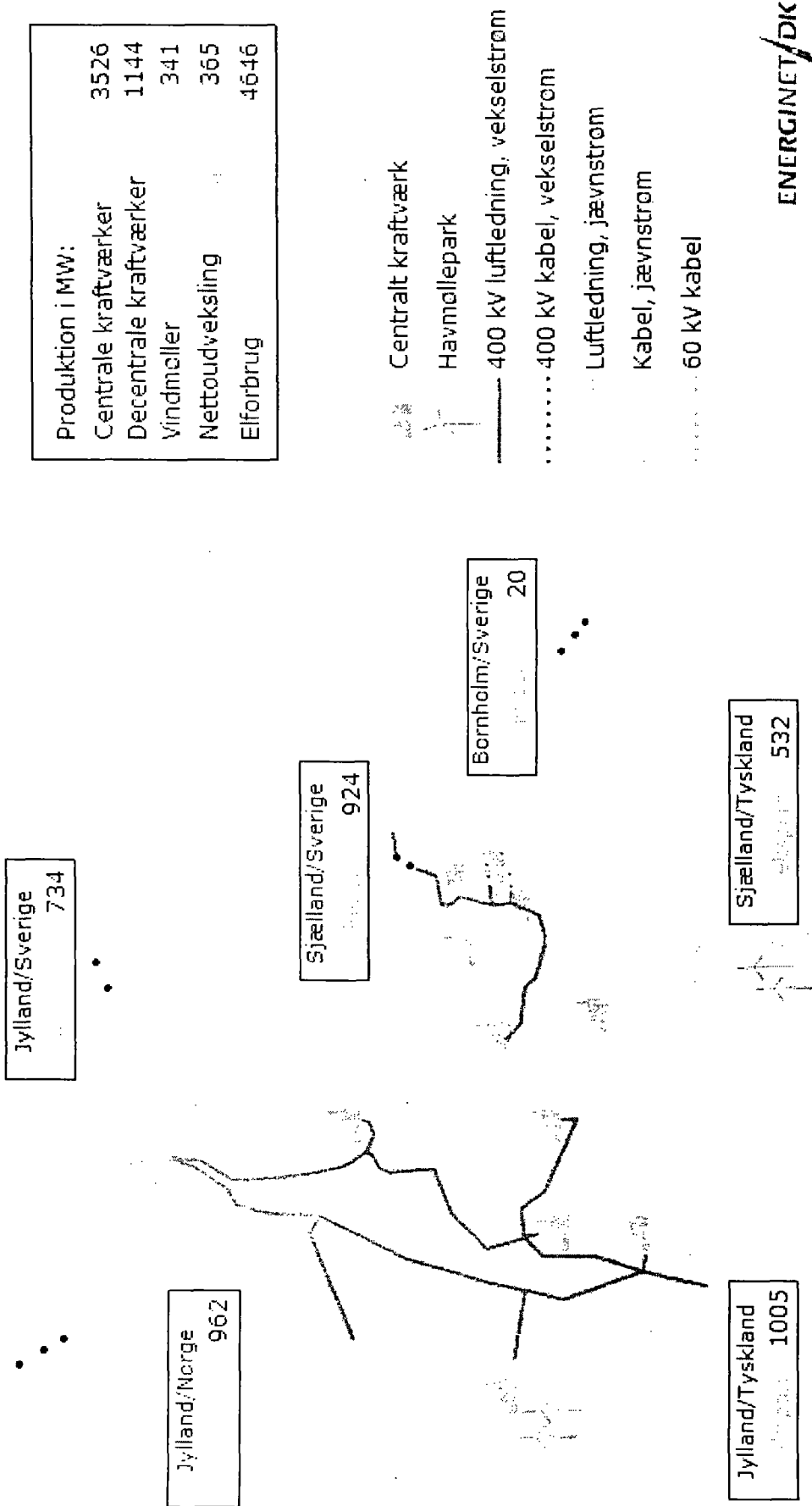
Produktion i MW:	
Centrale kraftværker	3356
Decentrale kraftværker	1289
Vindmøller	56
Nettoudveksling	472
Elforbrug	5173

- Centralt kraftværk
- Havmøllepark
- 400 kV luftledning, vekselstrøm
- 400 kV kabel, vekselstrøm
- Luftledning, jævnstrøm
- Kabel, jævnstrøm
- 60 kV kabel

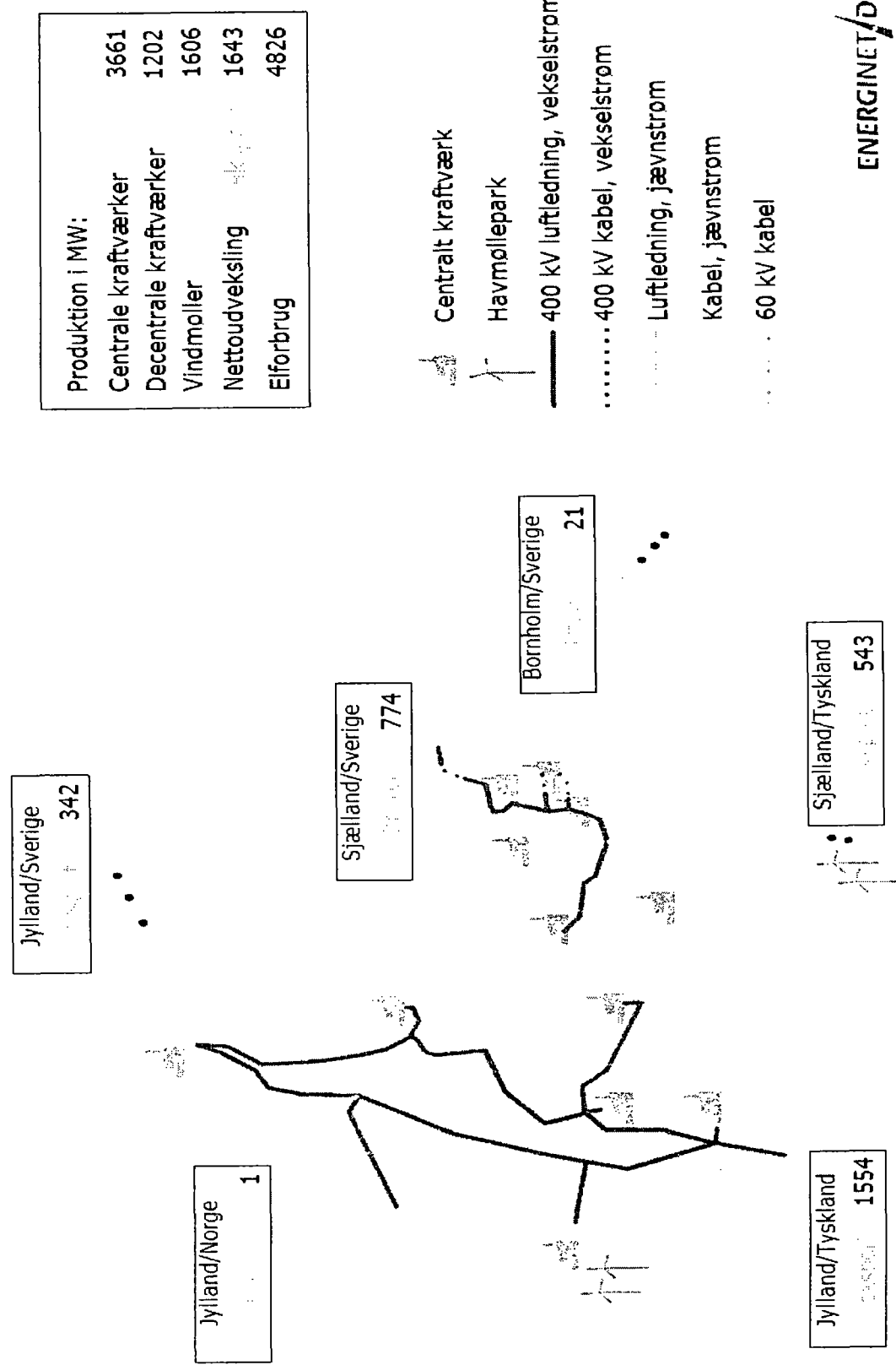
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 08/04/2009 09:04

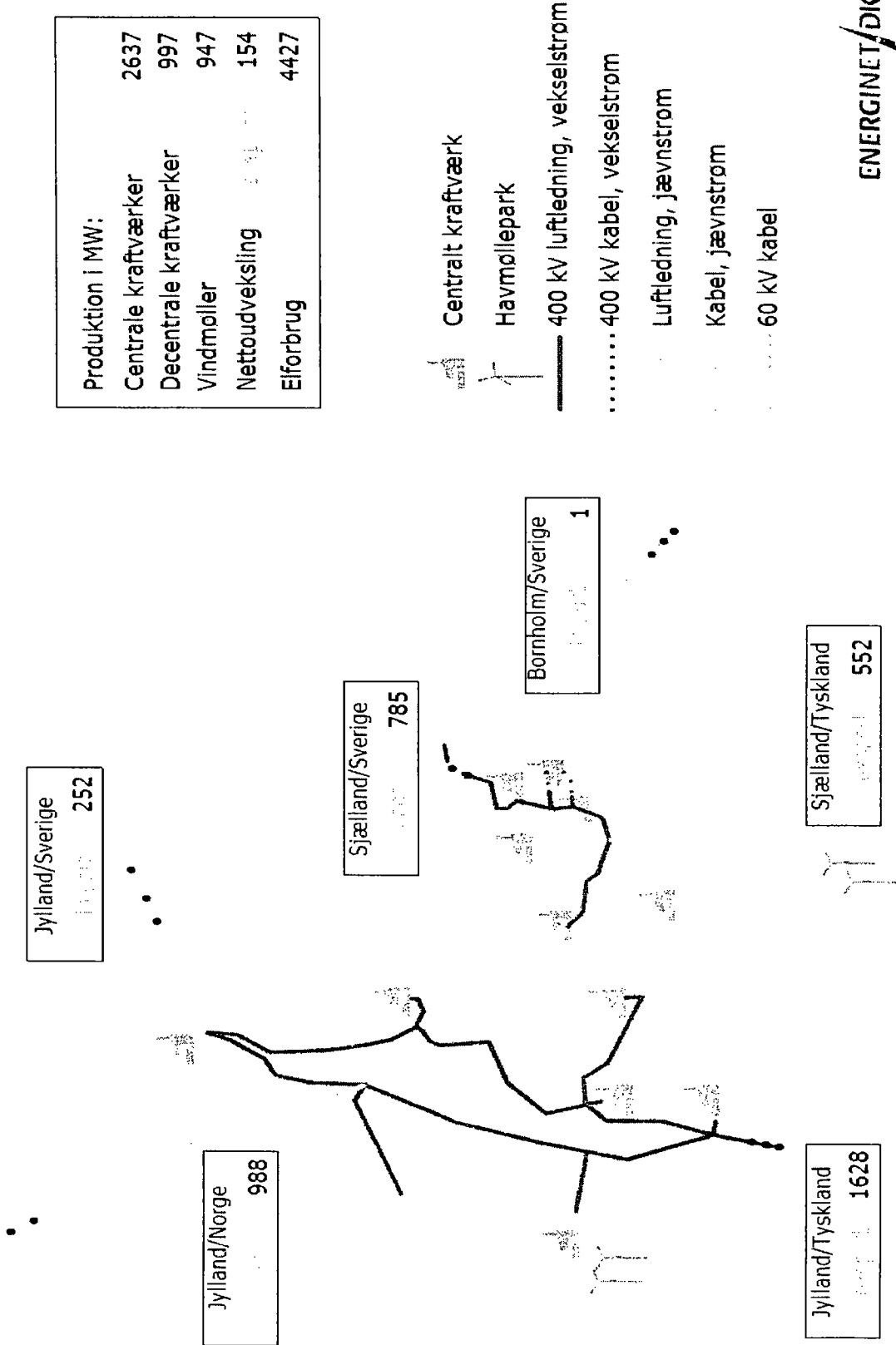
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 30/03/2009 14:05

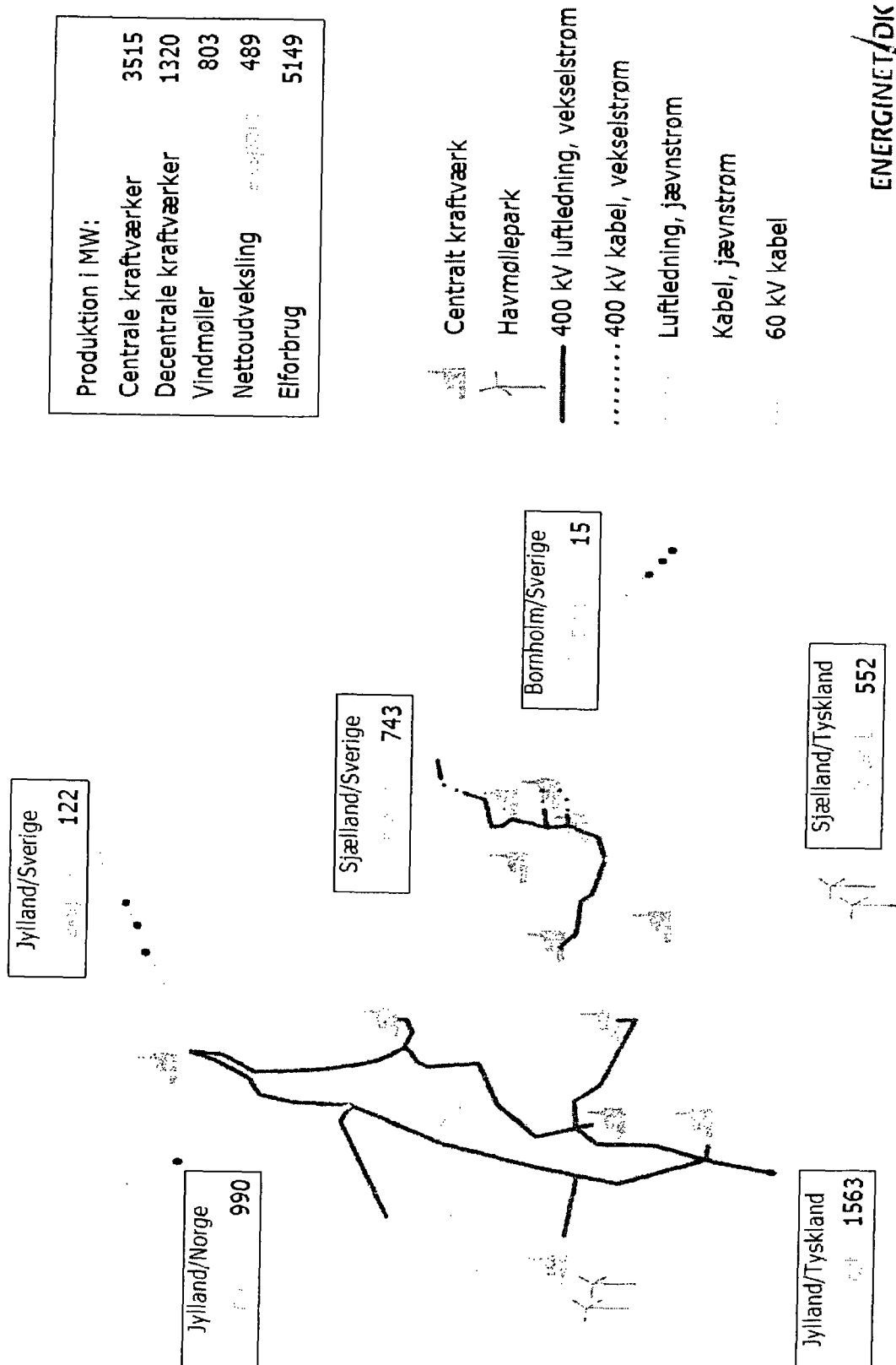
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 21/03/2009 19:21

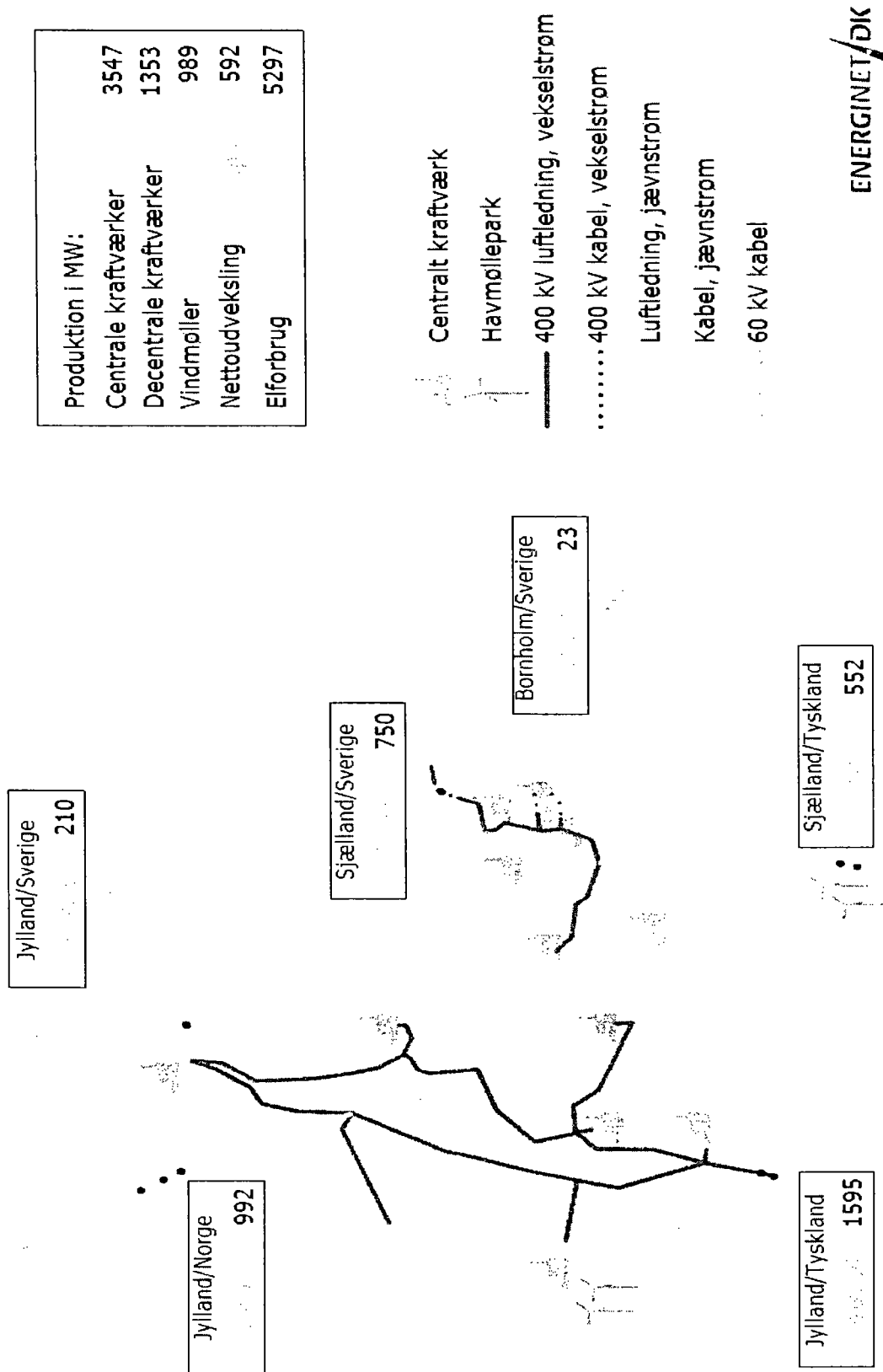
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 16/03/2009 19:21

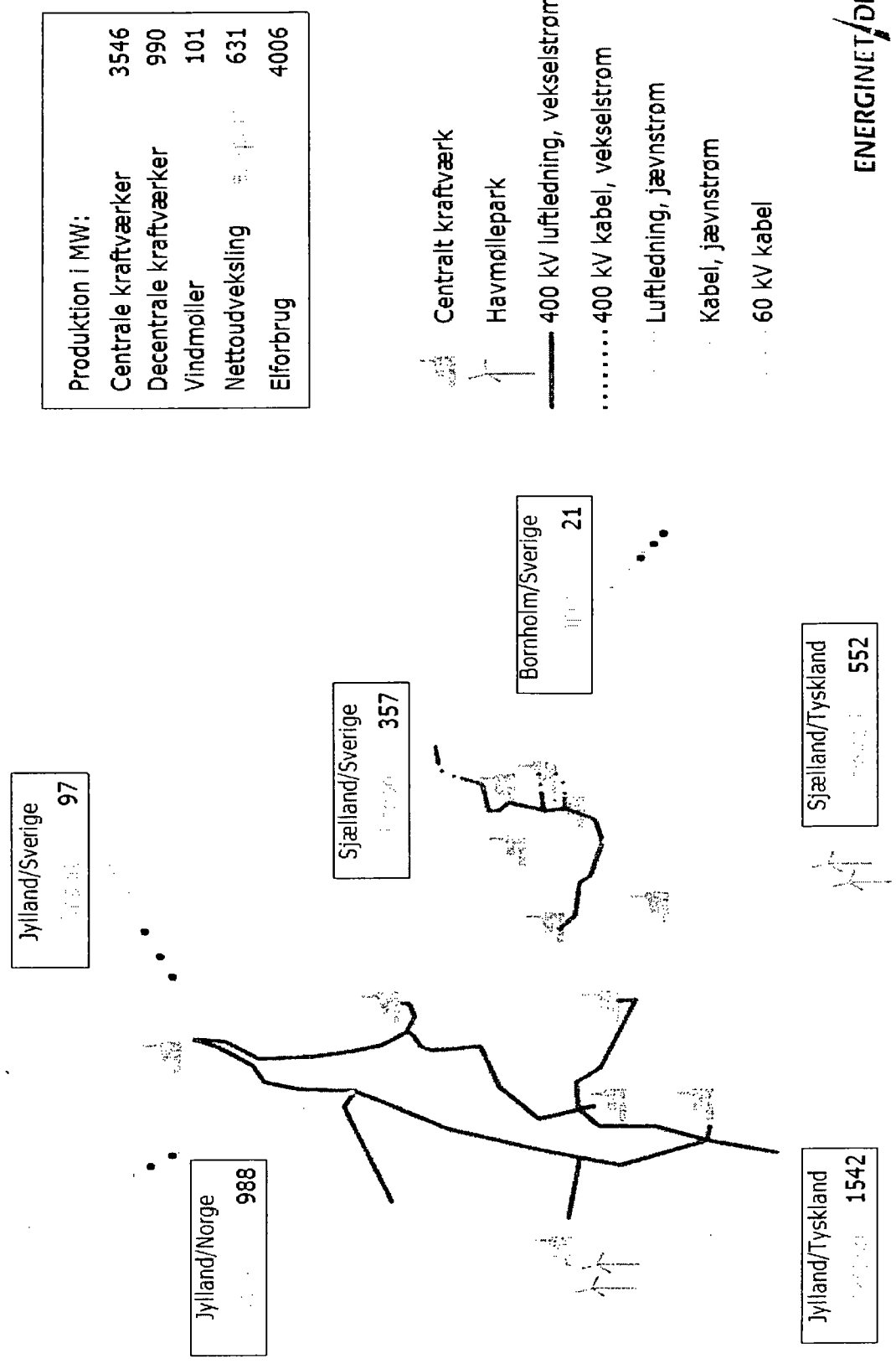
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 12/03/2009 12:18

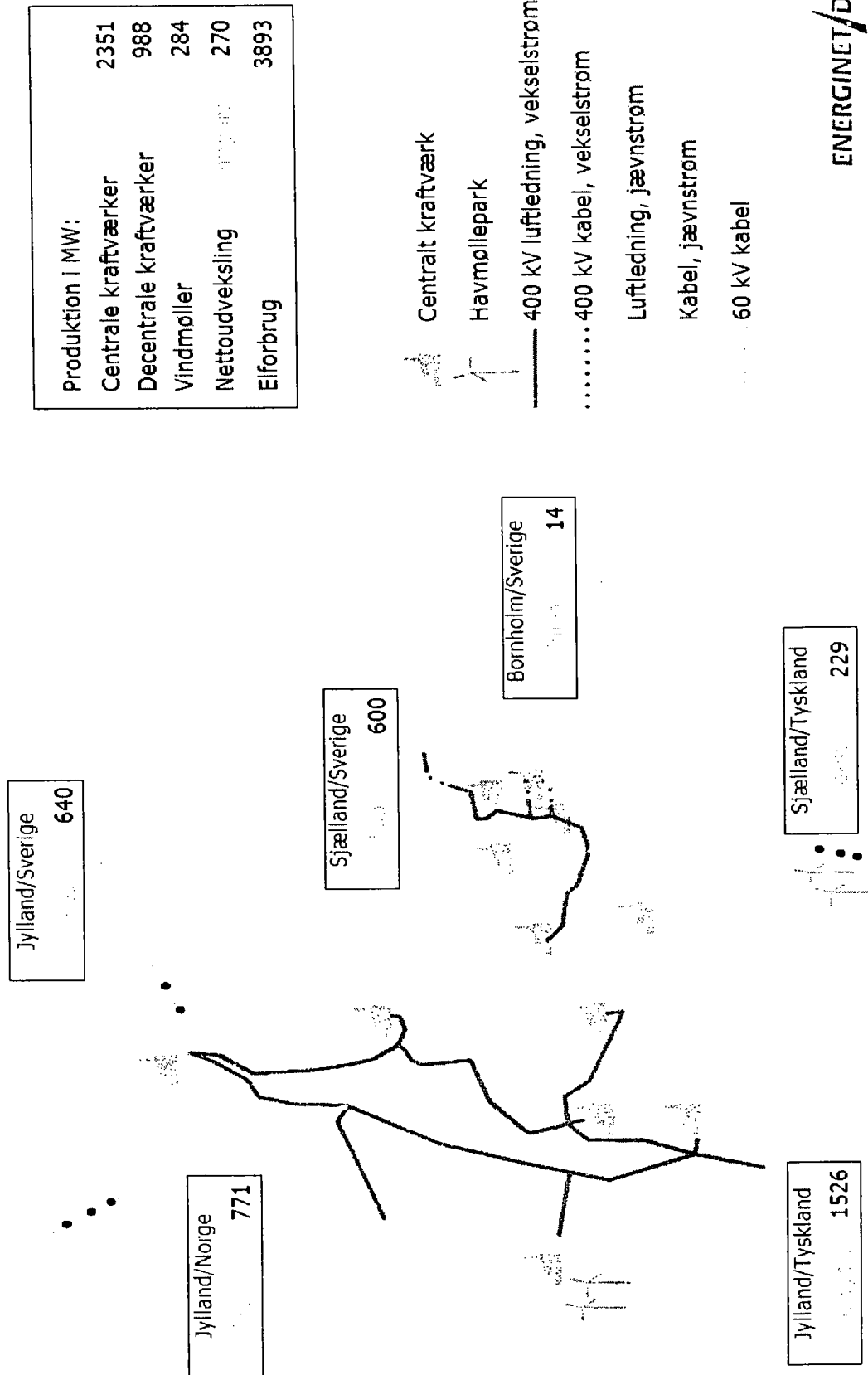
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 11/03/2009 22:40

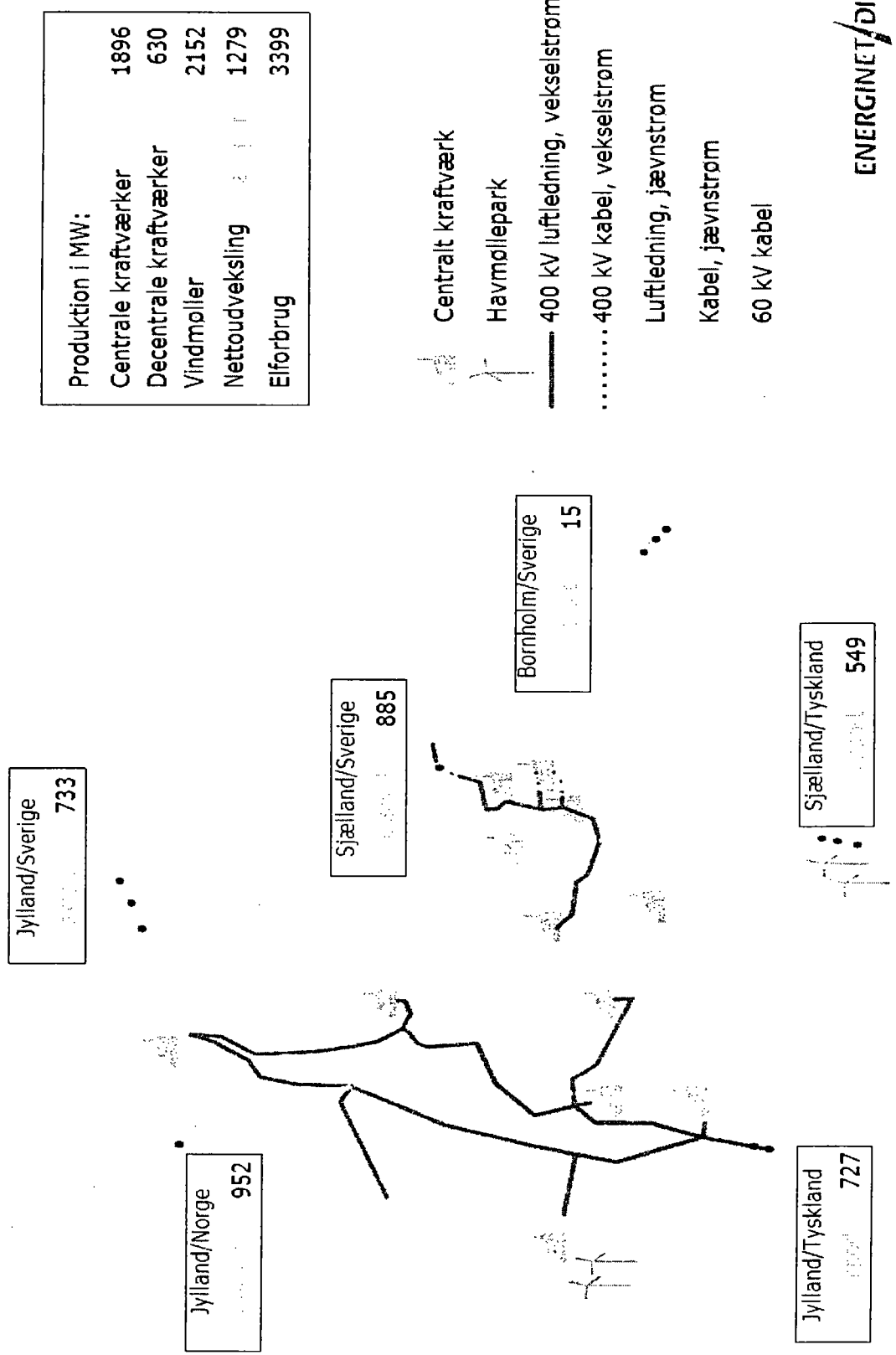
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 07/03/2009 21:42

ENERGINET/DK

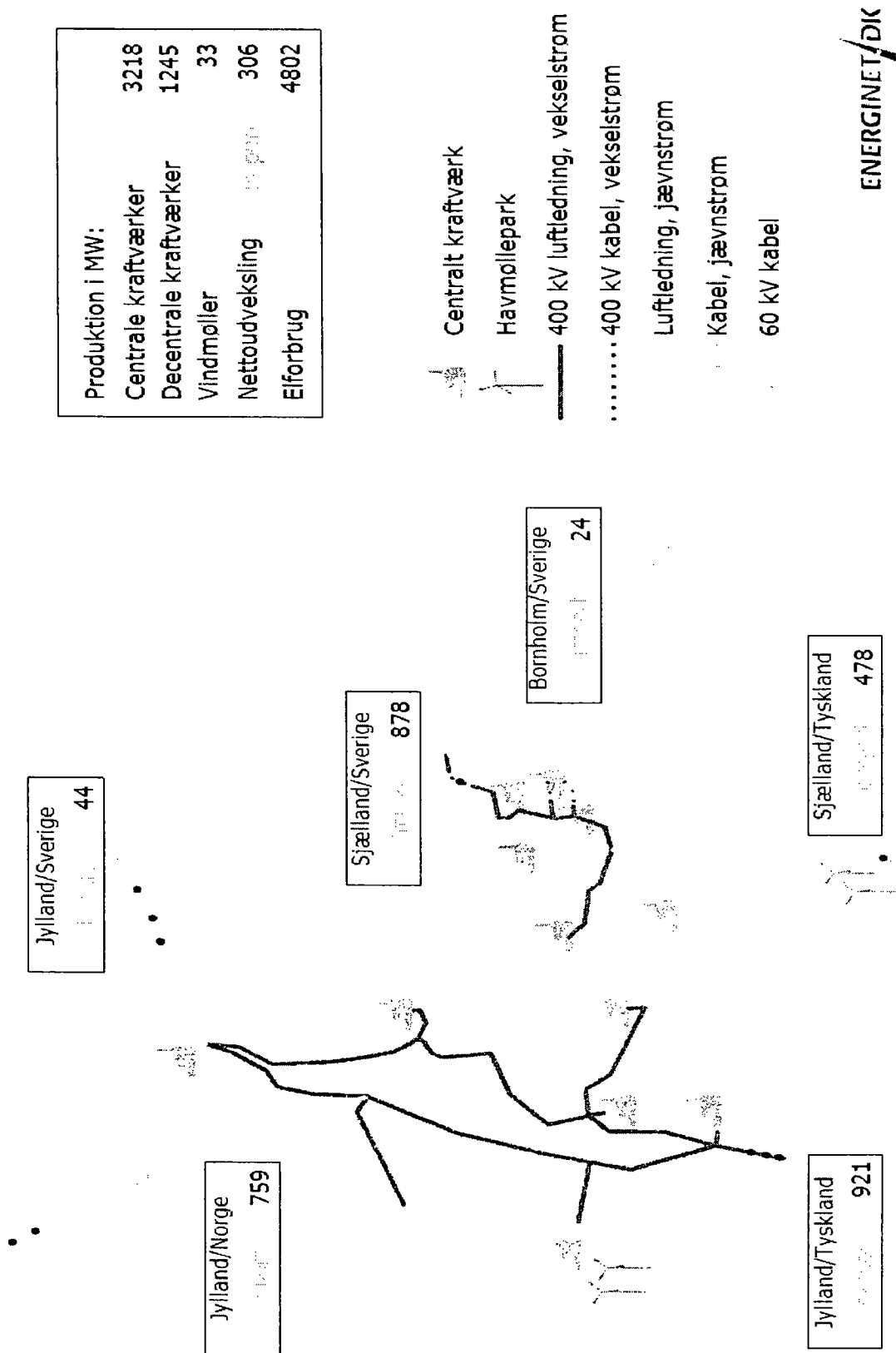
Elproduktion og elforbrug lige nu: 22/03/2009 07:59

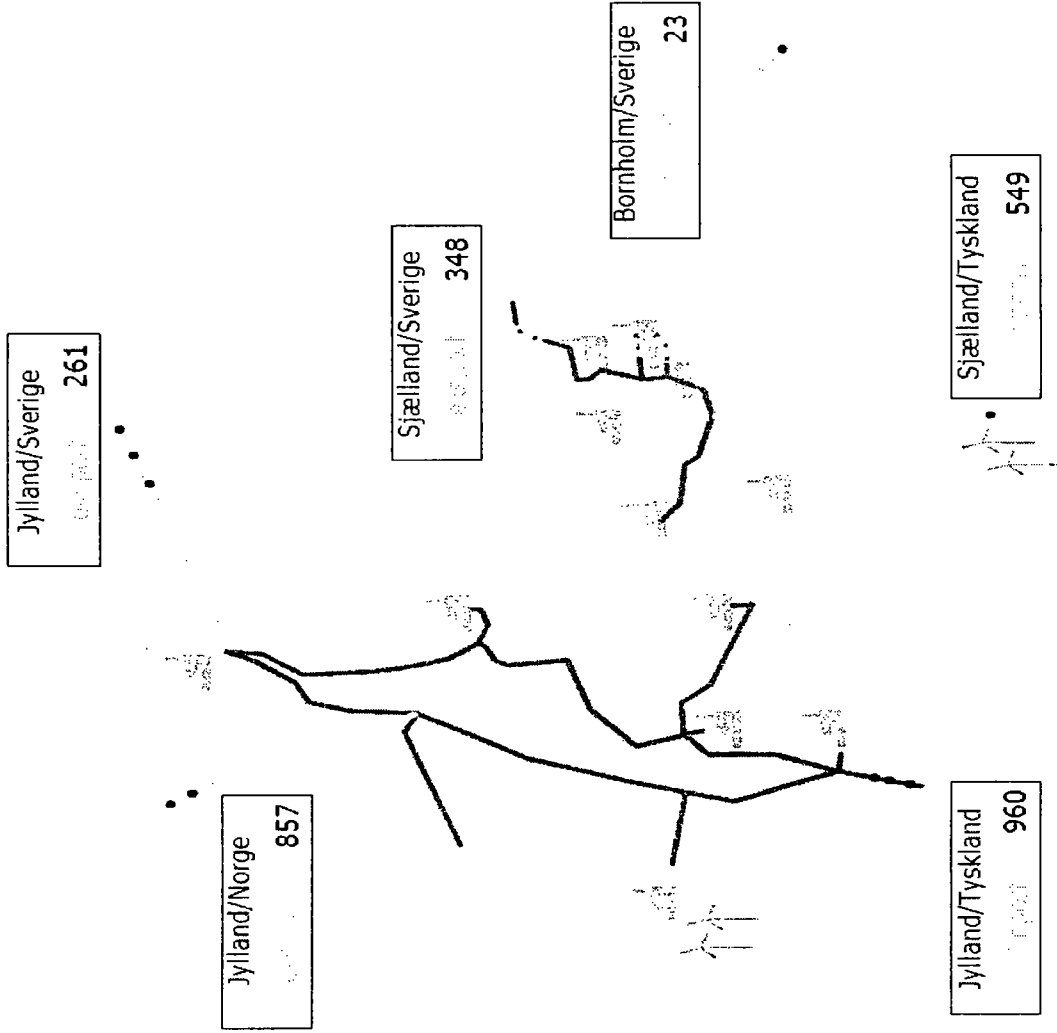
ENERGINET/DK

ENERGINET

Elproduktion og elforbrug lige nu: 06/04/2009 09:53

Elproduktion og elforbrug lige nu: 04/04/2009 05:25

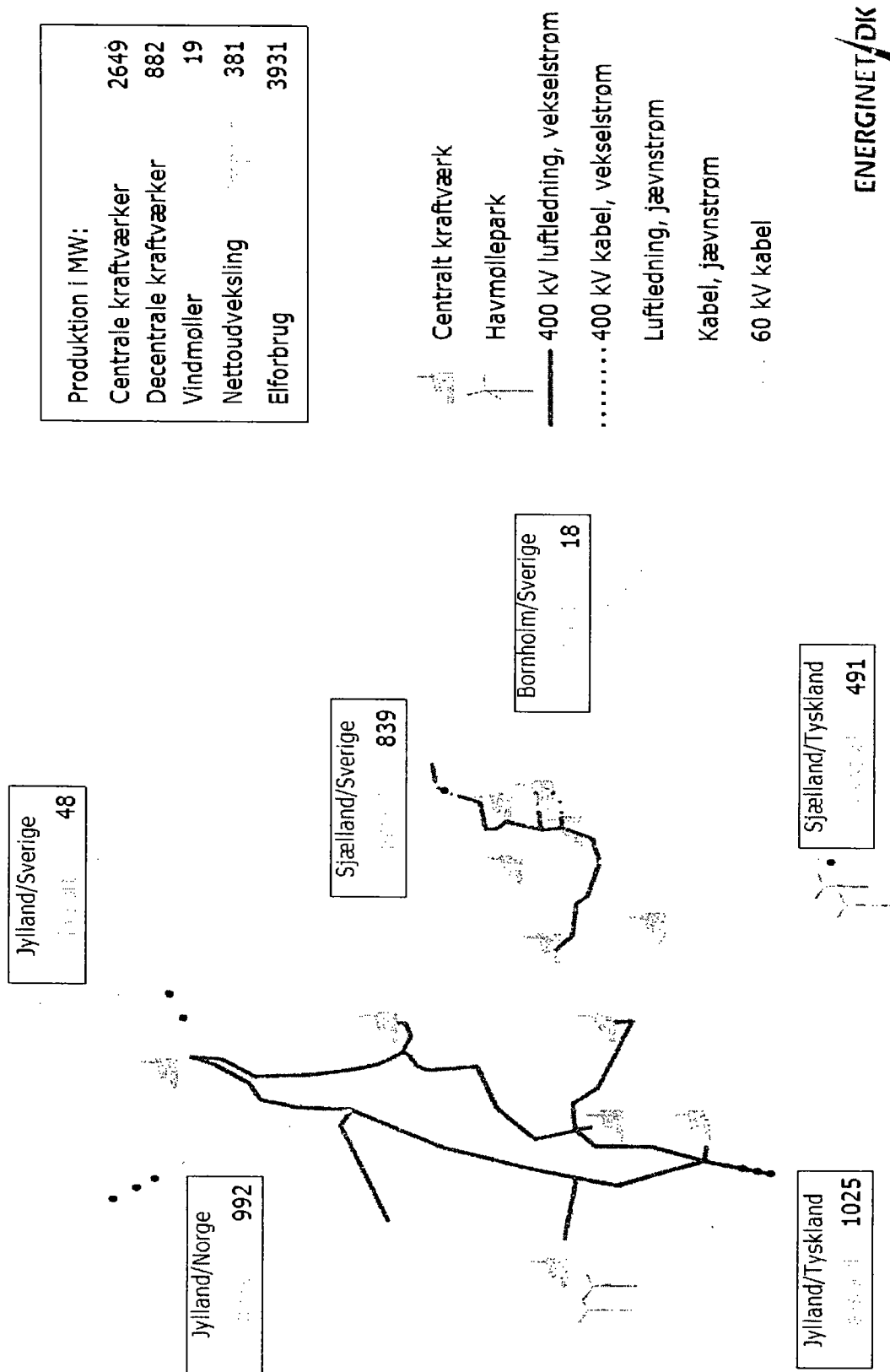

Produktion i MW:	
Centrale kraftværker	2235
Decentrale kraftværker	471
Vindmøller	133
Nettoudveksling	66
Elforbrug	2905

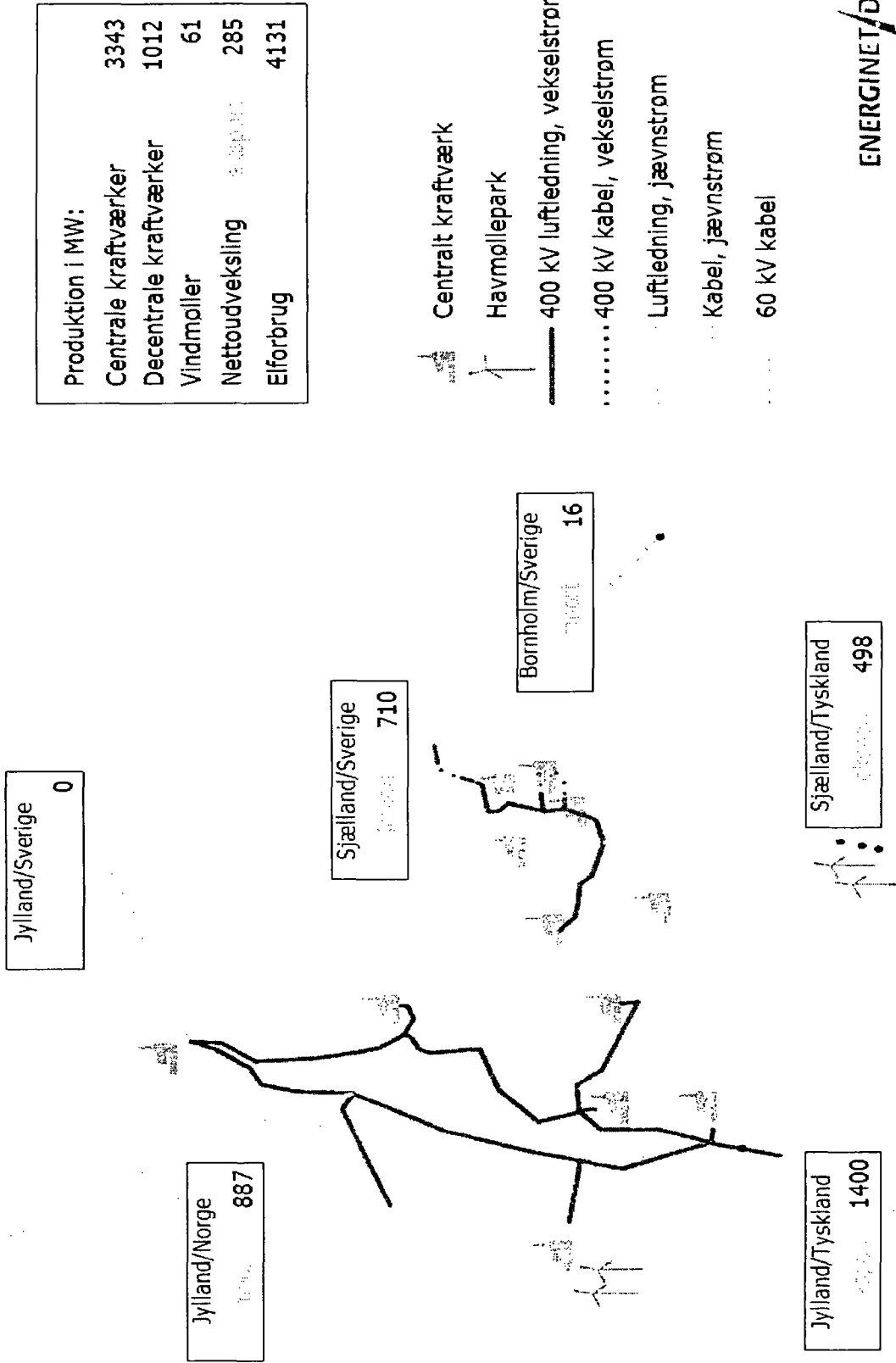
- Centrait kraftværk
- Havmøllepark
- 400 kV luftledning, vekselstrøm
-400 kV kabel, vekselstrøm
-Luftledning, jævnstrøm
-Kabel, jævnstrøm
-60 kV kabel

ENERGINET/DK

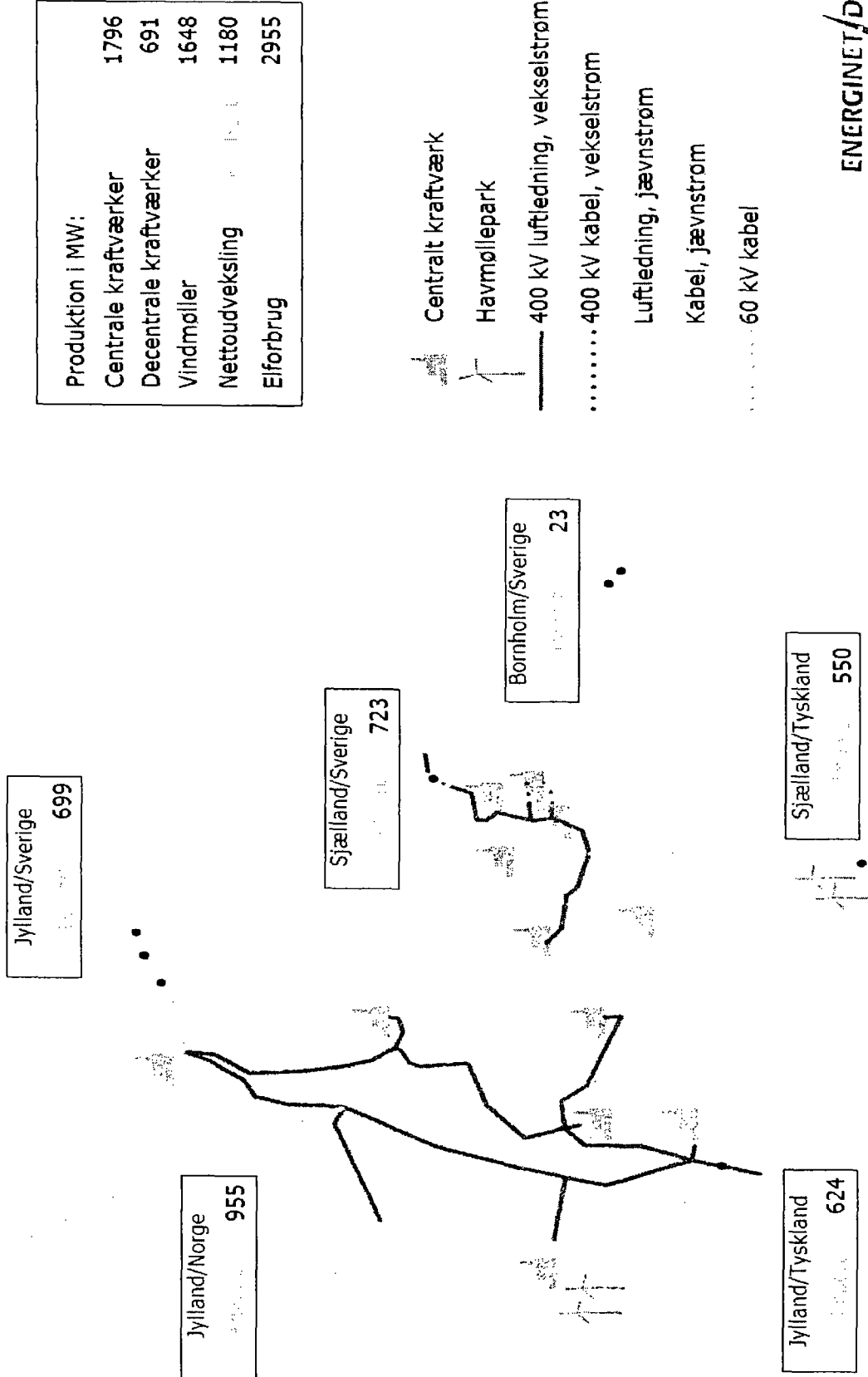
Elproduktion og elforbrug lige nu: 04/04/2009 10:12

Produktion i MW:	
Centrale kraftværker	2649
Decentrale kraftværker	882
Vindmøller	19
Nettoudveksling	381
Elforbrug	3931

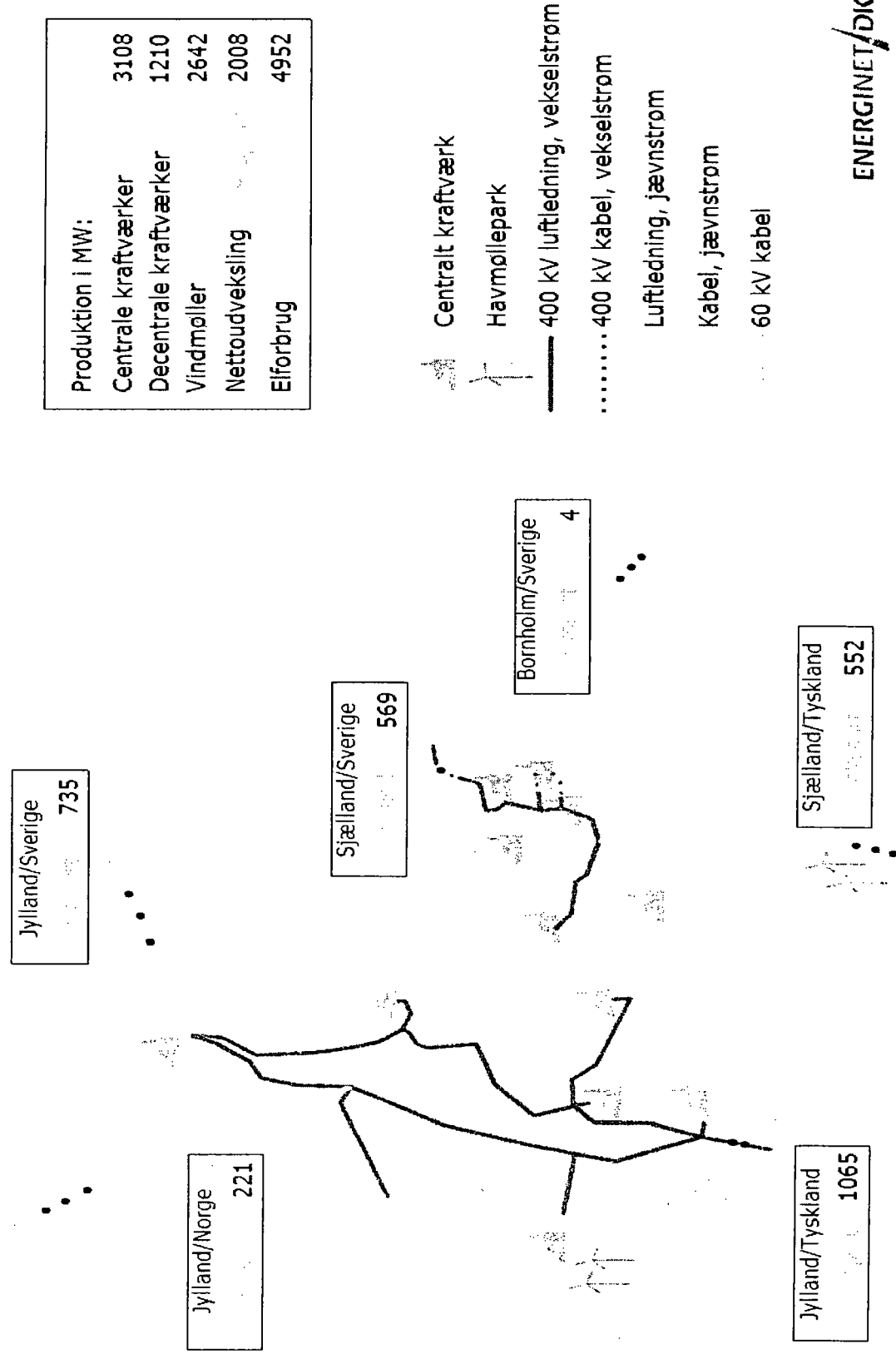

Elproduktion og elforbrug lige nu: 08/03/2009 05:44

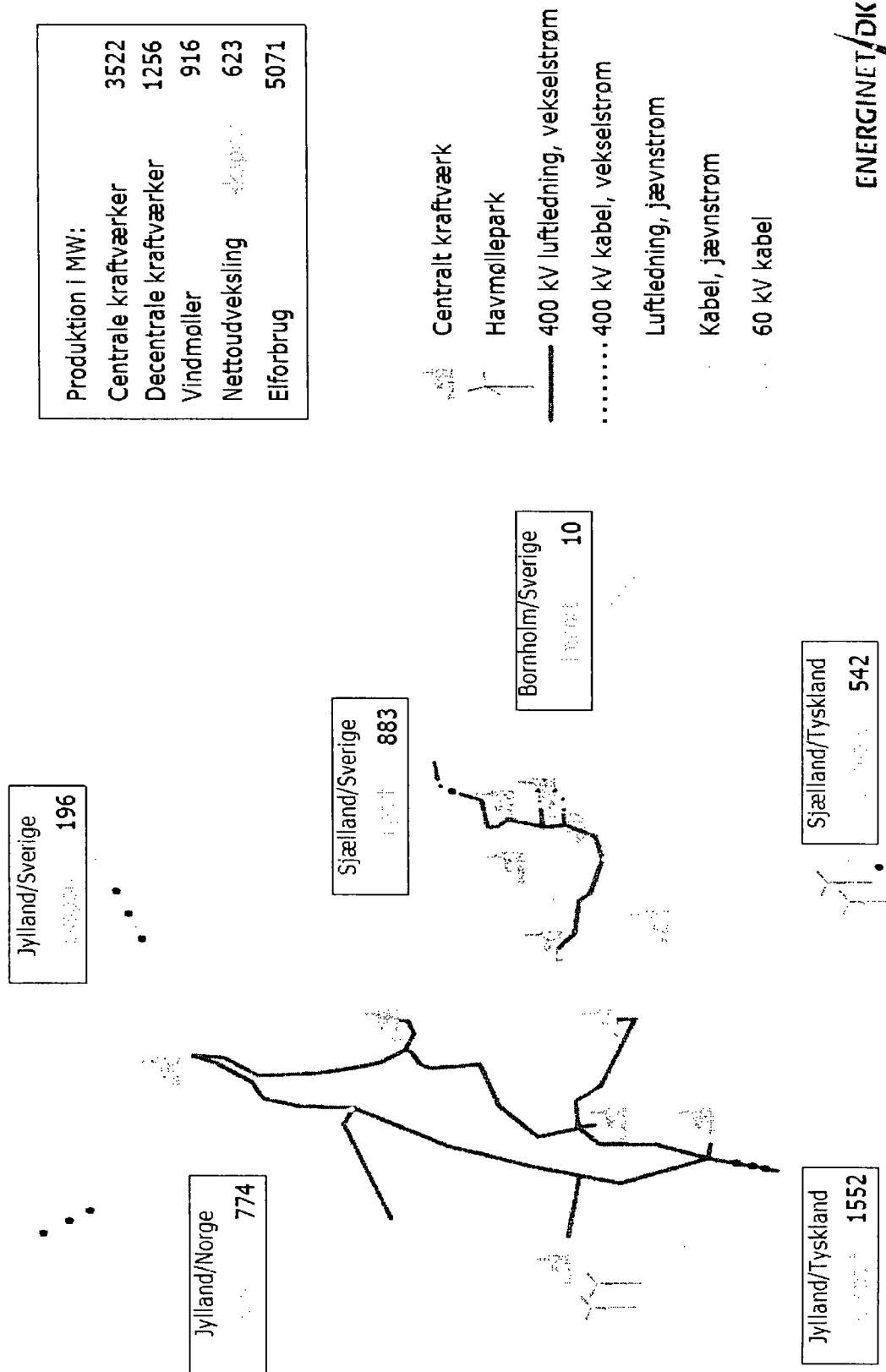

ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 17/03/2009 13:00

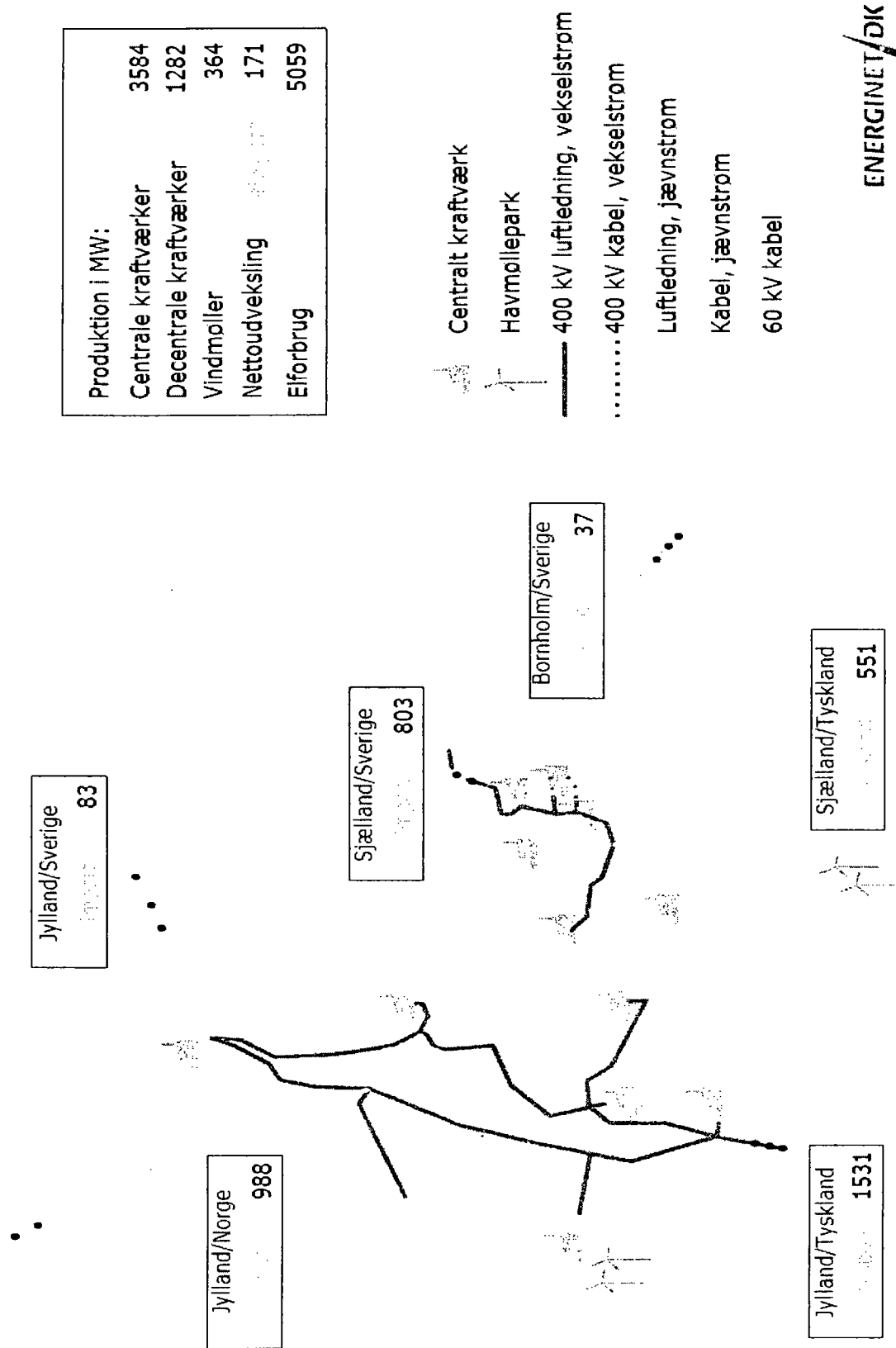

Elproduktion og elforbrug lige nu: 18/03/2009 11:05

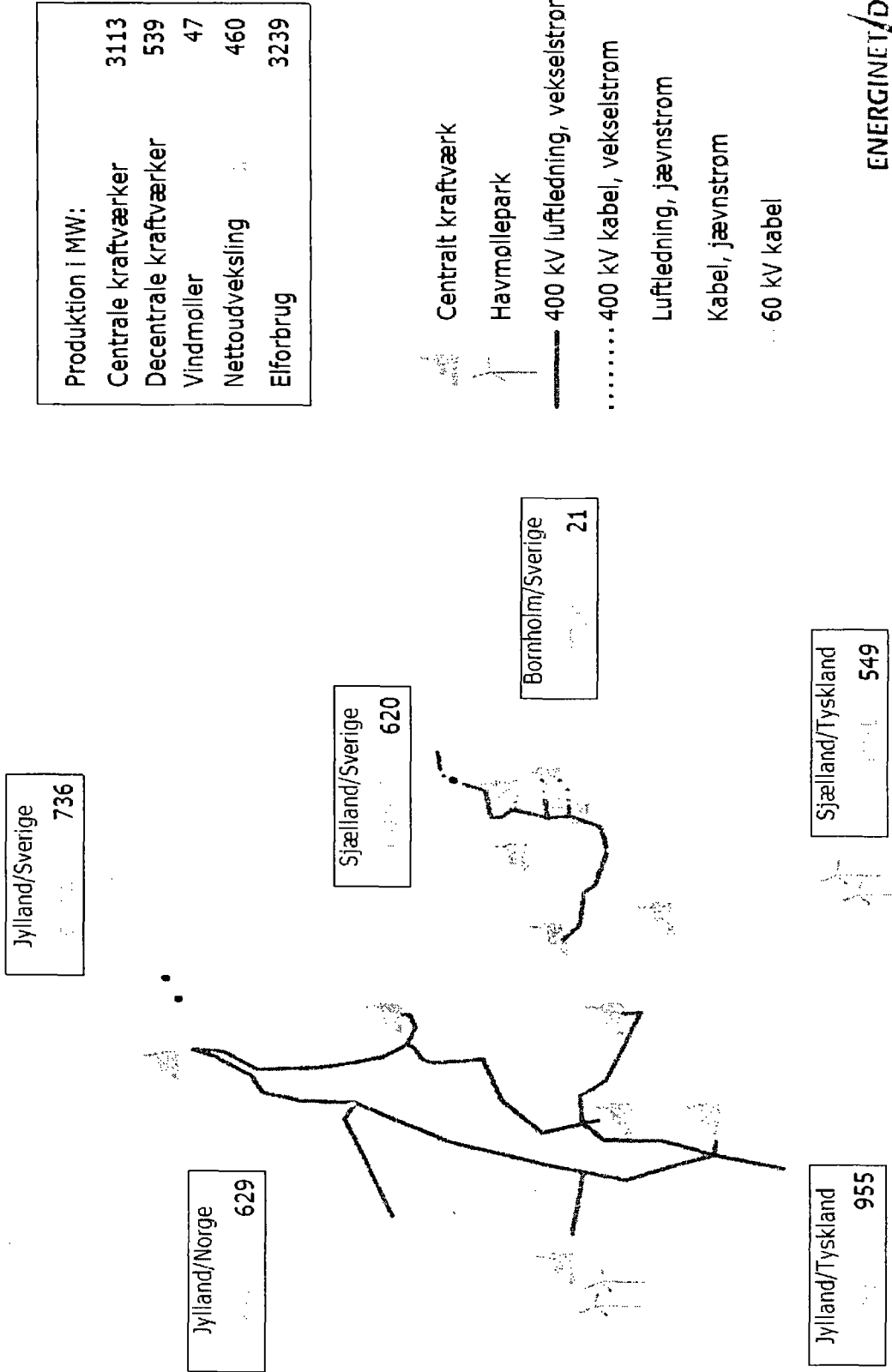
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 19/03/2009 08:18

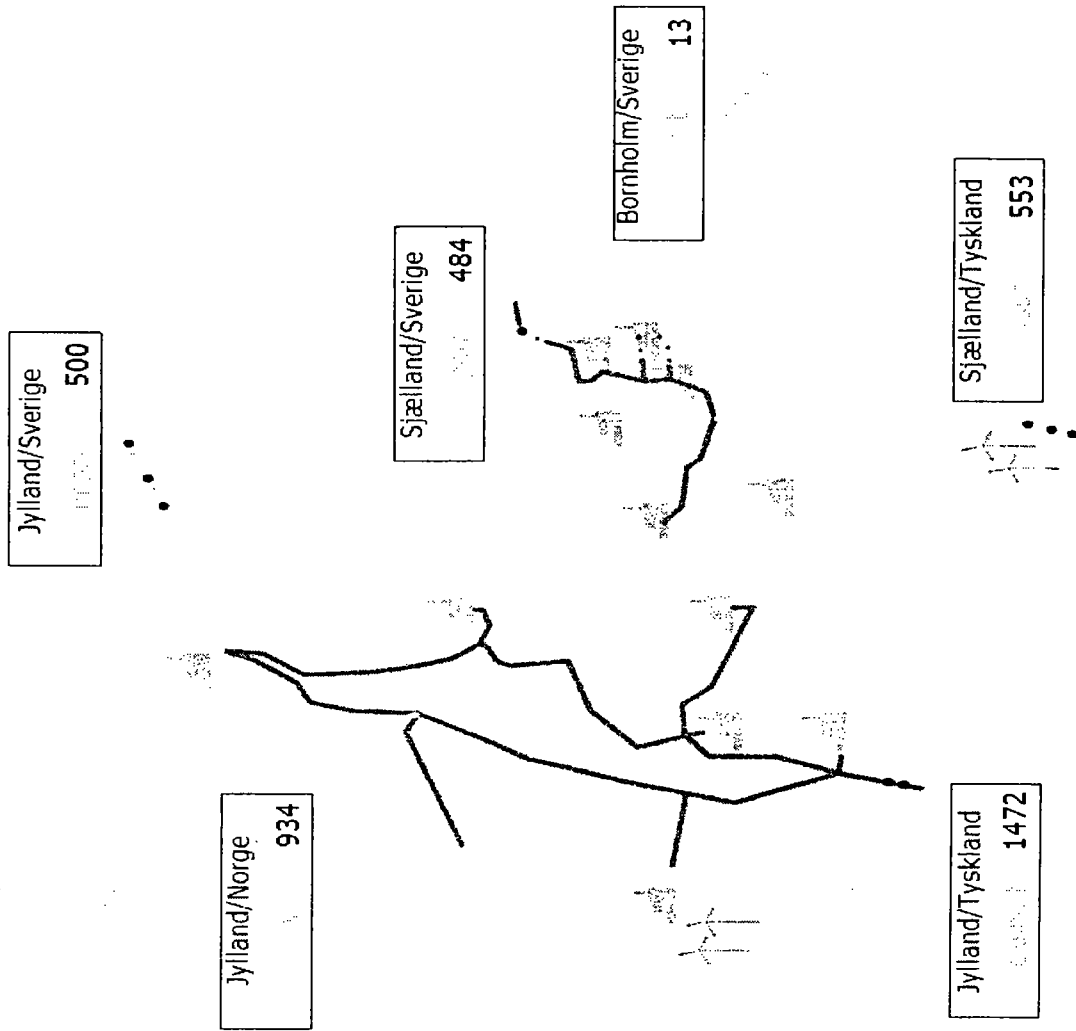
ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 20/03/2009 03:55

ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 23/03/2009 08:26

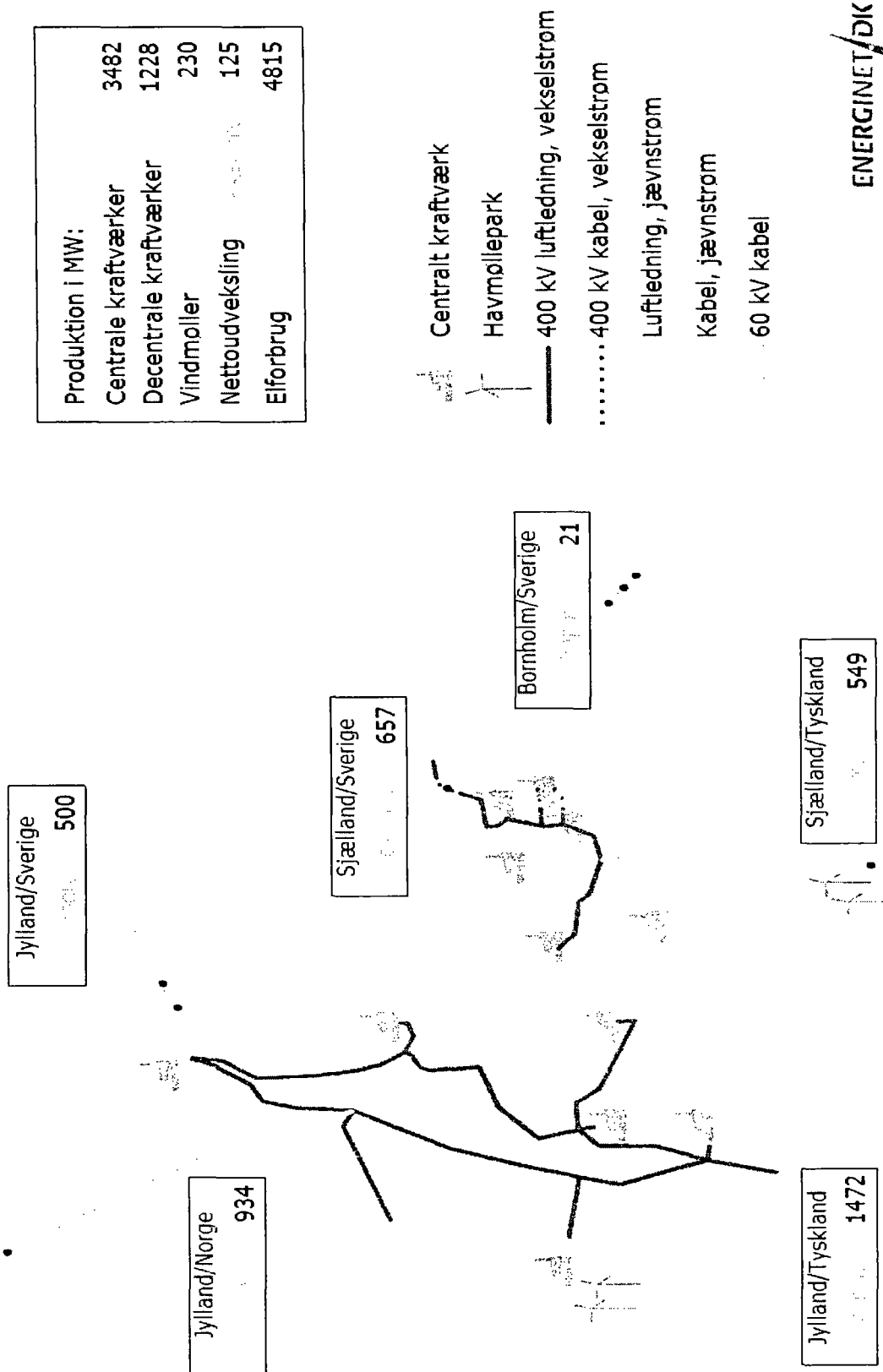

Produktion i MW:	
Centrale kraftværker	3897
Decentrale kraftværker	1294
Vindmøller	332
Nettoudveksling	94
Elforbrug	5429

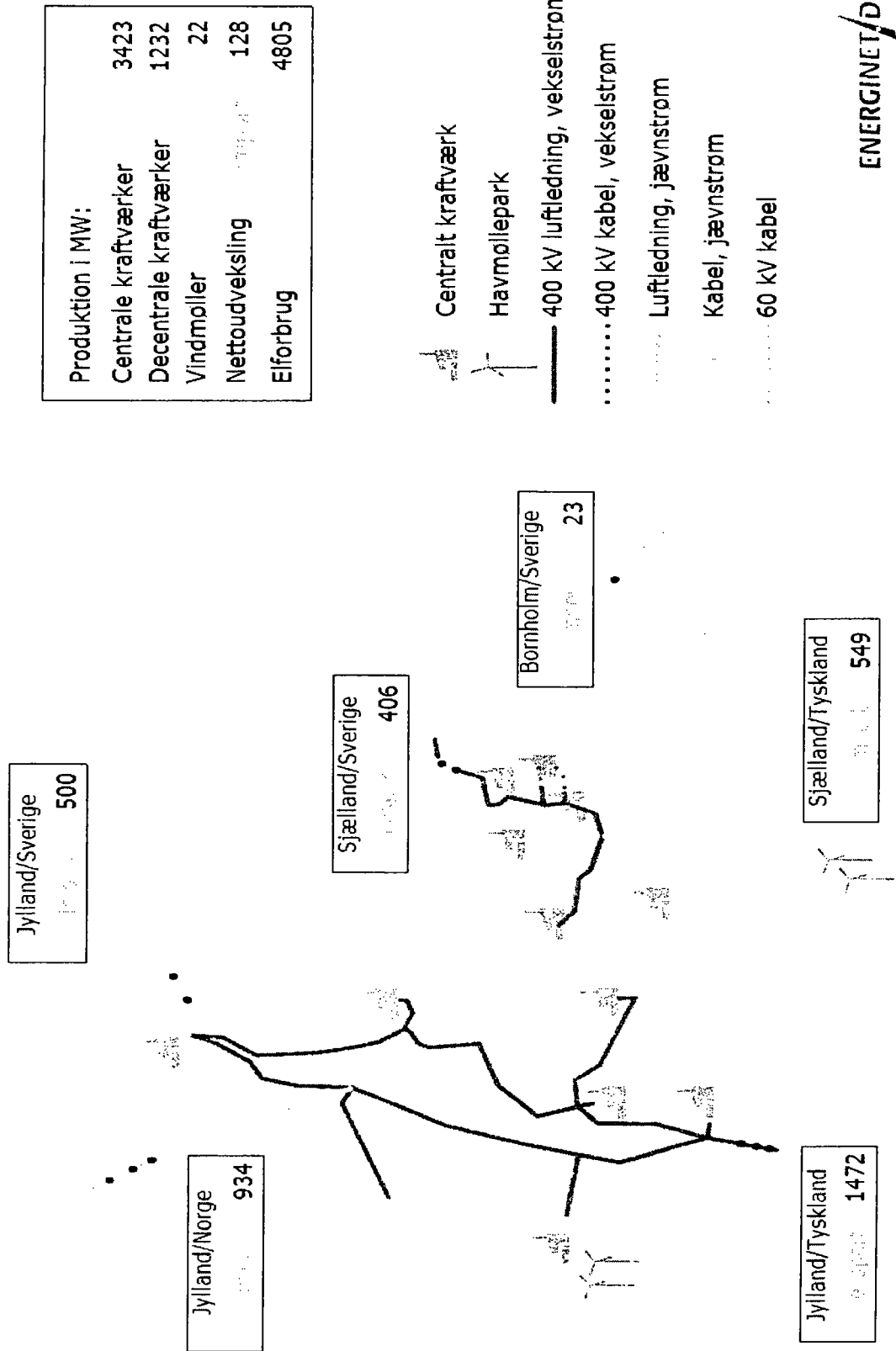
Centralt kraftværk
 Havmøllepark
 — 400 kV luftledning, vekselstrøm
 400 kV kabel, vekselstrøm
 — 110 kV luftledning, jævnstrøm
 110 kV kabel, jævnstrøm
 — 60 kV luftledning, jævnstrøm
 60 kV kabel

ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 24/03/2009 00:46

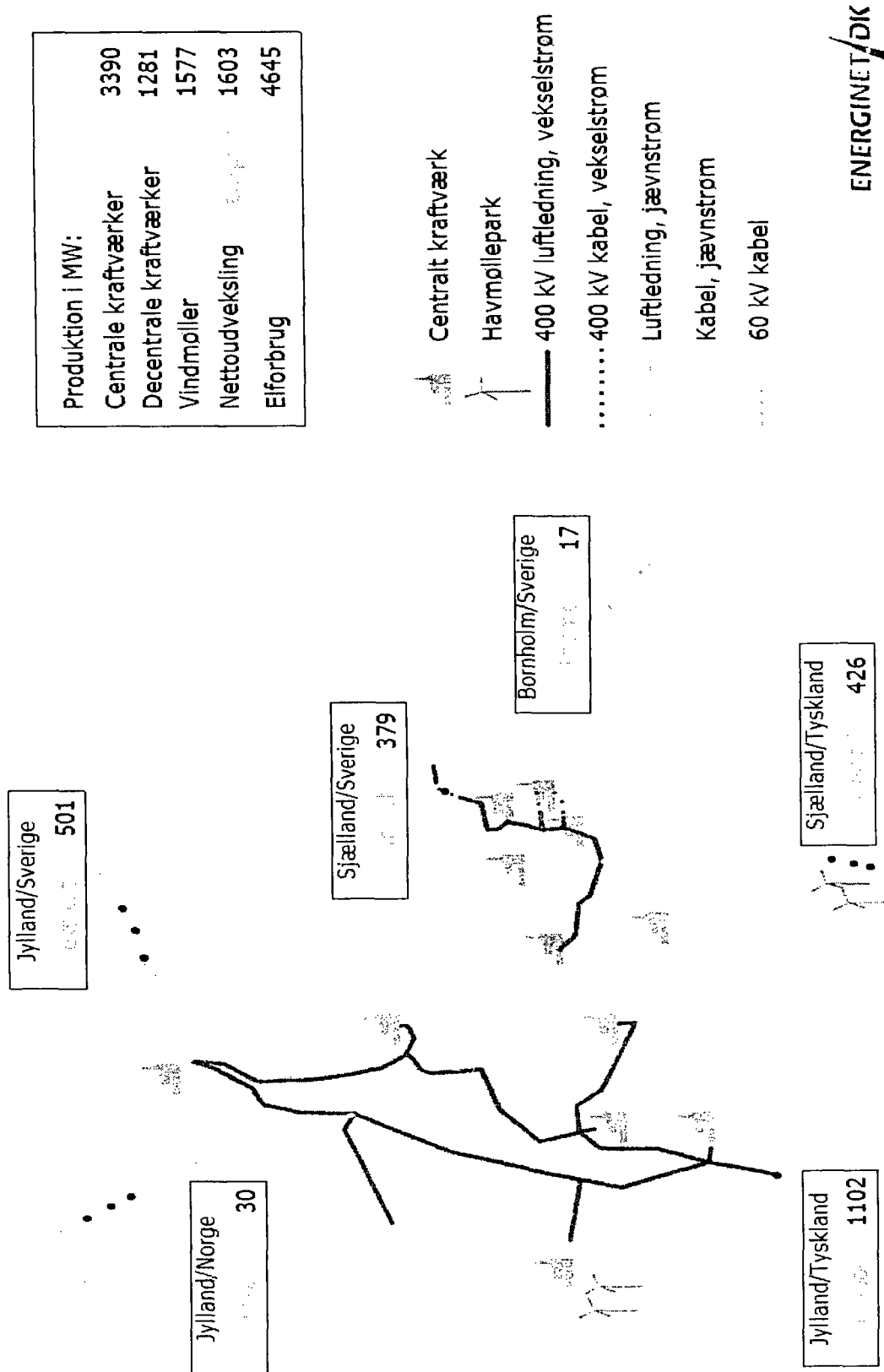

Elproduktion og elforbrug lige nu: 25/03/2009 03:35

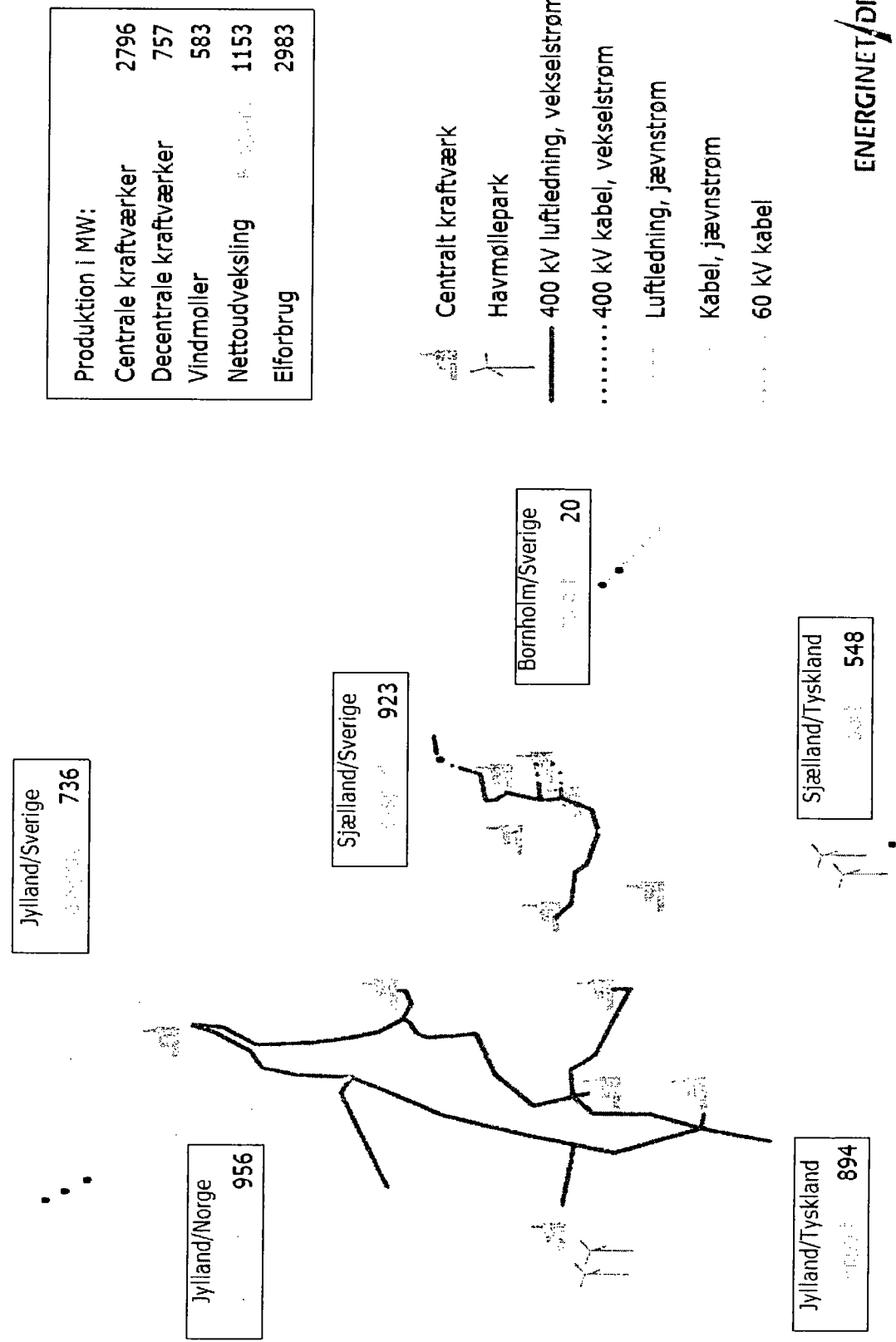

ENERGINET/DK

Elproduktion og elforbrug lige nu: 25/03/2009 16:32

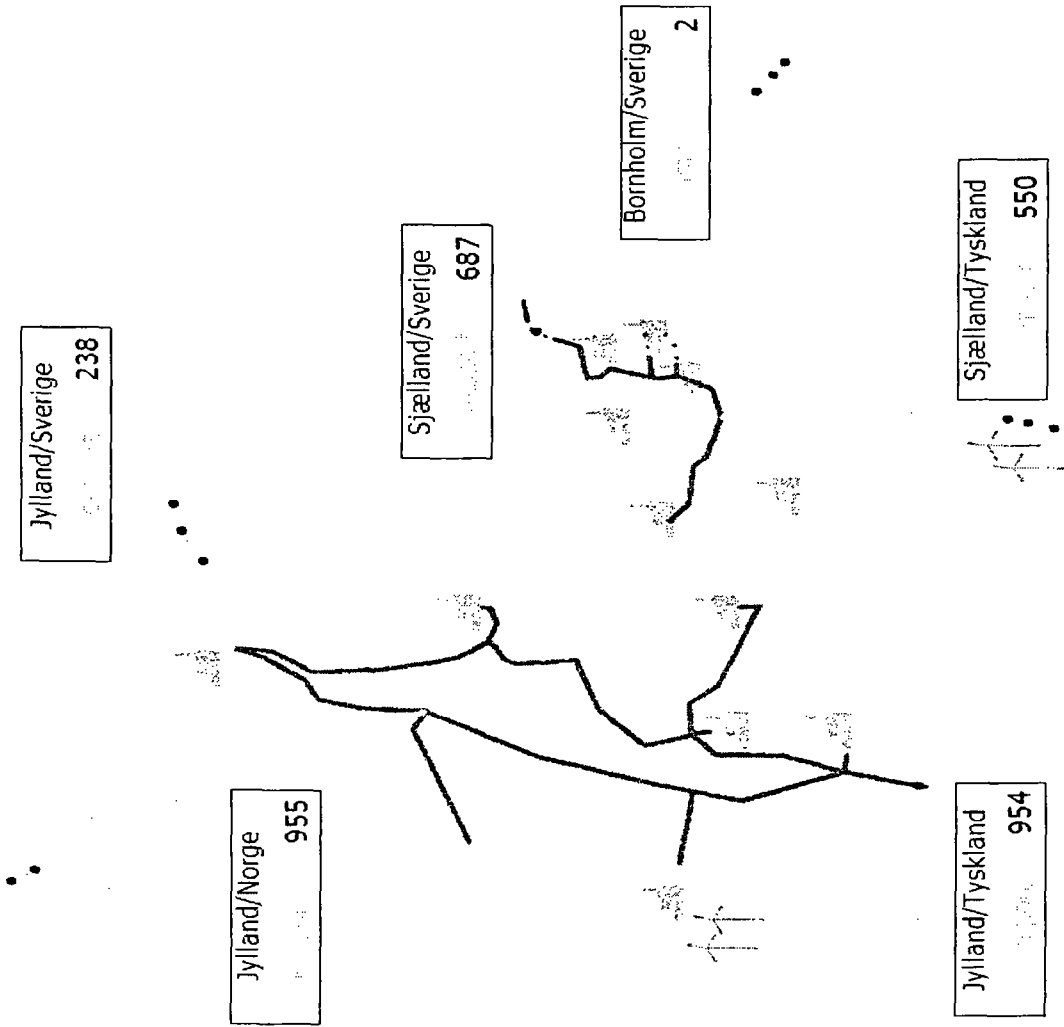

Elproduktion og elforbrug lige nu: 28/03/2009 03:48

Produktion i MW:	
Centrale kraftværker	2796
Decentrale kraftværker	757
Vindmøller	583
Nettoudveksling	1153
Elforbrug	2983

Elproduktion og elforbrug lige nu: 29/03/2009 08:19

Produktion i MW:	
Centrale kraftværker	2889
Decentrale kraftværker	804
Vindmøller	40
Nettoudveksling	374
Elforbrug	3359

 Centralt kraftværk
 Havmøllepark
 400 kV luftledning, vekselstrøm
 400 kV kabel, vekselstrøm
 Luftledning, jævnstrøm
 Kabel, jævnstrøm
 60 kV kabel

ENERGINET/DK

Stærkt transmissionsnet gi'r god vindenergi

Vindenergi har størst værdi, når forbindelsen mellem produktion og forbrug er i orden. Derfor kræver vindkraft et stærkt transmissionsnet, der kan sende strømmen derhen i Europa, hvor den er mest værd.

Nyhedsmagasinet om energi 20

Strand, sand, klitter og vand. Det er umiddelbart det syn, der møder os ved ankomsten til fyrtårnet i Blåvands Huk, Danmarks vestligste punkt. Men når blikket glider ud over bølgerne, fanger 80 havmøller hurtigt opmærksomheden.

Ca. 15 kilometer ude fra kysten rejser møllerne sig strunket af havet. Møllerne har siden juni 2002 dækket ca. halvanden procent af Danmarks samlede strømforbrug.

I klart vejr vil den opmærksomme iagttager længere ude i horisonten snart kunne skimte omridset af yderligere 91 havmøller, som tilsammen vil udgøre Horns Rev 2.

Møllerne sættes op i løbet af foråret og bliver efter planen tilsluttet transmissionsnettet i maj 2009. Når det sker, leverer de to havmølleparker på Horns Rev strøm svarende til ca. tre en halv procent af Danmarks samlede elforbrug. Men et kæmpe arbejde er gået forud.

Afhængig af godt vejr

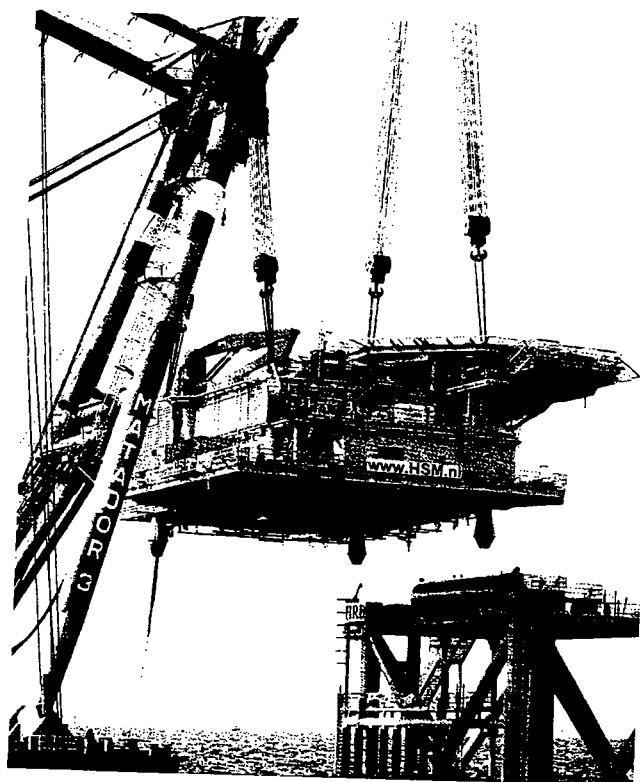
Havmølleparken Horns Rev 2 bliver Danmarks største. Den er placeret 35 kilometer fra land, og opgaven med at føre strømmen fra møllerne ind til land og videre til forbrugerne hører under Energinet.dk. En opgave, som ud over specialiseret viden og penge også kræver en hel del tid, teknik og ikke mindst massevis af kabler og godt vejr.

- Rigtig mange faktorer spiller ind ved den slags anlægsprojekter, så det er lidt af et puslespil. Der er lang leveringstid på både transformere og kabler, og vejr kan hurtigt få tidsplanen til at skride. Transformere kan fx kun sejles ud og monteres på platformen i nogenlunde stille vejr, og kablerne kan tage skade, hvis vi arbejder med det, når temperaturen er under fem grader celsius, forklarer projektleder Jens Christian Hygebjerg, Energinet.dk.

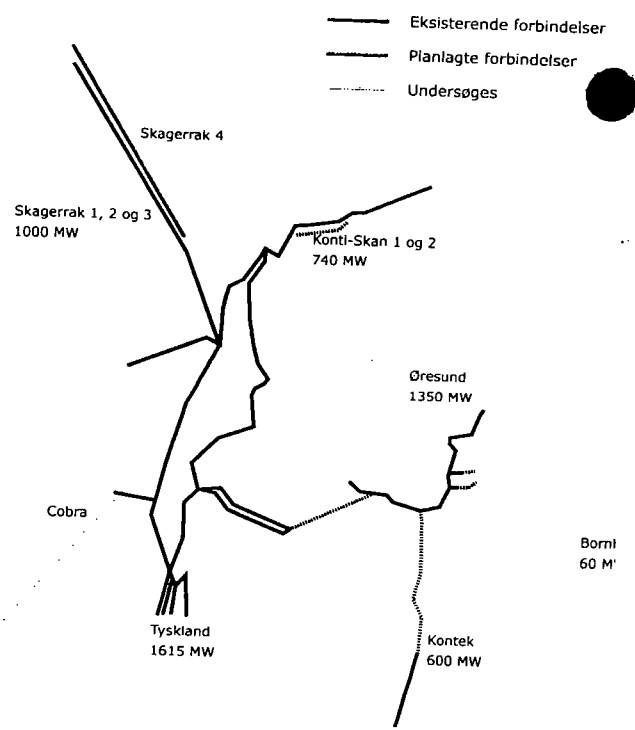
Og selv når det knap 100 kilometer lange kabel er på plads, er opgaven langt fra løst. Havmølleparkerne er

Foto: Bent Sørensen, Medvind fotografi. Transformerplatformen, der skal betjene havmølleparken Horns Rev 2, kom på plads i sensommeren 2008.

Foto: Bent Sørensen, Medvind fotografi

Højspændingsforbindelser til udlandet

Den strøm, vindmøllerne på Horns Rev producerer, skal ud på en lang rejse, før den rammer forbrugernes stikkontakter. Store afstande mellem produktion og forbrug stiller høje krav til et stærkt transmissionsnet.

Foto: Bent Sørensen, Medvind fotografi

oftest placeret langt væk fra forbrugerne – og derfor skal strømmen ofte transporteres flere hundrede kilometer, før den rammer forbrugers stikkontakt.

Vindkraft en forretning

– Jo stærkere et transmissionsnet vi har, jo flere kunder kan vi nå. Når vi skal have meget mere vedvarende energi ind i systemet, skal vi udbygge det internationale net og ikke kun de nationale forbindelser, påpeger Peter Jørgensen, udviklingsdirektør i Energinet.dk.

Infrastrukturen i nationale transmissionsnet i Europa er historisk indrettet ud fra nationale behov. Derfor opstår der typisk flaskehalsproblemer, når udlandsforbindelserne bruges til at handle store mængder vindkraft via import/eksport.

– Elektroner er ligeglade med landegrænser. For at udnytte vindkraft og andre vedvarende energikilder optimalt skal vi betragte det som en forretning at sørge for, at energien kan komme derhen, hvor den er mest værd, forklarer Peter Jørgensen.

Netop derfor hører arbejdet med at udbygge strømme-ns motorveje efter hans mening hjemme i internationalt regi.

Nyt paneuropæisk samarbejde

Andre europæiske lande er for længst løbet ind i samme problem. Derfor drøfter et halvt hundrede eksperter fra europæiske systemansvarlige virksomheder (TSO'er) nu mulighederne for at arbejde mere sammen om at løse de

udfordringer, integration af store mængder vindenergi giver.

– Det er første gang, man arbejder sammen i større stil i internationalt regi om spørgsmål vedrørende en koordineret udbygning og håndtering af nettet og deler viden om kommende placeringer af vindmøller. Vi drøfter nødvendige rammebetingelser som fx harmonisering af tilslutningsregler og håndtering af vind på elmarkeder og meget andet, men det sker ud fra en erkendelse af, at vindkraft kræver dialog, siger systemanalytiker Antje Orths, der på vegne af Energinet.dk deltager i det europæiske samarbejdsprojekt EWIS.

Det står for European Wind Integration Study og har deltagere fra 13 europæiske lande.

– Det europæiske net skal bruges optimalt, for at vi kan få vindenergien ind i systemet og samtidig opretholde forsyningssikkerheden. Strømmen løber derhen, hvor der er mindst modstand. Det er fysikkens lov. Derfor skal vi arbejde sammen for at etablere et optimalt net og gode balancemuligheder, så vi kan håndtere de store udsving i elproduktionen, som øget vindkraft helt sikkert vil give, forklarer hun.

Mange scenarier

I EWIS arbejdes der med forskellige scenarier om samspillet mellem vindenergi og hele resten af elsystemet. En af udfordringerne er at finde ud af, hvordan både teknik og markeder hænger bedst muligt sammen. Der drøftes, hvor der er behov for udbygning af elnettet

Bogprojekt:

Afsløring af magtens videnskabelige fabrik

Billedet viser Skindbjergvej og Skindbjerg Ådal med den landejendom, der kunne blive hårdt ramt af elmotorvejen Mesballe - Åstrup, såfremt planerne blev gennemført.

Ejendommen Skindbjergvej 45 blev overtaget af undertegnede, Sigrid Bluhme, d. 1. maj 1997 i forbindelse med en skilsmisse. Siden 1. februar 1977 har ejendommen ellers været et hjem for familien Bluhme på 4 personer. Som det fremgår af billedet er gården trukket 150 meter tilbage fra landevejen og bag engarealet, der huser sjældne orkideer, hæver der sig en ringformet randmoræne. Fra det højtliggende fotoudgangspunkt ligger på højre side 4 markante slugter ned til Havdal, som i Stenalderen var omdannet til Litorinahavet. Det var meningen, at 42-44 meter høje master skulle passere tæt forbi gården, dele Ådalen midt over og fortsætte til venstre for fotoudgangspunktet og videre igennem naboens skovarealer.

Sådanne store flader med vidt udsyn bliver der færre og færre af og derfor er de udpeget som særlige naturbevaringsområder, som vi skal passe godt på. Området har store herlighedsværdier og det var den afgørende faktor, da vi i sin tid besluttede os for, at vore børn skulle vokse op her.

Jeg hørte om masteprojektet første gang, da Midtjyske Net i et brev meddelte mig, at jeg som kommende masteejer kunne få mere besked om projektet på et orienterende møde på Nimtofte Hotel den 26. februar 1998. Det brev kom meget ubelejligt, da jeg netop var på vej ud af døren for at holde en hårdt tiltrængt 4 ugers ferie på Madeira. Ferien blev annulleret på stedet og min første tanke var, da jeg stod med brevet i hånden, at selvfølgelig kunne det lade sig gøre at kabellægge, hvis viljen var til stede. Jeg mindedes en hed mastekamp på Læsø i slutningen af 1950'erne, hvor transitmotorvejen over Læsø blev kabellagt på Statens ejendom, men fremført som masterække på privat ejendom, hvilket den stadig er. Jeg følte en enorm vrede og besluttede på stedet, at enten skulle de master langt væk fra mine matrikelnumre, eller også forlangte jeg at få et nyt hjem med de samme herlighedsværdier. Og den beslutning blev straks bragt i dagbladet Djursland som en stor opsat artikel på lokalsiden.

Jeg havde i en snes år hygget mig midt i ådalen bag en høj tyk tjørnehæk, men genboen fortalte, at masteprojektet havde stået på i årevis og han troede det var dødt, da de ikke havde hørt noget i næsten et år. Naboerne var i øvrigt så trætte af at høre om de master, at de næsten ikke orkede mere, og da jeg så hørte om det for første gang og kom ind fra sidelinjen med ny energi og gå på mod, blev jeg uden at ville det, lederen af mastekampen.

Inden mødet på Nimtofte Hotel stod det klart for mig, at den danske lovgivning var

overtrådt på følgende punkter:

1. Planloven var tilsidesat. Et halvt år før projektets igangsættelse burde det annonceres i den lokale avis med anvisning af klagevejledning om adgang til domstolsprøvelse. Den annonce manglede.
2. Masteprojektet hed '150 kV's forbindelsen Mesballe-Åstrup', men det var en 400 kV forbindelse, i daglig tale en elmotorvej, idet masternes højde afgjorde spændingen, som senere var påtænkt at skulle hænge i masterne. Ifølge Jytte Kaad Jensen, Eltra, hænger man aldrig 150 kV luftledninger op i 42 meter høje master.
3. Transformer-arealreservationen lød på 4 hektar og det indikerede ligeledes, at mastesagen handlede om et 400 kV projekt.
4. Miljøreglerne var groft overtrådt, idet luftledningerne skulle gå tværs over 4 markante ådale på Østdjursland.
5. Behovet for masteprojektet var udokumenteret. Mine beregninger viste, at luftledningerne havde en effektoverførsel på 2000 MVA, jordkablerne 700 MVA, mens Grenaa's aktuelle behov kun var sølle 33 MVA. Den skjulte dagsorden fandt jeg først ud af i foråret 2007. Den drejede sig om at bygge 10 havvindmøllerparker i Kattegat. Masteprojektet handlede ikke om forsyningssikkerhed til Grenaa, men om at skabe et behov for eksport af vindmølle-el til Norge og Tyskland!
6. Grundlovens §73 var overtrådt. Denne paragraf taler om, at der kun kan eksproprieres til anlæg for produktion, transmission og distribution, hvor almenvellet (behovet) kræver det.
7. Tilbud på kabellægning forelå ikke. Bygherren påstod, at kabellægningen ville koste 290 mio. kr., men virkelighedens verden, som kun lå to år ude i fremtiden, viste, at kabellægningen kostede 40 mio. kr., fordelt sådan, at 56 meter 170 kV kabler med en overføringskapacitet på 2*200 MVA kostede 30 mio. kr., entreprenørarbejdet kostede 7 mio. kr. og 2 mio. kr. til undergravning ved f.eks. veje, og erstatningerne til de berørte lodsejere udgjorde knap 1 mio. kr. Til sammenligning kostede den projekterede luftbårne elmotorvej 110 mio. kr. eller væsentlig mere end kabellægningen.

Det skal retfærdigvis tilføjes, at kabellægningen i år 2000 er i strid med et EU-direktivet som handler om Forsigtighedsprincippet, idet transmission af el skal ske med jævnstrømskabler. Men da kabellægningen klogelig nok skete langt fra mine matrikler, så blandede jeg mig ikke i ulovlighederne.

En ting er at have ret, det er noget ganske andet at få ret. Derfor blev jeg nødt til at hyre en meget dyr advokat, Uffe Baller, Århus. Jeg magtede ganske enkelt ikke at stå helt alene sammen med den lokale avis at kæmpe kampen "Davids kamp mod

Goliat". Alle henvendelser til politikere og embedsmænd blev mødt med arrogance, hån og spydige bemærkninger som eksempelvis Lotte Hornemann (V) udtalte: "Du har sovet i timen, du kan lige så godt opgive med det samme. Vi bestemmer." Midler som dyb tavshed fra myndighedernes side, var et særligt ondartet middel, der blev taget i brug. Målet var selvfølgelig at knække mig psykisk. Og var der endelig en enkel hæderlig politiker, jeg kunne stole på, så var det på et fortroligt niveau. Kunne folketingspolitikere derimod profilere sig i TV2 som en sand ven af naturen og en forståelse for borgernes problemer, så var der ingen grænser for hjælp at hente. Men så snart TV-lamperne slukkede, var politikerne væk som kom de fra en fremmed planet.

På et tidspunkt blev sagen også for meget for mig, og jeg besluttede at indlede en retssag mod Århus Amt og Energistyrelsen, da jeg mente, det var på tide at få det dyre advokathonorar tilbage via en retssag. Jeg glædede mig ligefrem til at Grundlovens § 73, der handler om almenvællet, skulle prøves for første gang. I samme øjeblik jeg nævnte ordet retssag for Amtsborgmester Johannes Flensted Jensen (A) på Amtsgården den 25. nov. 1998, så blev masteprojektet aflyst, idet han personligt ville bede landes energi- og miljøminister Svend Auken om at aflyse projektet. Et ord var et ord, og så tog jeg til Madeira med et års forsinkelse.

Retsbevidstheden har fået et alvorligt knæk. Det er dybt forfærdeligt at opleve, at folketings- og lokalpolitikere ikke interesserer sig for at overholde den lovgivning, de selv har underskrevet eller selv har gennemført eller sat i verden til for at skulle overholde. Det har åbenbart ingen konsekvenser for politikerne, de stiller op igen og igen for de politiske partier og bliver genvalgt til Folketinget og som amtspolitikere. Det er skræmmende, at politikerne kan slippe godt fra sådant et overgreb mod en sagesløs befolkning. Politikerne kerer sig ikke om såvel den menneskelige som den økonomiske (advokathonorar = 62.500 kr.) byrde, der påføres en sagesløs befolkning. Dette her handler om MAGTENS ARROGANCE af aller værste skuffe.

Et blik på kortet over det overordnede el-transmissionsnet viser klart, at der er eksproprieret god dansk natur i strid med energilovene. Det er derfor ligetil at forstå, at den vrede, der er opbygget hos tidligere master- og transmissionsramte, har resulteret i dannelsen af 'Landsforeningen for elkabler i jorden', 'Frie elforbrugere' og 'Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission'. Vort mål er at få kabellagt hele Danmark og for at dette kan blive en realitet, er det nødvendigt at anvende jævnstrøm til transitopgaver. Det er muligt at nå dette mål, når vi lytter til kabelproducenterne og energiprofessorer fra Ålborg Universitet. Med udsigt til erstatninger i millionstørrelsen (Jørgen Lykkemark fra den Østjyske Elmotorvej), så er det også et spørgsmål om, hvor længe politikerne kan holde til ensidigt at lytte til de masteglade, som i dagens Danmark hedder "Energinet.dk".

Sigrid Bluhme
Skindbjergvej 45, 8500 Grenaa
d. 23/11 – 2007, Redigeret den 4. december 2008

Kan man plaste unikke naturområder til med 42 meter høje elmaster?

Vi var en ung familie, som i november 1997 flyttede til Djursland efter at have rejst en del rundt i den store verden. Naturen er hjerteblod hos os, og vi ville egentlig helst bosætte os i Gjerrild, men da der intet var til salg, valgte vi at slå os ned i Skindbjerg Ådalen. Denne ådal er en af rovfuglernes trækruter. Her købte vi en nedlagt landejendom med bindingsværk og stråtag, og hvorfra der er frit udsyn til en enestående smuk ådal.

Lykkefølelsen over at bo så smukt varede kun få måneder, da vi gennem medieerne og naboerne erfarede, at Midtjyske Net havde planer om at plaste ådalen til med skæmmende høje gittermaster kun 150-200 meter fra beboelsen, hvorved hele vores udsigt ville være ødelagt. Vi følte os snydt over købet af ejendommen, og vi var enige om at flytte væk, hvis alt, hvad vi værdsatte, skulle spoleres med transmissionsledninger og master. Det ville være uudholdeligt at skulle kigge ud af vinduerne for hver gang at få disse mastodontmaster i lige i synsfeltet.

Vores frustrationer og rådvildhed over at opleve politikernes og Naturfredningsforeningens godkendelse af den totale ødelæggelse af ådalen ændredes til optimisme, da vores genbo, Sigrid Bluhme viste sig som en ihærdig, flittig ildsjæl, der brændte for at omstøde politikernes godkendte masteprojekt. Hun havde en stålfast vilje og tro på, at det var muligt at ændre masteprojektet. Hun havde tiden og evnede at sætte sig ind i en meget kompliceret el-lovgivning og afdækkede den i læserbreve samtidig med, at hun fik os til at føle, at vi havde en fælles sag. Alle kunne bidrage positivt til at få politikerne til at forstå, at dette var en folkesag at ændre masteprojektet til fordel for jordkabler. Vi støttede hende med indsamling af underskrifter, som skulle afleveres hos Miljø- og Energiminister Svend Auken i forbindelse med et foretræde for Miljø- og Planlægningsudvalget og ved donation af penge til advokatbistand. Vi havde stor tillid til, at Sigrid nok skulle klare det. Som lægfolk argumenterede vi mod eksperter som stærkstrømsingeniører som kun ønskede én løsning, og det var luftledninger. En kabelløsning kunne ikke komme på tale, da elselskabet i så fald ville opgive projektet. Prisen for kabellægning var så dyr, at samfundet ikke ville kunne acceptere det. Elselskabet argumenterede imidlertid ud fra forkerte forudsætninger, da behovet for eloverførsel til Grenaa slet ikke var til stede, og efterfølgende levede vi fint uden yderligere el-overførsel til landsdelen.

Hvem kunne vi stole på og hvem sad inde med sandheden? Vi oplevede sagen som et fordækt politisk spil med en skjult og uigennemskuelig dagsorden. Vi havde ikke tillid til systemet og var bare tilfældige uheldige forbrugere.

Godt et år efter maste-forskrækkelsen kunne vi i ådalen hejse Dannebrog og sammen med Sigrid fejre, at ådalen fortsat er en idyllisk plet på Danmarkskortet.

Pia Sørensen
Skindbjergvej 39
8500 Grenaa
Den 14. februar 2009
piazs@privat.dk

Mastehistorie

I 1989 fandt vi i Kastbjerg Ådal et landbrug på 24 td. l., og da vores interesser er dyrkning af økologiske grøntsager og økologisk dyrehold, så mente vi, at dette var stedet, hvor vi kunne få et levebrød samtidig med, at vore børn fik et godt sted at vokse op.

I gartneriet fandt vi en niche med dyrkning af økologisk persille og timian, suppleret med økologisk fårekød og anguskød og det er en levevej som vi har fastholdt i alle årene, selvom det på et tidspunkt var usikkert, om vi kunne blive her.

Vi fik nemlig et meget ubehageligt brev ind ad døren fra Midtjyske Net, som meddelte os, at vores ejendom var udset til at skulle have en højspændingsmast. Der blev inviteret til et orienterende møde på Nimtofte Hotel, som vi dog ikke efterkom, da vi ikke mente at kunne ændre på beslutningen og desuden havde vi 3 små børn, så vi kunne ikke afsætte tid til den slags.

Det var overrumplende at få at vide, at vi pludselig skulle være masteejere og at projektet var så vidt, at vi kort efter erfarede, at der havde været en landmåler på vores ejendom og med en høj pæl markeret, hvor højspændingsmasten skulle stå, ca. 400 meter fra stuehuset. Sigrid Bluhme, en af vores kunder til økologiske varer, kom en dag forbi og fortalte om projektet og om den manglende lovlighed, og da hun alligevel kom forbi, så fik hun lov til at fjerne den pæl. Vi støttede Sigrid i hendes oprør mod systemet, også da det gjaldt indsamling af penge til advokatbistand. Vi følte sagen var i gode hænder og fulgte med fra sidelinjen i slaget gang. Især undrede det os, at det var meget billigere at kabellægge frem for at hænge ledningerne op i grimme gittermaster. Vi forstår ikke, at man rask væk taler om grønne løsninger og vi betaler så meget i grønne afgifter, når man samtidig kan tillade noget så grimt som højspændingsmaster i naturen. Det hænger ikke sammen kære politikere, det må I da kunne forstå.

Vi finder det fantastisk, at den folkelige modstand mod højspændingsmaster kan ændre tingene og det nytter at sige fra og ikke bare acceptere det, politikerne har bestemt.

Vi har altid vidst, at det ikke var godt at bo tæt på magnetfelterne, men hvor sundhedsskadelig det er, ved vi ikke, da vi aldrig har haft en mast tæt på os, og vi kunne aldrig, aldrig drømme om at købe en ejendom med højspændingsmaster. Vi ville ikke kunne leve med sådan en mast i nærheden af vores bolig og ville derfor flytte.

Vi går ind for økologi og grønne løsninger, lige fra strømmen produceres på vindmøllerne til den bringes miljøvenligt ud til borgerne. Grønt er vejen frem i hele verden.

Gartneriet Højvang v/ Liselotte Jensen

Benny og Liselotte Jensen

Kastbjergvej 3

8500 Grenaa

9. februar 2009

Indlæg til et bogprojekt, som skal dokumentere den folkelige modstand mod højspændingsmaster

Vi er 5. generation, der bor på en slægtsgård i en lille landsby ved navn Skindbjerg. Her er rart at være og uden om gårdene, som alle er bygget som i stavnsbåndfilmen, er en enestående dejlig natur. Lige uden for vores dør har vi Skindbjerg Ådalen med en karakteristisk randmoræne, som heldigvis ikke er tilplantet. Vi, som bor her, kan godt få øje på alle herlighedsværdierne uden for landsbyen, og derfor værdsætter og passer vi godt på den.

Anderledes er det med politikerne og folk, som tænker på noget helt andet. Pludselig skulle hele vores verden ændres med et vanvittigt masteprojekt, udtænkt langt fra naturen og med en ukendt dagsorden.

Jeg fik et brev fra Midtjyske Net om deres planer med et nyt masteprojekt, som skulle opdele ådalen med 42-44 meter høje master, og jeg skulle også have en af disse hæslige master på min jord og kun 100-125 meter fra gården. Vi blev inviteret til at høre mere om mastesagen på Nimtofte Hotel og det med godt en uges varsel. Vi var forhindret i at komme til mødet, da vi for længst havde sagt ja til en rund fødselsdag. Omvendt, hvis politikerne skulle deltage i møder, så kunne de heller ikke komme med så kort varsel, de skulle garanteret have mindst en måneds varsel. Det er noget svineri at invitere med så kort varsel. Det kunne sådan set også være lige meget om vi mødte op, da politikerne havde bestemt alt inden vi fik noget at vide. Det var et rigtigt tys-tys projekt. Jeg gik ikke op i det, for lige meget hvad vi gjorde, så bestemte politikerne.

Vi flugte masteslagsmålet gennem avisen, og jeg må sige, at vi var ikke spor imponeret over avisens information, da den kun fortalte den halve sandhed. Hvad sagen reelt handlede om, fandt vi først ud af mange år senere: Det gjaldt for elselskabet om at få presset så mange nye masterækker igennem så de senere kunne transportere strømmen væk fra alle havvindmøllerne og så sælge strømmen til udlandet. Det er noget forbandet svineri at påstå, at det er hensynet til forsyningssikkerheden i lokalområdet, at vi skulle have den nye elledning op i en mastehøjde, som dem der pryder E45 motorvejen!

Kort efter informationsmødet på Nimtofte Hotel, gik landmålerne i gang med at sætte pæle i marken, hvor de ville have masterne og uden på forhånd at spørge lodsejerne om lov!

Det er noget svineri, at elbranchen uhæmmet over elregningen bare kan opkræve til nye masteprojekter, som menigmand ikke har en chance for at gennemskue. Hvem tager vare på, at elforbrugernes penge går til lovlige og nødvendige projekter? Det er i al fald ikke kommunal-, amtspolitikere, folketingspolitikere eller elbranchen.

Masterne tværs over det halve Djursland var inderligt overflødige, for efter at Sigrid Bluhme med støtte af gode naboer, fik stoppet projektet, så har vi levet fint med de gamle saneringsmodne luftledninger ind til Grenaa by. Det var en falliterklæring, at Midtjyske Net måtte opgive masteprojektet. Et projekt, der var inderligt overflødigt.

Hos os fik elselskabet ikke held med at skamfere og mishandle en enestående natur. Men det var ikke gået uden Sigrids gå på mod, stædighed og frækhed til at sætte lovgiverne på plads. Vi ville være meget kede af en ny masterække, og det ville være trist at skulle tænke på at flytte væk.

Leif Rasmussen
Skindbjergvej 38
8500 Grenaa
Skindbjerg, den 2. marts 2009

Vi er i 1998 en familie, som består af Orla 49 år, Britta 42 år, Lisa 17 år og Jan på 11 år. Vi bor på en lille landejendom med lidt kødkvæg, og derudover har vi begge lidt arbejde ved siden af landbruget. Orla arbejder selvstændig i egen entreprenørforretning og jeg står i en elforretning i Grenaa.

Ejendommen har været vores hjem siden 1972, og vi trives godt ude på landet med det gode naboskab. Troede vi da.

En dag kom vores opmærksomme nabo Bjarne Sørensen med sidste udgave af lokalavisen, Midtdjurs Avis fra d. 6/2-1996 og viste os, at der skulle være en ny række højspændingsmaster lige bag vores stuehus. Bjarne blev også berørt af masterækken, da linjeføringen tog et hjørne af hans ejendom. Vi var i dyb krise og valgte at forsøge at argumentere os af med masterne. Men det var som at slå i en dyne, elselskabet hørte ikke efter vore argumenter og det hele var jo vedtaget på forhånd. Høringsfacen oplevede vi som spil for galleriet. Og vi blev på intet tidspunkt taget afvorligt. Vi var så berørt af at skulle være masteejer, at vi ikke kunne tale eller tænke på andet. Det var en periode i vores liv, vi skulle igennem.

Jeg gik i gang med at klippe alt materiale om masterne ud af aviserne og har gemt det hele i en skrapbog. Orla deltog i en TV udsendelse om de farlige magnetfelter, som en amerikansk undersøgelse påviste. Det handlede om børneleukemi og andre alvorlige sygdomme. De danske undersøgelser blev betalt og ledet af elbranchen selv, så deres resultater er selvfølgelig det stik modsatte af de amerikanske.

Tanken om at skulle være nabo til disse rædsler fik os til til at beslutte os til at forlade ejendommen og bosætte os et andet sted, hvor idyllen ikke var spoleret. Vi var godt klar over, at vi ville miste mange penge med skæmmende master som nærmeste nabo, måske også være stavnsbundne til stedet, men vi ville ikke bo på så grimt og sundhedsfarligt et sted.

Vi deltog i flere offentlige møder, men linjeføringen blev ikke fjernet fra kortet, selvom protesterne fra de berørte borgere var markante og vedvarende.

I efteråret 1997 hørte vi intet til masterne og så troede vi, at projektet var gået i sig selv igen. Men i januar 1998 blussede problemet op igen, da vi fik besked om at komme til et orienterende møde på Nimtofte Hotel.

Der var mødt mere end 150 vrede lodsejere op sammen med en ivrig presse fra dagbladet Djursland og her stod det klart, at vore modstandere foruden elbranchen, var en enkelt industrivirksomhed og repræsentanten for landboforeningen. Han forsøgte at berolige folk og opfordrede ved mødets slutning til, at vi skulle tage godt imod elbranchens folk, når de kom for at ekspropriere os.

Som et lyspunkt var Sigrid Bluhme kommet til med frisk energi og hun tog uopfordret det sidste ord: 'Vi vil ikke lade os ekspropriere, vi giver ikke en tomme jord til det projekt'.

Mastemodstanderne holdt flere kaffestuemøder, og vi stod sammen om at fjerne landmålerne markeringer i landskabet, underskriftindsamling, engagere en advokat, og inden året var omme, var der ikke mere at klippe ud af aviserne til skrapbogen.

En dejlig forårsdag i 1999 var forsiden af Dagbladet Djursland pyntet med Dannebrog og endelig var sejren hjemme: Ingen master på Djursland, men jordkabler og de kom heldigvis langt væk fra vore matrikler. Vi bor stadig på ejendommen, børnene er flyttet hjemmefra, der kommer børnebørn og vi har haft nogen dejlige år her uden mastesnakken.

Britta Birch

Hovedvejen 19

8586 Ørum Djurs

7. marts 2008

Til Landsforeningen for elkabler i jorden Bogprojekt

Det var en forfærdelig omgang.

På adressen Kristiansmindevej 16, Thorsø Mark bor Niels Holger og Gerda Rasmussen med vore 2 halv voksne sønner.

Vi købte landbrugsejendommen for 30 år siden i almindelig fri handel og har i mange år drevet den traditionelt med husdyr.

Her på denne dejlige plet jord havde Midtjyske Net planer om at plante 42 meter høje stålmaster lige uden for vores stuehus. Den nye masterække skulle gå ca. 70 meter fra stuehuset og hele 3 stålrædsler skulle der findes plads til på vore marker. Det projekt påvirkede os rigtigt meget, og det kørte hele tiden rundt i hovedet på os. Det var så forfærdeligt at skulle være nabo til disse rædsler og hvad med børnene, og dyrene som skulle græsse ude på marken under masteledningerne? Hvem ville købe sådan en gård med disse ufattelig grimme stålmaster? Ville vi overhovedet kunne sælge gården med sådan en værdiforringelse, som masteprojektet ville give? Vi overvejede, om vi overhovedet ville være her, for vi var ikke flyttet på landet for at have sådanne naboer. Det masteprojekt gør ondt langt ind i en.

Jeg kan ikke forstå, at man kan tage sådan en beslutning på tærsklen til det nye årtusinde og man føler sig total magtesløs, når der besluttet sådan noget hen over hovedet på en. Jeg blev syg ved tanken om, at masterne skulle stå hos os, og de fyldte hele min dag og hver eneste dag. Hver gang vi mødte naboen, så gik snakken om masterne. Vi kiggede ud over markerne og kunne ikke forestille os landskabet med master, som totalt ville spolere alt det, vi holdt så meget af.

Som mor spekulerede jeg også på, hvordan magnetfelterne ville påvirke børnene og hvad med dyrene. Jeg var dybt rystet og det fyldte ufatteligt meget, dag og nat, på arbejdet som hjemme. Snakkede jeg med nogen, så varede det ikke længe, inden det handlede om masterne. Jeg husker, at sommeren 1998 holdt vi ferien i Norge, men det blev slet ingen ferie, for jeg tænkte ikke på andet end masterne.

Vi masteramte havde et godt sammenhold og et af vore tiltag gik ud på at samle underskrifter mod masteprojektet. Underskriftsindsamlingen gik fantastisk fint. Der blev samlet ind i Voldby forsamlingshus, på min arbejdsplads, ældre klubben på Birkely og ved Kvickly. Hele familien deltog med at samle underskrifter og inden 14 dage havde vi og andre indsamlere fået mere end 3000 underskrifter, som i forbindelse med et foretræde for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg skulle afleveres på Christiansborg.

Det gjorde så ondt på os, at vi var enige om at stå økonomisk solidarisk sammen om at hyre en advokat, som skulle have som speciale at kæmpe mod statslige overgreb på den lille mand. Det var meget let at få masteramte til at give penge, også selvom det var frivilligt og vi ikke kunne garantere et positivt resultat. Langt de fleste var villige til at give kr. 3000.

Jeg husker en familie, som brugte deres feriepenge og det fortæller bare, at vi er villige til at gå gennem ild og vand for at blive af med sådanne grimme master. Der var ingen slinger, og det var fantastisk.

Den 30 kilometer lange masterække delte vi op i passende afsnit med det formål at fjerne landmålerne meterhøje træpæle, som afmærkede den nye masterække. Lodsejerne ved Mesballe havde så mange master i forvejen, at de ikke deltog i kampen mod de nye master, men ellers stod vi sammen. Vores genbo var noget særligt: Hver nat fjernede han landmålerne pæle ved Dolmer og lige så trofast kom landmålerne igen næste dag med nye pæle og det cirkus varede en hel måned! Så opgav landmålerne endelig deres forehavende. Man kan i hvert fald sige, at masterne var snublende tæt på at være en realitet.

Dagbladet Djursland med journalist Mogens Lyng var en trofast støtte og en til to gange ugentligt blev vi opdateret i slagets gang.

Læserbreve blev skrevet på stribe, så politikerne kunne se, at det her mente vi, og at det ikke bare var en enkelt lodsejer, der var grundig sur på el-motorvejen, som gik under det falske navn af '150 kV forbindelsen Åstrup-Mesballe'. Med avisens hjælp blev masterne gjort til en folkesag.

Vi var så heldige, at en af de masteramte, Sigrid Bluhme fra Skindbjerg Ådal, både evnede og interesserede sig for at sætte sig ind i den komplicerede lovgivning, som transmission er. Sigrid fik aftalt mange møder med amtspolitikerne, og det skete mere end en gang, at jeg var bisidder for Sigrid. Det sidste møde som bisidder blev holdt på Amtsgården, hvor amtsborgmester Johannes Flensted Jensen og Jens Tang (embedsmand i administrationen) deltog. Jens Tang var særlig godt inde i sagerne, og det var antagelig ham, der var vores aller værste modstander. Sigrid havde fri adgang til møder med amtsborgmesteren og kunne uden forudgående aftale bare gå til et møde og på sådan et møde blev kort ridset alle fejlene op ved projektet med klar besked om, at dette var det sidste, for Sigrid ville fortsætte til advokaten og bede om, at han startede en retssag mod amtet / og evt. også Energistyrelsen.

Amtsborgmesteren ønskede mindst af alt en retssag, så han meddelte promte, at han næste dag ville bede Miljø- og Energiminister Svend Auken om at stoppe masteprojektet. Jeg er overbevist om, at uden Sigrid var masterne kommet op.

I dag, 10 år efter de forfærdelige mastear, nyder jeg at kunne se ud over markerne uden master og det er rigtigt, rigtigt dejligt. Også 15 kV ledningerne er væk, så nu har svalerne ingen steder at sidde mere. Vi snakker stadig om masterne og om Sigrid og det store arbejde, hun gjorde. På nethinden har vi stadig billedet af gigant-masterne. Vi glemmer aldrig den sag.

Gerda Rasmussen
Kristiansmindevej 16
8500 Grenaa
Thorsø Mark, d.31-03-2008

Elmotorvejen på Djursland

Vi var for 10 år siden en ung familien, som bestod af Henrik og Bodil Nielsen og 1½ barn. Ejendommen købte vi 5 år tidligere og den er en nedlagt landejendom med et jordtilliggende på 3 td. land. Bygningerne og jorden ligger tæt ved landevejen.

Vi hørte første gang om masteprojektet på 42 meter høje stålmaster, da vi fik et brev fra Midtjyske Net. Der blev inviteret til et møde på Nimtofte Hotel og der var mødt mange mennesker op for at høre mere om projektet. Vi fandt ud af, at linjen ikke ville berøre os direkte, da masterne skulle stå på naboens mark, men de ville alligevel komme meget tæt på os, da det var meningen, at de kun skulle stå 150-200 meter fra vores stuehus. Vi følte, at det var rigtigt træls at skulle have udsigten spoleret med sådanne kæmpemaster. Vi vidste intet om magnetfelter eller noget om sådan en masterække, og vi var heller ikke blevet klogere efter mødet. Jeg føler ikke, at Midtjyske Net var ærlige over for lodsejerne og de interesserede sig heller ikke for os. Ingen af de fremmødte var begejstrede for flere master som nabo. Debatten viste, at alle var utilfredse og ingen ville støtte projektet. Jeg havde en følelse af afmagt, da vi forlod mødet. Hele masteprojektet var bestemt på forhånd og det var ikke til at ændre.

Ved den efterfølgende modstand mod højspændingsmasterne var der heller ingen hjælp at hente hos kommunal- eller folketingspolitikere.

Der er nu gået 10 år siden vi havde mastedebatten og det var dejligt, at vi fik kablerne i jorden langt væk fra os, da der selvfølgelig også er magnetfelter ved kabellægning. Vi slap med skrækken, men det er desværre ikke alle, der gør.

Henrik Nielsen

Kristiansmindevej 14

Thorsø Mark

8500 Grenaa

Den 30. marts 2008

Bogprojekt:

Vi er en ung tilflytter familie med to små børn. Vi købte den lille landbrugsejendom med 1½ ha. og landbrugspligt af en genbo fra nabolandsbyen. Landbrugspligten blev opfyldt med en anselig og givtig produktion af gåseæg og gæslinger.

Jeg er ikke den store avislæser, så det kom meget bag på mig, da jeg en vinterdag fik et brev fra Midtjyske Net med en invitation til at deltage i et orienterende møde på Nimtofte Hotel om etablering af en ny masterække igennem Kastbjerg Ådalen. Det, der overraskede mig, var, at det omtalte projekt først var planlagt som et jordkabel-projekt, men nu havde politikerne åbenbart fået ændret projektet til at være et luftledningsprojekt. Fra køkkenvinduet ville vi få udsigt til luftledningerne, som skulle gå hen over staldbygningen, mens gigantmasten skulle stå bag produktionsbygningerne og ca. 100 meter fra stuehuset.

Der var inviteret til et informationsmøde, men det udviklede sig til at protestmøde! Ifølge nettets folk, så var masterne bestemt på forhånd på et højere plan, og det kunne der ikke ændres på. Informationen rakte ikke til at fortælle, hvor masterne kom til at stå i forholdt til min ejendom. Vi informeredes om, at formålet med den nye masterække var at skaffe strømsikkerhed til Grenaa. Dette blev opnået ved at hænge to, skriver to systemer op på **samme** mast. Jeg stod helt uforstående overfor, at strømsikkerheden sikredes ved kun at bruge én mast, og som aktiv debat-deltager forklarede jeg, at i tilfælde af overisning af luftledningerne, ville hele systemet kunne kollapse. Hvis formålet med masterækken var strømsikkerhed til Grenaa, så skulle man som minimum hænge ledningssættene på hver sin masterække med mange kilometer mellem sig. Det kunne ikke have sin rigtighed at tale om strømsikkerhed og så lægge hele sikkerheden på samme sted. Det kunne Midtjyske Nets folk ikke svare på. På den tekniske side følte jeg ingen troværdighed fra nettets side, det her lød helt åndssvagt.

Flere borgere mente, at masteprojektet havde noget at gøre med ønsket om at plante en havvindmøllerpark på Kalkgrunden, og strømmen fra møllerne skulle jo føres væk. Informationen om, hvad det sundhedsmæssigt betød for lodsejerne at have magnetfelter i baghaven kom også fra lodsejere og sympatisører og konklusionen var, at det var rigtigt farligt at bo i nærheden af ledningerne. De mange fremmødte var imod masteprojektet og ingen ville støtte de nye 'skamstøtter'. Midtjyske Net formåede ikke at indfri vore forventninger om at informere om projektet.

Kort efter Mødet på Nimtofte Hotel gik landinspektørerne i gang med at afmærke den nye masterække hos lodsejerne, og de skal roses for ikke at komme i nærheden af mine matrikler med gæssene.

Ellers har jeg under den efterfølgende mastekamp bidraget økonomisk til at betale advokatsalæret, et læserbrev og kreative ideer.

Mit råd til transmissionsselskaberne er, at hvis man mener noget med at ville give befolkningen forsyningssikkerhed, så skal der kabellægges, og det er på alle niveauer. Kabler kræver ingen vedligeholdelse, og det er sjældent vi hører om, at en gravemaskine har gravet et elkabel over, mens det er ganske almindeligt, at luftledningerne kan rives ned i stormvejr.

Ivan Hougaard
Kastbjergvej 4
8500 Grenaa
Kastbjerg Ådal d. 26/2- 2009

Bogprojekt til Sigrød Bluhme:

Familien består af Knud 52 år, Kirsten 49 år, og sønnerne Jens, Søren og Jacob. Vi bor på en slægtsgård og jeg er 3. generation på ejendommen. Den er beliggende i Skindbjerg by sammen med andre gårde, og det betyder, at den tilhørende jord er beliggende uden for byen. I 1974 overtog jeg gården og den blev drevet med køer, grise og lidt høns i ca. 30 år, hvorefter driften blev ændret til udelukkende at være svineproduktion.

Jeg blev informeret om masteprojektet igennem dagspressen og lokalbefolkningen, og det gik ret hurtigt op for mig, at masterækken var projekteret til at skulle ligge mindst 500 væk fra Skindbjerg. Tværs over markerne og over min skov var det meningen, at jeg skulle lægge jord til hele 3 højspændingsmaster med tilhørende summende elledninger. Masterne skulle være lige så høje som Grenaa's kirketårn, så de 15 kV master, jeg i forvejen havde spredt ud over markerne, hørte til småtingsafdelingen.

Jeg er et udpræget naturmenneske med stor interesse for at passe godt på naturen, så mine efterkommere kan overtage gården i mindst lige så god stand, som jeg selv har fået den. Derfor var jeg godt træt af at få masterne plantet ude ved skoven, det duer slet ikke. Når jorden bearbejdes af de store maskiner, så er det utrolig generende, at skulle tage hensyn til alle de mange master, der er rejst i markerne. I mejetærsker instruktionsbogen står, at der ikke må gøres holdt under højspændingsledninger, men hvad der er grunden til det, ved jeg ikke. Master er ingen pryde, de skæmmer i aller højeste grad. Og derfor er jeg meget glad for, at det ikke blev til noget.

En dag i begyndelsen af 1998 fik vi besked fra Midtjyske Net om, at der blev holdt et orienterende møde i Kolind, og det var det eneste møde, jeg deltog i.

Landbrugskontoret var repræsenteret og en del fra elbranchen, men tilsyneladende ikke en eneste politiker. Lodsejerne forstod slet ikke, at der ikke kunne kabellægges. Den merpris en kabellægning kostede var så lille, at det ikke kunne mærkes på elregningen. Der blev debateret ivrigt og sagt for og imod projektet, men de fleste havde nok det indtryk ved mødets afslutning, at masterækken kom.

Jeg mener, at elbranchens folk omgås sandheden lemfældigt. På mødet fik vi at vide, at en kabellægning ville koste 290 mio. kr. og da der et par år senere alligevel blev kabellagt, så var prisen meget mindre end prisen for masteprojektet.

Der er gået 10 år, siden vi stod sammen om at forpurre masteprojektet. Jeg driver nu gården sammen med en af sønnerne og ingen af os tænker mere på den tid, hvor vi næsten ikke kunne tale om andet end master.

Knud Sørensen
Skindbjergvej 34

8500 Grenaa

Skindbjerg d. 10. marts 2008

Havdal 2 er en landbrugsejendom og jeg var 1½ år gammel, da mine forældre købte gården 2. marts 1949. Det var dengang en alsidig landbrugsvirksomhed og siden 1965 har jeg stået for driften. Efter overtagelsen af ejendommen i 1975 ændredes driften til primært at dreje sig om smågriseproduktion.

Landbrugsejendommen er beliggende på det lavtliggende sorte jord, som er hævet havbund og hvor der altid kan forventes en rimelig høst, mens ejendommens højtliggende arealer ligger på en sydskråning, og hvor afgrøderne kan få den fulde udnyttelse af solvarmen. Derudover er der en god blandingsskov, som giver brænde og optimale betingelser for råvildtet. Ejendommen ligger på et arkæologisk spændende sted, da jeg gennem årene har fundet mange stenalder-redskaber. Her er herlighedsværdier i millionstørrelsen og såfremt masteprojektet blev gennemført, er der ingen tvivl om, at jeg ville lide så stort et værditab, at det ville gå i minus.

Det står ikke helt klart for mig, hvornår jeg første gang hørte om masteprojektet. Men på et tidspunkt kunne folk ikke snakke om andet end det nye masteproblem, og da begyndte jeg at læse om det i dagbladet Djursland. Den nye masterække berørte mig ikke direkte, da jeg ikke skulle lægge jord til nye højspændingsmaster eller have ledningerne over mine marker. Men masterækken ville alligevel komme så tæt på mine matrikler, at jeg hver dag havde udsigt til disse hæslige ståltingester fra mit køkkenvindue. Mine daglige ture i skoven ville også blive ændret, da råvildet, som jeg dagligt nyder fra køkkenvinduet, sikkert ville forsvinde. Jeg kan ikke forestille mig, at dyrene ville kunne leve i den larm, der kommer fra 400 kV summende ledninger, især i fugtigt vejr. Magnetfelterne vil sikkert også få dyrene til at søge nye græsgange. At magnetfelter er sundhedsskadelige, kan politikerne ikke snakke sig fra.

På intet tidspunkt blev jeg informeret fra den planlæggende myndighed, der var Midtjyske Net. Fra sidelinjen oplevede jeg et tæt sammenhold mellem lodsejerne, som ikke fik bare den mindste opbakning fra de folkevalgte politikere. Først da mastesagen blev droppet efter folkeligt pres, stod politikerne frem for at tage æren for, at der skulle kabellægges på Djursland!

Jeg har i årevis været velforsynet med 15 kV højspændingsmaster i de lavtliggende arealer og de var til stor gene, når markarbejdet skulle gøres med stadig større maskiner. Men først i 70'erne blev Havdal kabellagt i forbindelse med etablering af en ny transformerstation, som står i skellet til naboejendommen. Arbejdet med kabellægning blev færdiggjort 75-76 i forbindelse med eksproprieringen af parceller til Grenaa's nye vandforsyning.

Midtjyske Nets og politikernes argumenter for, at kabellægning ikke var en reel mulighed, var prisen for jordkablerne. Det blev oplyst, at kablerne ville koste 290 mio. kr., men da kablerne var blevet nedgravet, så så regnestykket helt anderledes ud: Jordkablerne kostede kun 40 mio. kr. Hvis politikerne ønsker at sætte skub i affolkningen af landdistrikterne, så er den letteste måde at gøre det på ved at plastre landet til med master og elluftledninger. Jeg kender ingen, som vil have sådanne skrumler stående i baghaven.

Jeg er særdeles tilfreds med, at jeg slap med masteskrækken. Jeg bor her stadig alene og nyder den friske luft og skoven lige uden for entrédøren. Som naturmenneske er den uberørte natur en forudsætning for, at jeg ville kunne trives her.

Ole Givskov
Havdal 2
8500 Grenaa
09/03-2008

Bogprojekt:

Familien består af Tove og Henning og vi har tre børn. Vi bor på en lille gård med et jordtilliggende på 22 t. ld. Vi har boet her i 35 år og købte stedet, fordi det tilfældigvis blev til salg. Henning er opvokset på Kristiansminde og har derfor en god tilknytning til stedet. Vi kan lide at bo på landet med den friske luft og gode udsigt ud over markerne. Hennings lidenskab er heste, og de hører naturligt hjemme hos os.

Omkring et årstid før mødet på Nimtofte Hotel begyndte vi at læse om masteprojektet i avisen, og så begyndte naboerne også at snakke om masterne. Efterhånden gik det op for os, at den nye masterække, højere end tårnet på Grenaa kirke, skulle stå hos naboen kun 50-60 meter fra vores stuehus. Det betød, at hver gang vi kiggede ud af køkkenvinduet, så var det masterne, der spolerede hele udsigten. Ligegyldigt hvor vi færdedes på ejendommen, så fyldte masterne det hele. Vi følte ikke, vi kunne gøre noget ved det, og der bredte sig en stemning af magtesløshed. Alt synes bestemt på forhånd, og det kunne vi ikke ændre ved. Højspændingsmaster er noget af det grimme, jeg ved. Vi kører ofte til Ålborg, og det er forfærdeligt at se på alle de master, som findes ved E45 motorvejen. Vi ser næsten ikke andet end master, og jeg hader virkelig de master. Det er ikke til at holde ud at tænke på, at de grimme master skulle komme hos os.

Vi havde 2 hjemmeboende børn og jeg har altid ment, at magnetfelterne fra vekselstrømskabler er farlige, især hos børn, men vi kan ikke få noget rigtigt at vide om det. Det var en forfærdelig tanke, at der skulle komme master hos os, også fordi vi så ikke kunne sælge vores lille gård. Vi kender ingen, der vil have en bolig med udsigt til støjende kæmpemaster.

På Nimtofte Hotel deltog vi i et møde, som var arrangeret af Midtjyske Net. Der blev serveret øl, vand og kaffe, måske med håb om, at masterne så bedre kunne glide ned. Ingen af de fremmødte ville have de høje master, og alt synes helt uoverskueligt. Der var ingen hjælp at hente nogen steder. Folketingsmedlem Else Winther Andersen var mødt op i ternet jakke, men hun glimrede ved ikke at gøre noget overhovedet. Det så ikke godt ud. På mødet markerede en kvinde ved navn Sigrid Bluhme sig, og hun var kraftig modstander af hele masteprojektet, så det kunne jo være, at vi var heldige, at det gik alligevel. Det skulle senere vise sig, at hun havde tid, og lagde et kæmpearbejde i at få omgjort masteprojektet til fordel for jordkabler, og det lykkedes da også til sidst. Hun er en stædig kvinde, der ikke vil have dem op. Vi taler tit om, at hvis Sigrid ikke havde ofret al den tid på at vælte masterne, så var de kommet. Hun burde belønnes med et medalje.

Vi bidrog til mastekampen ved underskriftsindsamlingen og der var hjælp at hente alle steder, også hos byboerne. Da landmålerne med pæle markerede, hvor de nye fundamenter til masterne skulle være, så ryddede Henning marken igen, og det gik der nok 2-3 timer med hver gang. Vi bidrag også med 3000 kr., som advokaten skulle have for at støtte os i kampen mod masterne, men det er småpenge sammenlignet med, hvad en ny masterække kunne ødelægge for os. Avisen orienterede os flittigt med mastenyheder, og vi oplevede dialog og optimisme og prøvede at leve i håbet om en god slutning, selvom jeg en overgang var meget bange for, at masterne alligevel kom op. Når der var tunge skyer, så trøste-snakkede vi med naboerne og blev enige om, at vi får sgu ikke de master. Sigrid Bluhme skal nok ordne det.

Opbakningen fra vore folkevalgte politikere var pinlig. Jan Petersen (A), der borovre i Sangstrup sagde lakonisk, at han havde kæmpet med elselskabet i et helt år, og han ville ikke spille mere tid på det. Så jeg siger: Elselskaberne har tilsyneladende frit spil med hensyn til at overtræde loven, for politikere har givet op over for den magtfaktor! Amtsborgmester Johannes Flensted Jensen var langt mere lydhør over for de masteramte, og det skinnede igennem, at han stod i begge lejre.

I dag taler vi stadig om masterne og minder hinanden om, hvor fantastisk godt det var, at de ikke kom. Vi er meget, meget taknemmelige for, at de ikke kom. Når jeg ser ud over markerne, så kan jeg ikke lade være med også at have et billede med masterne. Mastesagen glemmer vi aldrig. Det er en befrielse, at de ikke kom her, men trist, at andre må leve med dem. Vi håber, at 'Landsforeningen for elkabler i jorden' kan vælte Danmark, så landet kan blive kønnere og uden angst for magnetfelterne.

Tove og Henning Rasmussen
Tørhøjvej 1
Kristiansminde
8500 Grenaa
Den 1. april 2008

Mastehistorie fra Djursland

Vi er en kernefamilie på to voksne og to børn, som i 1994 købte et 15 td.l. stort husmandssted i fri handel. Min kone er opvokset på landet med stor kærlighed til heste og derfor passede det os fint at kunne bosætte os her med masser af plads, frihed og naboerne langt væk i forhold til parcelhuskvarteret. Stedet er vi kommet til at holde rigtig meget af.

Men så en dag fik vi et brev ind af døren, som fik os til at overveje om alt nu også var så idyllisk ude på landet. Midtjyske Net havde planer om at plante en højspændingsmast på vores jord og kun 150-200 meter fra stuehuset. Det var rigtig træls at skulle have sådan en mast i baghaven og have den at se på hver dag. Vi vil slet ikke have sådan en.

Ejendomsprisen ville rasle ned og vi var skræmte ved tanken om sådan er stor og grim gittermast. Vi havde også hørt noget om sundhedsfaren i forbindelse med sådanne ledninger, var der noget om det med kræftfaren, og hvor stor skulle afstanden være til sådan en kæmpemast for, at der ikke var fare for, at vi ikke skulle blive syge?

På det store møde på Nimtofte Hotel fornemmede jeg, at masterne var besluttet, og det kunne der ikke ændres noget på. Midtjyske Nets argumenter var, at en kabellægning var urealistisk dyr og så handlede det også om forsyningssikkerheden, som lovgiverne havde bestemt. Vi troende på, hvad elselskabet sagde, men senere viste det sig, at det ikke passede. I virkeligheden var Midtjyske Net dybt utroværdige.

En af de inviterede til mødet var Sigrid Bluhme, og hvis hun ikke havde sat sig så voldsomt op imod elselskabet, så var de master nok kommet. Det var nemlig ingen hjælp at hente hos politikerne.

Et par år senere blev der alligevel kabellagt på Djursland og med en ny prisliste var det ikke spor dyrt. Vi er glade for at bo her og glade for ikke at skulle være bekymrede for, at børnene ville udvikle leukæmi.

Eva og Carsten Sørensen
Kristiansmindevej 22
8500 Grenaa
Den 1. februar 2009

Mastehistorie fra Djursland:

På Hedevej 11 bor en lille familie på 5 personer. Det er et fritidslandbrug på 12 td.l. med lys og luft og god udsigt ud over markerne og fri for enhver form for elluftledninger.

Dette dejlige sted er mit fødehjem og det er hele familien kommet til at holde meget af. Men en dag kom en nabo forbi og sagde: "Er du klar over, at der kommer en elledning tæt forbi os, og det er en stor en?" Vi blev lidt chokerede over at høre, at projektet var så langt fremme og uden at vi officielt vidste noget. Det var noget luskeri, at vi ikke fik noget at vide om sådan et stort indgreb overfor mennesker og naturen.

Mere information fik vi på et par borgermøder på Grenaa Gymnasium og på Nimtofte Hotel. Det var mit indtryk, at borgermøderne var noget som myndighederne skulle holde, for det ændrede overhovedet ikke noget på linieføringen. Tværtimod, så oplevede jeg møderne som arrogante og totalt afvisende overfor ændringsforslag med hensyn til linieføringen. Man ville ikke lytte til almindelige menneskers argumentation. Ja, jeg følte, at vi befandt os i en diktaturstat, hvor der kun var magthavernes løsning. Det hele var forud bestemt og det følte utroligt, at folkets vilje ikke blev hørt.

Mødet på Mimtofte Hotel rykkede ikke noget, men det var tydeligt, at ingen af de berørte lodsejere ønskede de meget høje master. Jeg husker tydeligt fra mødet, at Bent Mikkelsen, politiker i Grenaa Byråd og Amtsrådspolitiker i Miljø- og Planlægningsudvalget i Århus Amt, stod op og forsvarede masterne med ordene: "Det drejer sig om arbejdspladser i Grenaa og dem har vi ikke for mange af". Landbruget var repræsenteret ved Jens Peter Jellesen og han sluttede mødet med at rejse sig op med en opfordring til de tilstedeværende om at 'tage nu godt imod' folkene, når de kommer og eksproprierer. Sigrud Bluhme ytrede sig også ved at fastslå, at vi ikke ville give så meget som en tomme jord til det projekt. Vi var enige om, at hvis Sigrud ikke kunne ændre tingene, så gik det galt, det er der ingen tvivl om. Amtsrådspolitiker Johannes Flensted Jensen var den eneste politiker, sådan som jeg oplevede det, som lyttede til os og ville os det godt. Som en indledning til mastekampen indbetalte vi 3000 kr. som skulle bruges til advokat bistand, penge som i dag er tabt.

Selv hvis masterne var kommet, så tror jeg ikke, at vi ville flytte, men det ville være rigtig træls hver dag at skulle se på dem. Det var skønt, det var dejligt, det var en hel lettelse at de ledninger kom i jorden og så endda langt væk fra os. Skønt at vi ikke skal have dem at kigge på.

Linda og Jens Christian Sørensen
Hedevej 11
Den 21-01-2009

150 kV Eltransmission på Djursland?

Mastehistorie fra Østdjursland

Vi er en familie på 6 personer, heraf 3 børn, som for 25 år siden fandt dette dejlig nedlagte landbrug med udsigt over store flade marker.

Men sådan skulle det åbenbart ikke være. En dag fik vi at vide af naboen, at der skulle rejses nogle kæmpe store højspændingsmaster meget tæt ved os. Der var noget vi var virkelig trætte af og det gik os på. På et tidspunkt så vi også i avisen, at hvis de kom så ville det blive meget tæt på os, måske 200-300 meter og det ville tage noget af den gode udsigt over de store marker. Selvom vi skulle have masterne så tæt på os, så fik vi ikke anden information end den, vi kunne finde i avisen. Vi følte ikke der var nogen vej uden om og vi skulle bare have de master og det føltes totalt skørt, at man kunne finde på det. Og tænk på, at det var en venstre mand, der stod i spidsen for det projekt, det var virkelig skræmmende. Vi havde hele tiden tillid til, at det var det rigtige, politikerne gjorde, og det var kloge folk, der siger det, og så kan det jo ikke være anderledes.

I dag er det godt 11 år siden vi hørte om masterne skulle komme tæt på os og vi er rigtig glade for, at de alligevel ikke kom.

Lisbeth og Leo Friis

Hedevej 9

8500 Grenaa

Den 17. januar 2009

Maste/kabelhistorie fra Horns Rev 2 til transformerstationen ved Endrup **Vestjyderne afviser ny elmotorvej - med succes**

Vi er et ægtepar, som har bygget et nyt stuehus på en nedlagt ejendom med en pragtfuld beliggenhed i Varde Ådalen. Herlighedsværdierne ville næsten ingen ende tage, for ådalen skulle genoprettes for mange millioner kroner, med støtte fra EU.

Vi er tilflyttere, og stedet blev fundet efter lang tids søgen. Her skulle være en uforstyrret natur med dufte og lyde, som kun findes på steder, der er uforstyrret af larmende trafik og elektriske forstyrrelser. Verdens skønneste sted fandt vi på Grødevej tæt ved en å og med frit udsyn over store åbne marker, som er omkranset af spredte træbevoksninger på en randmoræne.

Men idyllen blev med et slag vendt fra glæde til dyb frustration. Jyske Vestkysten bragte en dejlig forårsdag i 2006 en artikel om en ny højspændingsmotorvej, og det var planen at spolere ikke blot vores lille paradis, men hele den vestjyske natur. Det fremgik af avisartiklen, at vi skulle have en 400 kV-ledning tæt på vores hus, og masterne skulle pryde ådalen! Vores hjem var simpelthen forsvundet under en fed sort linie.

Hvem skulle tro, at vi i dagens Danmark har et statsligt selskab, Energinet.dk, som stort set kunne slå de streger i landskabet, som de havde lyst til, uden at tage hensyn til de mennesker, der bor der og uden at vise noget kendskab til demokratiske spilleregler. Hvorfor skal vi læse i avisen, at der er sådanne planer, og hvorfor bliver vi ikke informeret direkte? Og hvordan er den lovgivning, der tilsyneladende giver selskabet lov til at agere, som de gør?

Hvis Energinet.dks planer blev gennemført, ville vores tilværelse ændres til et mareridt, hvor nærmeste nabo var ikke én, men en uendelig række af 42 meter høje gittermaster. Bare tanken om, at vi ikke kunne kigge ud af vinduet uden at se disse mastodontmaster, gav os kuldegysninger, og vi var enige om, at enten måtte Energinet.dk droppe deres projekt eller også flyttede vi.

Mere information fra projektmagerne fik vi på et orienterende kort tid efter. Et fællesmøde for både den øst-vest gående og vores nord-syd gående linieføring. Det udviklede sig til et protestmøde, hvor alle forlangte kablerne i jorden, ligesom der blev rejst tvivl om nødvendigheden af lige netop denne linieføring. Vi blev klar over, at Energinet.dk ønskede elmotorvejen, fordi strømmen fra alle offshore møllerne i Nordsøen skulle sendes ud af landet, ikke blot fra Horns Rev 2, men på sigt ville der komme mange flere møller efterhånden som ledningsnettet kunne aftage strømmen. Kabellægning var ikke en mulighed, da det drejede sig om måske 10 havmølleparker og hver møllepark er på 200 MW. Energinet.dk ønskede en gang for alle at gennemføre et langtidsholdbart projekt.

Energinet.dk optrådte selvsikkert og arrogant og ville ikke lytte til lodsejerne. Efter et halvt års tid indkaldte Varde Kommune til et orienterende møde, og nu var planerne ændret til et kabelprojekt, som kun skulle føre strømmen væk fra Horns Rev 2. Kablets placering tværs igennem ådalen var tilfældigvis identisk med den oprindelige masterække og ville ikke blive ændret. Dette betød, at vi kunne få et 170 kV vekselstrømstransitkabel nedgravet 30 meter fra stuehuset.

En sådan løsning kunne vi ikke leve med, velvidende at kablerne nemt kunne flyttes lidt mod øst og derved komme i mere sikker afstand af ikke blot vores bolig men tillige 3 andre boliger. Magnetfelterne fra et vekselstrømskabel af denne dimension er dødens farlige. Vi har tidligere haft problemet tæt på, da vores tidligere bolig også kom til at ligge i et magnetfelt, og da vores nærmeste nabo, som havde en vekselstrømsledning hen over huset, fik konstateret underlivskræft og vores hunde fik cancer i en ung alder, ja så gav det os noget at tænke over. Selvom kablerne bliver gemt af vejen under en meter jord, så er magnetfelterne der stadig. Eksperterne er enige om farligheden, og den lille mand ved det også. De undersøgelser, der er lavet i udlandet er så skræmmende, at de ikke kan offentliggøres herhjemme, da

befolkningen ville blive skræmt. De officielle danske undersøgelser om magnetfelternes farlighed er betalt af den systemansvarlige, Eltra + Elkraft= Energinet.dk.

Vores vrede over det overgreb, vi blev udsat for betød, at vi besluttede os for at tage kampen op mod Energinet.dk. Vi var medstiftere af foreningerne 'Foreningen mod den Vestjyske højspændingsmotorvej' og 'Landsforeningen for elkabler i jorden' og senere også 'Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission'.

Forskellen mellem master og kabler er kun visuelt. Nedgravede vekselstrømskabler tæt på beboelser har rigelige mængder af sundhedsskadelige magnetfelter, og så længe Energinet.dk vil bilde den danske befolkning noget andet ind, vil vi bekæmpe vekselstrømskablerne til fordel for lovlige og ufarlige jævnstrømskabler. Vi vil have lige så miljøvenlige løsninger som sjællænderne.

Gennem hele kampen for at undgå skadelige vekselstrømsforbindelser tæt på beboelsen, har vi på nærmeste hold oplevet en total mangel på demokrati. Vi kan sige, at det, vi har været vidner til, ikke er noget, vi er stolte af. Vi har som almindelige borgere været tvunget til at betale store summer for advokatbistand for at opnå muligheden for at få tilkæmpet os rettigheder, som vi kunne have en forventning om, at vore folkevalgte politikere i kommunen ville være garanter for.

Ved udfoldelse af stædighed og en ufattelig arbejdsindsats, godt støttet af Sigrid Bluhme og en dyr advokat, er det lykkedes os at få kablerne flyttet så mange meter væk fra vor beboelse, at vi mener at være uden for kablernes magnetfelt.

Vores tilværelse har ikke været den samme siden foråret 2006 og det bliver den heller aldrig.

Anne Boesen og Gunner Kristensen
Grødevej 36
Hodde, Varde
10. marts 2009

Kras mastehistorie fra Vestjylland:

I det åbne flade vestjyske landskab mellem Hjortkær og Omme ligger der en lille klynge beboelser. Her, tæt på mit barndomshjem, bosatte jeg med min lille familie i 1966 og jeg har boet der lige siden i fred og ro og i pagt med den natur, som værdsættes højt af vestjyderne.

Men freden blev pludselig sat på standby, da jeg i 2007 i et brev fra Energinet.dk blev indkaldt til et møde på hotel Arnbjerg i Varde. Det var et orienterende møde, som drejede sig om en transitmotorvej på høje donau-master i Vestjylland og den skulle placeres på min og min broders ejendom. Omkring 150 mennesker var mødt frem til mødet, så det var rigtig mange mennesker, der skulle involveres i det projekt. På mødet rejste der sig en proteststorm mod en masterrække hos os, og jeg husker navnlig Beth Lauritsen som en af de mest spørgelystne. Energinet.dk gik uden om de konkrete spørgsmål, vel sagtens fordi de ville undgå en konfrontation med de fremmødte. Et enkelt amtsrådsmedlem, Tyge Nielsen fra Årre, var også mødt, men han ville ikke blande sig i debatten, da han følte sig inhabil i sagen. Jeg selv følte en form for lettelse over at ligge inden for 80 meter fra disse frygtelige master, så jeg og de andre beboere midt på Hjortkær Mark kunne se frem til en fuldstændig ekspropriation. På mødet blev der sørget godt for os med gratis øl, sodavand og kaffe med kager.

Det næste møde Energinet.dk indkaldte til, foregik i Helle hallerne. Temaet var jordkabler og de fremmødte syntes glade og tilfredse og følte ligefrem, at det var en sejr. Vi fik at vide, at Energinet.dk havde tænkt sig at bruge det samme trace som til masteprojektet, men det var dog muligt at flytte lidt med kablet inden for traçéet, men det drejede sig reelt kun om ganske få meter. Der blev talt om erstatningsstørrelserne og de var latterlige små. Det blev igen og igen slået fast, at formålet med kablet var at føre strømmen fra Horns Rev 2 ind i det overordnede net. Ikke et ord om, hvem strømmen var tiltænkt. Vestjyderne, danskerne eller skulle den sendes til udlandet. Der blev stillet spørgsmål om, hvorfor strømmen skulle føres ind til transformerstation Endrup, når strømmen bare skulle føres længere væk. Det blev der heller ikke svaret på og Energinet.dk talte hele tiden NED til os kabelramte.

Jeg har ladet mig fortælle, at en enkelt politiker skulle være blandt os, men han deltog tilsyneladende som observatør.

Endnu et møde fandt sted og denne gang på Hodde kro. Nu har Energinet.dk endelig besluttet sig for jordkabler. På mødet gik det pludselig op for mig, at de ville give cirka 5000 kr. i erstatning for, at jeg skulle have et transittkabel til at ødelægge mit hus og lille hestemark på 4400 m². med livsfarlige magnetfelter. Det er en latterlig 'erstatning' og en hån og foragt overfor mig og andre, der skal have ødelagt hjem, hus og have med et så afskyeligt kabel. Landinspektør Brian Nordby udtalte på et senere møde, at han nødigt ville have sådan et kabel og han måtte ikke forhandle erstatningsstørrelsen!! Energinet.dk oplyste på mødet, at kablet intet sted kom tættere end 25 meter fra huset, men her har Energinet.dk nok forregnet sig, da Energinet.dk kun bruger gamle matrikel kort, og min nabos beboelseshus var ikke opført på deres kort.

Jeg har gennem hele processen indsendt et meget stort antal klager og ændringsforslag i rette tid. Ændringsforslaget gik i al sin enkelthed ud på at flytte traçéet væk fra beboelserne

og ud på den åbne mark mellem vores lille klyngebebyggelse og Hjortkær by. Her er der plads til, at ingen beboelser bliver berørt af kablets magnetfelter. Det er fuldstændigt latterligt, at myndighederne kan finde på at moge et kabel ind mellem parcelhuse, når der er plads nok på en nærliggende mark. Kommunalpolitikere interesserede sig ikke så meget for sagen at de ville rejse sig op af stolen og tage ud og se på, hvor vanvittigt et traçe Energinet.dk holdt fast i.

Kommunen forsvarer traçeeet med, at det er af hensyn til miljøet. Kommunen viser tydeligt, at den ikke interesserer sig for mit forslag og den befolkning den er sat i verden til at værne om, når den betingelsesløst godkender Energinet.dks forslag. Omvendt fastholder Energinet.dk stædigt mastetraçeet til også at være et kabeltraçe, fordi projektet ellers ikke kan være driftsklart den 1. maj 2009.

Jeg er rasende over, at myndighederne ikke i HANDLING viser sig spor interesseret for at værne over vores dejlige natur i Vestjylland som fugle og dyr og ikke vil tage spor hensyn til det enkelte individ.

Jeg vil sammenligne myndighedsbehandlingen med datidens kommunistiske Sovjetunionen. Jeg mener ikke, der er noget der hedder ejendomsret. De eksproprierer bare uden at afprøve Grundlovens § 73. For mig kan Folketinget lige så godt fjerne den § i Grundloven, der handler om ejendomsrettens ukrænkelighed.

Juridisk havde jeg en mulighed for at indbringe sagen for domstolene, men det er helt urealistisk at tro, at jeg som den lille mand i pensionsalderen økonomisk kan overskue at gennemføre en retssag, der skal handle om Grundlovens § 73. Domstolen skulle i så fald tage stilling til om almenvellet ligger i min baghave eller den ligger på åben mark? Mine naboer og jeg er ikke i tvivl.

Først i forbindelse med selve åstedsforretningen indrømmede Energinet.dk ved Kristian Andersen, at stedet var uheldigt valgt, men da Energinet.dk var i tidsnød var det bare ærgerligt. Kristian Andersen viste på selve åstedet lidt følelser over at skulle spolere læhegn og hvor problematisk det var at grave i jorden, når hestene samtidig skulle være der, at der som et plaster på såret blev besluttet at underbore hele min ejendom.

Under hele sagen er der sendt et meget stort antal klager og ændringsforslag til Energiklagenævnet, Naturklagenævnet, Energistyrelsen, Energinet.dk, Ombudsmanden og Varde kommune og jeg har deltaget i mange møder, alle offentlige instanser, for der er ingen private uvildige steder at gå hen. Det er ikke sikkert, at jeg fik svar på mine henvendelser og et svar kunne også være tilsendelse af et tilfældigt stykke papir! Hele systemet dækker over hinanden og den ene instans ved tilsyneladende ikke hvad den har af dårlige undskyldninger. Der er ingen, der vil tage ansvaret for det 'vekselstrøms-transitkabel' og overalt føler jeg, at myndighederne tramper på folk. Det er åbenbart fremgangsmåden i det offentlige, men det havde aldrig gået inden for den private sektor. Dér havde det fået konsekvenser med en fyringsseddel.

I dag er jeg lykkelig over, at sagen er slut. Ejendomsmægleren er kontaktet, men en flyttedato er ikke fastsat.

Hans A. Høj
Hjortkærvej 20, Bramming
30. december 2008

Indlæg til bogprojekt

På Vesterbækvej 71 bor i dag med hjemadresse, Tonny 40 år, Helle 41 år og Thea på 3 år. I næsten halvdelen af tiden bor desuden Maria 16 år, Karen Marie 12 år, Jens Peter 10 år og Valdemar på 9 år.

Vi købte ejendommen med overtagelse den 1. maj 2003. Vi besluttede straks, at her skulle vi bo, indtil vi engang ikke længere på grund af alder magtede at passe vores lille paradis ordentligt.

Og det er efterhånden blevet vores lille paradis. Vi ombyggede huset gennemgående i vinter-sommer 2006 og fik gravet en lille sø på vores ene hektar jord. Vi opdrætter vores egne dyr, som vi slagter og spiser og forsøger i øvrigt at leve så sundt og økologisk som muligt af hensyn til vores helbred og miljøet. Vi fik i forbindelse med renoveringen i 2006 således også etableret et pilerensningsanlæg til vores spildevand.

Lige efter at vi var blevet færdige med renoveringen, blev jeg af vores nabo, Frode Kristensen, gjort opmærksom på, at Ribe Amt havde tegnet et par nye streger på regionplantillægget, som skulle bane vej for opstilling af et 400 kV luftbårent anlæg. Disse nye streger, som var blevet indføjet i 11. time, betød, at dette grimme, sundhedsskadelige anlæg ville komme til at ligge mindre end 100 meter fra vores lille paradis på jorden.

Vi var knuste - helt naturligt. Vi læste om sådanne højspændingsanlæg, at de forøgede risikoen for leukæmi hos børn, og så var verden i knæ. Lige efter vi havde overtaget ejendommen, mistede jeg nemlig vores lille, ufødte dreng i uge 35, så et levende mareridt trådte frem i min bevidsthed. Det måtte bare ikke ske, om det så skulle koste os hus og hjem, så turde jeg ganske enkelt ikke at løbe den risiko. At skulle gennemleve et sådant helvede igen, vidste jeg med mig selv, at det magtede jeg ganske enkelt ikke.

Min nabo, Beth og jeg, gik derfor i krig. Med stor hjælp fra andre, som kunne holde hovedet mere koldt, blev vi guidet i gang. Fra alle sider fik vi at vide, at det var Davids kamp mod Goliath og sådan følte det også det meste af tiden. Energinet.dk, som er en offentlig virksomhed, ejet af alle danskere, opførte sig om konger og med en sådan nedladdenhed, at nattesøvnen i hele den efterfølgende periode var så godt som ødelagt.

Vi dannede en forening, og fik kontakt til en række politikere og så indledte vi et sandt bombardement på pressen og disse politikere.

Vi kæmpede hårdt og længe i vores forening og med en stærk og samlet indsats, lykkedes det faktisk at få projektet væltet i første omgang.

I dag lever vi stadig i uvished om, om der en dag alligevel gennem kommissioner overrepræsenteret med folk fra Energinet.dk kommer store, grimme og farlige højspændingsmaster hen over vores ejendom. Det er rædselsfuldt og vi vil blive ved med at kæmpe for, at Danmark skal befries for disse mastodonter, som skæmmer vores dejlige land

Indlægget er skrevet af

Helle Carlsen

Vesterbækvej 71

Sig, Varde

Billedet: Beth, Bjarne og Marie foran ådalsskrænten, hvor højspændingsmotorvejen skulle have været gennemført.

Familien består af Bjarne 54 år, Beth 53, Signe 28, Anne 24, Karen 21 og Marie 12. Vi bor på Vesterbækvej 66. (Signe, Karen og Anne er flyttet hjemmefra, men har alle boet på gården). På ejendommen løber Holme å, som forventes genoprettet og fyldt med vand, efter at projektet om genopretning af Varde å er gennemført. Op til jorden løber Ansager Kanal.

Da Beth den 12.12 2007 1. gang hørte om, at Energinet.dk havde tænkt sig at gennemføre en højspændingsmotorvej forbi vores ejendom, troede hun ikke på, det kunne være sandt. Vi kommer fra København, og da vi flyttede til Varde, var det meget vigtigt for os at komme til at bo smukt, og vi blev netop af lokale anbefalet at lede i området ude ved Sig nær Holme og Varde å.

Vi synes selv, vi fandt et af Danmarks smukkeste områder, da vi flyttede herud, og glade blev vi, da vi hørte, at man havde besluttet at lave naturgenopretning på vores jord, så endnu flere kunne få oplevelsen af dette unikke stykke natur.

Når man bliver "masteramt", som vi i vores forening kalder det, så kommer man i en tilstand af depression. For hvordan skal man kunne leve med at skulle se på disse skrækkelige master, som ikke bare er grimme og uhyggelige, men måske også gør os syge? ?? Man føler sit liv spoleret, for ens ejendom bliver pludselig usælgelig, og når man har fri og skal forsøge at slappe af, ja, så ser man kun disse grimme højspændingsmaster for sig, så man slet ikke kan få nogen fred. Man kan kort sagt ikke slippe af med billedet af højspændingsmasterne, man kan ikke tale om andet, og andre mennesker har svært ved at forstå en. Man er blevet syg.

Vi valgte, at hvis man satte højspændingsmaster op på vores jord, så ville vi sælge vores ejendom, selv om vi nok var klar over, at vi ville miste mange penge, idet efterspørgslen efter ejendomme med højspændingsmaster forståeligt nok er meget lille. Men vi valgte også at reagere mod det, at politikerne i Danmark er med til at sanktionere, at den danske befolkning skal leve med at få sat højspændingsmaster op på deres jord.

I skrivende stund er elkablerne ved at blive lagt i jorden på vores jord. Vi er taknemmelige for, at det er lykkedes at få politikerne til at forstå, at det er muligt at kabellægge det overordnede transmissionnet her i vores område, men vi håber også, at de snart beslutter, at al fremtidig eltransmission skal ske i jorden. Vi håber, at politikerne fremover lægger menneskelige hensyn til grund for planlægningen af hele transmissionsnettet, og at de forstår, at mennesker ikke kan lide højspændingsmaster, og at de frygter magnetfeltet, som elkabler skaber.

Derfor, kære politikere, den danske befolkning vil have jævnstrømskabler i jorden, og det er bare med at gå i gang med at lave en overordnet plan for at få dette i Danmark. Afskaf jeres "Principper for etablering og sanering af højspændingsledninger i Danmark", således at den danske befolkning ikke skal udsættes for det, som vi her i området har været igennem.

Til bogprojektet
Skrevet af
Beth Lauritsen
Vesterbækvej 66
Sig Varde
Året er 2008

Bogprojekt: Nej til 400 kV luftledninger

Vi er en ganske almindelig familie på 2 voksne og 2 børn på henholdsvis 14 og 18 år, der bor på et nedlagt landbrug med 18½ ha. og lige så meget forpagtet. Vi købte gården i fri handel for 16 år siden og drev gården i mange år med køer. I dag er udviklingen gået stærkt med hensyn til stordrift og i den sammenhæng har vi valgt at drive gården med kornafgrøder. Vi har moderniseret boligen og brugt al vores energi på at få stedet gjort til et rigtigt dejligt ønskehjem.

Da vi købte gården for 16 år siden var vi godt klar over, at vi havde en meget dominerende og skæmmende nabo i form af en 42 meter høj 400 kV gittermast, men med en afstand på 280 meter hen til de larmende ledninger mente vi, at afstanden var tilstrækkelig til at vi kunne leve her trygt og uden fare for at få ødelagt helbredet.

Men denne opfattelse blev der sat stort spørgsmål ved, da vores ældste søn for 9 måneder siden fik konstateret testikel kræft. Vi bliver mere og mere bange for de ledninger og kan ikke lade være med at tænke på, om de er årsag til sønnens livstruende kræft sygdom. Måske bliver vi andre også syge af den kraftige højspændingsledning, som døgnet rundt fungerer som en el-transitforbindelse mellem Tyskland og Norge. Vi får i disse år en masse ny havvindmølleparker og vi ved godt, at strømmen ikke kan bruges af danskerne og derfor skal den sælges til udlandet. Møllerne leverer nu så meget strøm, at Energinet.dk har planer om at udvide overførselskapaciteten fra 2000 MW til 2* 2000 MW (mega watt) altså det dobbelte. Ledningen giver landet store eksportindtægter, og vi lodsejerne skal så bare levere jord til masterne, får tilbudt lidt håndøre for at lægge jord til dem og i øvrigt ties der om sundhedsfaren. Vi er fuldstændig klar over, at disse ledninger ikke handler om danskernes behov for mere forsyningsikkerhed, men at de alene skal løse et transitbehov for vore nabolande.

I starten troede vi på Eltra (Eltra var systemansvarlig før det kom til at hedde Energinet.dk), men tilliden er i dag gået fløjten. Vi er virkelig bange for de ledninger. Lodsejerne har i mange år, måske en 5-6 år protesteret mod masterne og fornemmede også, at det nyttede noget, men i dag er den væk. I dag er Energinet.dk lige glade med os, de trækker bare de ledninger ned over os i et nyt design.

For et par dage siden fik vi maste-ramte lodsejere et brev ind ad døren, og her oplyses det, at ledningerne skulle ombyttes med dobbelt så mange ledninger helt fra Viborg til grænsen (Kassø). Anden offentlighedsfase indledes først i 2010 og ekspropriations-forhandlingerne med lodsejerne indledes i 2011. Men her bliver ikke noget at forhandle om, for vi vil ikke have det L--- i luften. Vi vil have de ledninger i jorden præcis på samme måde, som sjællænderne fik deres 400 kV luftledninger skrinlagt og i stedet fik de et 400 kV jævnstrømsjordkabel helt til Tyskland. Vi er indstillet på at køre retssag mod systemet, hvis Energinet.dk ikke vil forstå det.

Brevet fra Energinet.dk har en alvorlig fejl. Det mangler troværdig: Hvordan er det lige med proceduren? Hvornår skal Energistyrelsen godkende Energinet.dks masteprojekt og hvornår skal de respektive kommuner godkende masteprojektet? Kommer de offentlige godkendelser EFTER at I har forsøgt at få almindelige borgere til at godkende erstatningerne? Skal godkendelserne bare være en formalitet? Det er væsentligt at vide, da vi jo ikke kan lægge sag mod et system der først bliver godkendt, efter at erstatninger og ekspropriationerne er forsøgt lusket på plads!

Den nye masterække med nyt design bliver også flyttet så gården fremover ikke får 280 meter til ledningerne, men sølle 48 meter. Det betyder ganske vist, at vi har krav på at blive eksproprieret, men vi vil ikke lade os kyse væk at ussel mammon og vil Energinet.dk ikke forstå, at vi som ligeværdige borgere forlanger en grøn løsning på jeres eksportproblemer, så kan jeg ikke se, at vi kan undgå retssagen. Et hjem er ikke noget man bare opgiver, fordi Energinet.dk har planer om at udvide eksportforbindelserne med Norge og Tyskland. Vi vil simpelthen ikke finde os i at få trukket jeres projekt ned over hovedet!

Vi er meget utrygge ved at bo så tæt på 400 kV-ledningen og da vi på internettet har fået bekræftet, at immunforsvaret svækkes af magnetfelterne fra vekselstrømsledninger, vil vi snarest lade os helbredsundersøge med henblik på at få afklaret om antallet af hvide blodlegemer er faldet mærkbart.

Den 5. februar 2009
Tina og Frank Johansen
Skodborg Vamdrupvej 13
6630 Rødding

Mastehistorie.

Hvem vil bo tæt på 400 kV luftledninger?

Min familie og jeg bor tæt på Den Midtjyske Elmotorvej på en nedlagt landbrugsejendom "Andstbrohus". Den har været i slægtens eje i hvert fald tilbage til 1850. I bogen: "Gennem de jyske udmarker" fra 1949, står der: Ved vejkrydset ude ved Andstbro lå for 75 år siden på samme plet hjemmet; endnu ligger et lille husmandssted, 5 fag hus med 3 td.land på en nøgen sandbanke." I 1990 overtog jeg stedet efter mine forældre og stuehuset gennemgik en fuldstændig renovering.

Som nærmeste nabo har vi udsigt til de larmende og ualmindelig grimme donaumaster, som fungerer som transitvej for eloverførsler mellem Norge og Tyskland. Den skaffer solide eksportindtægter til landet og Energinet.dk er netop i gang med udvidelsen af transitforbindelsen mellem Danmark og Norge fra 1000 MW til 1600 MW. Denne udvidelse medfører et såkaldt flaskehalsproblem ved den videre transport med mindre Elmotorvejene gennem Jylland udvides.

Den nuværende renoveringsmodne elmotorvej ligger ca. 225 meter vest for stuehuset. I forbindelse med renoveringen af masterækken er det meningen at flytte hele masteskoven øst for stuehuset, men Kristian Andersen fra Energinet.dk kan/vil ikke oplyse om det bliver 300, 400 eller 500 meter i forhold til den nuværende masterække.

Gennem AKTINDSIGT har vi fundet ud af, at der har været ført forhandlinger mellem Vejen Kommune og Ribe Amtsråd og Energinet.dk. Vejen kommune ønsker at kunne udvide sit industriområde, men er hæmmet af den gamle masteskov og derfor er der ført forhandlinger om en flytning af linieføringen.

Med flytning af masterækken mod øst opstår imidlertid et nyt problem: Den vil komme tættere på min ejendom, måske omkring 150-180 meter og komme til at gå langs Søengevej ved Gamst Sø. Set med miljøbrillerne er dette et utilgiveligt projekt. Gamst Sø er for bl.a. EU midler igennem de sidste 3-4 år blevet genoprettet med efterfølgende jordfordeling. Søen er om vinteren hjemsted for 80-100 svaner, og jeg kan hver morgen opleve dem flyve mod vest til Vejen Mose eller også flyver de mod syd til Kongeåen. I begge tilfælde vil de komme i karambolage med en eventuel ny elmotorvej!

Fra aktindsigt på Djursland ved jeg, at Naturfredningsnævnet /naturklagenævnet lukker øjnene for alle tiltag, der kommer fra den systemansvarlige, så i mastesager er der ingen hjælp at hente. Man må undres over, at hvad miljøkontoret kan gøre godt med den ene hånd for naturen, kan nabokontoret ødelægge med den anden. Når vi tilmed betaler masser af grønne afgifter spørger vi os selv: Til hvad nytte? Det synes farceagtigt at betale skat til det cirkus.

Vi føler, det er en katastrofe at få udsigt til et område med en masteskov, når vi havde forventet, at det skulle være et naturområde. Energinet.dk fører os bag lyset med halve sandheder og direkte løgne, idet de påstår at man ikke kan kabellægge på 400 kV niveau over lange afstande. Energinet.dk forsøger at snigløbe os. Man vil ikke svare på, hvad prisen er for den sjællandske KONTEK-forbindelse. Kan det være rimeligt, at sjællænderne kan få kabellagt, mens jyderne åbenbart har god plads, men ikke hvis vi vil have bare lidt natur tilbage? Er det fordi, vi har et forkert postnummer? Energinet.dk optræder bedrevidende og arrogant, og hvis der stilles et ubehageligt spørgsmål helt ind til benet, så svarer Kristian Andersen fra Energinet.dk, at man ikke vil tale med mig på det niveau!

Som tidligere fabrikant i Danmark og England ved jeg, at den der producerer varen også har pligt til at betale for fragten. Det er altså ikke nok, at transitlandene betaler for selve transitten gennem ledningsnettet, de må også betale for, at forbindelsen etableres miljøvenligt, og det betyder, at vi forlanger en KONTEK-forbindelse på jysk grund. Vi er i fuld gang med at planlægge et foretræde for Miljø- og Planlægningsudvalget, ligesom vi allerede har fået tilsagn om juridisk assistance til at

føre en retssag mod planlæggerne / lovgiverne af disse luftledninger. Vi er af den klare opfattelse, at linieføringen intet har med forsyningssikkerheden for danskerne, men den alene skal tjene et transitformål. Vi kan nemlig heller ikke få svar på, hvem der kommer til at mangle strøm, såfremt masteskoven ikke bygges eller saneres væk.

Vi har det dårligt med at bo her, fordi Energinet.dk har forpestet stedet med løgne, fortielser og bedrag. Det kan ikke gå stærkt nok med at få sat den offentlige myndighed på plads, så borgerne, som skal leve her, kan få indflydelse på en miljøvenlig kabellægning. Vi forlanger at få det sidste ord i denne sag.

Vi vil ikke kunne holde ud at blive boende her med en ny masteskov.

Poul Erik Morthensen + Grete Hansen

Koldingvej 32

6600 Vejen

25. marts 2009

Den Midtjyske Elmotorvej

Knud Stendevad, Koldingvej 34 fortæller i telefonen:

Min familie og jeg bor på en slægtsgård og vore børn er 5. generation på stedet. Til gården hører 30 td. l. og den driver jeg selv med korn og græsmarker til lidt hestehold og fåreavl. Min mor på 90 år bor i et nabohus og føler ligeledes stor samhørighed til stedet. Vi trives godt på landet og ønsker os ingen store forandringer.

Men for ca. 5-6 år siden modtog vi et brev, der totalt satte livet i stå hos os. Brevets afsender var Energinet.dk og de havde store planer om at ændre vores stille og harmoniske liv. Jeg husker tydeligt, at vi hyggede os i køkkenet, da brevet kom. Det drejede sig om en ny el-motorvej og tilsyneladende var der slået en sort streg hen over vores ejendom, da den nye linieføring medførte ekspropriation af vores bolig, som kom til at ligge inden for 80 meter af den nye luftledning. Det var chokerende for os, at vi skulle ud af egen hjem.

Øst for stuehuset ligger den nuværende el-motorvej omkring 1200 - 1400 meter væk. Den ligger så langt væk fra os, at vi ikke skænker den en tanke. At den sådan pludselig skulle flyttes hen over vores hoveder fatter vi ikke. Der har været nedsat et el-infrastrukturudvalg og resultatet af deres arbejde er, sådan som jeg forstår det, at de nuværende el-motorveje kan bibeholdes, *der kan ikke etableres nye el-motorveje på andre matrikler, selvom man kalder det en lille praktisk flytning.*

Jeg har henvendt mig til Energinet.dk for at få en forklaring på rigtigheden af denne flytning, men Kristian Andersen vil ikke ud med, om det er rigtigt, at vi slettes af landkortet. Det irriterer mig grænseløst, at vi i så mange år ikke kan få klar besked. Vi har søvnløse nætter og føler os totalt magtesløse. Vi bliver syge af at tænke på fremtiden, for frygten for nye luftledninger på kæmpemaster ligger hele tiden i baghovedet. At vende det frygtelige til noget positivt med et nyt stuehus på en anden plet landbrugsjord er også opgivet.

Med sådan en dødsdom er alt vedligehold sat på stand by. Alt forfalder omkring os og det slider på humøret og kræfterne. En tiltrængt renovering var påbegyndt, men det blev stoppet øjeblikkeligt. Tiden tærer, og det gør ondt.

Årsagen til flytningen af linieføringen skal findes hos Vejen Kommune. Den ønsker at udvide sit industriområde, som i dag ligger tæt på det gamle mastetracé, og så skal deres borgere åbenbart lide under det. Vi havde ellers den opfattelse, at kommunens fornemste opgave er at sørge for så gode forhold for sine borgere som muligt, men i denne sag har kommunen misforstået sin opgave.

Jeg har forsøgt at få Kristian Andersen til at udtale sig om en kabellægning af masteføringen. Men det skulle være uoverkommeligt dyrt at gennemføre. Den snak tror vi ikke på, da der i de sidste 25 år er kabellagt på 400 kV niveau i Københavnsområdet og transitlinien fra Køge (Bjæverskov) til Gedser.

Vi har svær ved at forstå, at det er i almenvællets interesse, at der kan eksproprieres til masteføringer, hvis fornemste opgave er at transmittere strøm mellem Norge og Tyskland. På den baggrund overvejer vi, om sagen skal ende i Retten.

Referent: Sigrid Bluhme
Grenaa, Den 31-03-2009

Bidrag til bog-projekt:

Vi hedder Claus-Henrik Lassen og Gitte Thurø Nielsson. Vi bor Hjartbro Skovvej 7, 6541 Bevtoft, på en dejlig heste-ejendom med vores 5 heste, 3 hunde, 2 får og 1 kat. Hjartbro Skovvej ligger på Vejen-Kassø linien i det idylliske Hjartbro-område med Hjartbro Skov som nabo. Der er masser af dyreliv og en del af skoven er fredet.

Fra vores ejendom er der ca. 50 m til den rislende Gelså, hvor alt er fred og idyl, undtagen når der er fugt i vejret. Fugt i vejret betyder megen støj fra den eksisterende 400 kW højspændingsinstallation, som krydser Gelså ikke langt fra, hvor vi bor. En stor del af området omkring Gelså ved Hjartbro er §3-område.

Vi købte vores ejendom i april 2003 efter ca. 2 års søgen efter en ideel heste-ejendom, som havde den rette beliggenhed og tilstrækkeligt land til hestefolde. Vi har, allerede da vi flyttede ind på vores ejendom, haft det mål, at vi på et tidspunkt vil etablere en ridehal til vores kommende kursus-virksomhed. Vi kan pt. ikke få gjort vores drøm til virkelighed, da vi pga. sagen omkring Vejen-Kassø 400 kV-højspændingsprojektet ikke ved, om vi er købt eller solgt.

Vi ved ikke, om det kan betale sig for os at investere i et ridehus (investering på ca. DKK 1,2 mio.), for hvis der bliver etableret nye el-master med 2 x 400 kV højspændingsnet, vil vi da kunne få pengene hjem igen, hvis vi en dag ønsker at sælge ejendommen? Vil nye beboere kunne acceptere at flytte ind i en ejendom med et støjende højspændingsnet måske kun 80 m fra ejendommen? Jeg tror nu, at de ville vælge en anden ejendom med samme faciliteter.

Da vi for 3 år siden første gang erfarede, at de eksisterende el-master måske ville blive erstattet af nye større el-master med 2 stk. 400 kV linier i stedet for den nuværende ene linie, må vi nok erkende, at vi røg ned i kælderens. Hvorfor var vi ikke blevet varslet om det 2 år tidligere på det skema, som vi modtog fra kommunen, om der var planlagte projekter i området? Havde vi den gang haft denne viden, havde vi højst sandsynligt valgt ikke at købe vores ejendom, for vi ønsker ikke at udsætte os selv for den sundhedsrisiko, der er ved at bo tæt på disse master.

Vi var i det første år aktivt deltagende i kampen for at lægge kablerne i jorden, men vi må erkende, at vi står overfor erfarne folk, som nok godt ved, at man bliver træt af at kæmpe imod reglerne på et eller andet tidspunkt, især når tingene bliver syltet og trækker i langdrag, fordi politikere, amter etc. ikke kan/tør tage en beslutning.

I sin tid var vi med til at lave en underskriftindsamling, da vi fik at vide, at den almene mands holdning ville blive en del af beslutningsgrundlaget, men vi fik en meget lang næse. Vi ville få svar på vores indsigelser, men det var lodret løgn. Vi fik et kollektivt svar, hvilket betyder, at vi kunne lige så godt have ladet være med at sende vores indsigelser overhovedet, for de blev slet ikke taget alvorligt. Vi må som borgere bare finde os i reglerne. Vores spm. er så, om reglerne bliver håndteret/forstået rigtigt!

Vi har oplevet, at sagen tit og ofte er faldet ned imellem to stole / ministerier. Der er ikke den politiker, som ikke har været involveret i sagen. Men den bliver bare sendt videre, for der er ikke nogen, som tør tage en beslutning omkring el-kabler i jorden. Der er tale om installationer, som vi skal se på de næste 40-50 år, hvis det bliver luftledninger.

Vi har teknologien til at kabel-lægge, så hvorfor kan vi ikke starte med at kabellægge nu og blive foregangsland? Vi kan sælge vores know-how til andre lande - pengene skal nok komme hjem. Ved kabellægning vil vi kunne glæde os over smukke landskaber uden tonsvis af metalmaster til at bryde skønheden.

Vores situation her og nu er, at vi ikke aner, hvad vi skal gøre. Vi vil jo for alt i verden gerne blive boende på vores drømme-ejendom, men hvad sker der med de master? Og hvornår

sker det? Hvem kan vi stole på laver uvildige undersøgelser, som gerne skulle falde ud til vores fordel. Vi kan forstå, at det er Energinets egne ansatte, der beregner omkostninger for luftbårne elkabler kontra kabler i jorden. Det er ikke en uvildig undersøgelse overhovedet - det minder da lidt om Mafiaen!

Vi ønsker at takke de ihærdige mennesker, som dag for dag kæmper en brav kamp, for at hele Danmark får "Kabler i jorden".

Venlig hilsen

Gitte Thurø Nielsson og Claus-Henrik Lassen

Vores hjemmeside med billeder: www.qafka.dk - her må I gerne stjæle nogle idylliske billeder til bogen.

Claus-Henrik Lassen og Gitte Thurø Nielsson

Hjartbro Skovvej 7

6541 Bevtøft

Vejen - Kassø linien

Forhistorien til Vejen-Kassøs højspændingsstrækning

Højspændingsstrækningen blev projekteret først i 1960'erne og etableret i 1965. Linien er en del af den såkaldte Kontiscan højspænding, som transporterer strøm fra Norge og Sverige ned gennem Jylland og videre via Tyskland ned til midten af Europa.

Energinet.dk er den systemansvarlige for ledningerne i Danmark. Sidst i 90'erne kontaktede Energinet.dk det daværende Sønderjyllands Amt om en renovering af linien Vejen-Kassø, da denne linie trængte til en så kraftig reparation, at man ville projektere en ny linie, dog ville man flytte på linieføringen visse steder.

Sønderjyllands Amt undersøgte selv sagen, men fandt ikke at behovet for et nyt anlæg var holdbart og at forsyningssikkerheden i Sønderjylland ikke var i fare og afviste Energinet.dks ansøgning.

I 2003 lagde Energinet.dk endnu et nyt projekt frem for Amtet - et projekt med dobbelt kapacitet på ledningerne og 42 meter høje master, og samtidig tilbød man at sanere og kabellægge lavspændingsledninger i andre områder i Syd og Sønderjylland.

Maj 2005 blev lodsejere langs Vejen-Kassø linien budt til info-møde. Her blev Energinet.dks planer forelagt til høring.

Mange spørgsmål fra lodsejernes side gik på, hvorfor man ikke kabellægger fremtidens transport af højspændingsstrøm. Energinet.dk svarede, at kabellægning af sådanne strækning slet ikke var belyst, men man kunne godt fortælle, at det ville blive alt for dyrt og næsten umuligt at gennemføre!

Samtidig kunne man oplyse Amtet, hvis Amtet tænke i kabellægningen af det nye projekt, ville tilbudet om saneringen af lavspændingsledninger bortfalde.

Juli 2005 blev der afleveret ca. 1500 protester og indsigelser mod projektet til Amtet, med krav om kabellægningen af fremtidens transit af strøm.

Sagen gik i hårdknude mellem Amtet, Energinet.dk og befolkningen på den berørte strækning.

Amtterne blev nedlagt 31/12 2006 og sagen blev hermed overdraget til Miljøcenter Odense.

Første uge i januar 2007 modtager alle lodsejere brev fra Energinet.dk, om at man forventer, nu da Amtet ikke mere kan ligge hindringer i vejen for fremføring af luftledninger, en hurtig og en for dem gunstig afklaring fra Miljøcenter Odense, og samtidig oplyser Energinet.dk, at man som bygherre på dette projekt er blevet helt urimeligt behandlet med alt den venten og flere urimelig pålagte undersøgelser af kabellægningen af denne strækning

April måned meddeler Miljøcenter Odense, at man ikke er kompetent til at træffe afgørelse i sagen.

Juli 2007 meddeler Energinet.dk, at man beklager som bygherre, men man er nødt til at afvente en politisk tilkendegivelse og man udsætter projektet 2 år, men man har på ingen måde opgivet projektet som et luftbåret projekt.

DENNE sag er blevet en *kamp* på landet for at demokratiet også gælder for de tyndt befolkede områder og de værdier og resurser, folk besidder her.

Ahrendt Schmidt

Skodborg Vamdrupvej 8

6630 Rødding

